

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

7. STRAN

SLEPOTE SVETA IN ČASA

Kranj - Primerjava osemdesetih let in odličnega sveta pesnika Boža Vodnika je bila tema letošnjega bolj slabo obiskanega sicer izrednega srečanja slovenskih pesnikov v Prešernovem gledališču.

16 ljubljanska banka

Temeljna banka Gorenjske Kranj

Gorenjc in banka — formula prihranka

»Žirovci, hvala vam zanj! Tako prisrčno in preprosto obnem se je v petek popoldne zahvalil predsednik kulturne skupnosti Ravne na Koroškem Mirko Osolnik v imenu vseh, ki jim je žirovski rojak Leopold Suhodolčan zapustil neprecenljivo kulturno dediščino, še posebej pa Prevalčanov, ki so ga že kot mladega učitelja vzeli za svojega in med katerimi je preživel najbolj ustvarjalna leta. O njegovem življenju in delu je nato spregovoril Vladimir Kavčič, pisatelj in predsednik slovenskega komiteja za kulturo, ki je tudi simbolično odkril pominsko ploščo Leopoldu Suhodolčanu na rojstni hiši v Mršaku. Nekaj poudarkov iz Kavčičevega govora povzema na 5. strani. — H. J., slika G. Šinik

Bodo tako razumni tudi naslednji koraki

Za marsikoga presenetljivo, za vse, ki mislimo, da jugoslovanska ustava ni trgovina, ampak predvsem sporazum narodov in narodnosti Jugoslavije, pa razveseljivo je bilo sobotno zasedanje zveznega zbora skupščine Jugoslavije. Po ozračju obtoževanj, očitkov in groženj, po dramatičnih trenutkih na sejah zvezne ustavne komisije, ki je zaradi poskusa preglasovanja slovenska posadka v zvezni ustavni komisiji sejo zapustila, je zvezni zbor v soboto, z absolutno večino in aplavzom sprejel usklajen predlog ustavnih dopolnil! Je bila prva znanilka skupščinskega soglasja že 17. seja centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije, ki je v veliki meri umirila duhove in jugoslovansko partijo poenotila, vsaj v besedah, v pogledih na bistvene probleme sedanjosti in prihodnosti Jugoslavije. Odgovor bi bil lahko pritrdilen. Ali je skupščinsko soglasje eden prvih znanilcev spoznanja, da moramo drug drugega le poslušati, spoznati srž razmišljanja v tem in onem delu države in priznati, da je priznavanje objektivnih različnosti v položaju in pogledih tudi utrjevanje enotnosti.

soglasja o ustavnih dopolnilih. Prvič je dokaz, da se v Jugoslaviji le še zmerno sporazumeti in da je delovanje Slovenije in njenih predstavnikov in organov, vključno z republiško skupščino, vneslo nove kvalitete v sporazumevanje o državnih zadevah. V ustavno razpravo je bilo prvič v tolikšni meri vključeno javno mnenje in vsaj v Sloveniji odigralo važno vlogo, tudi nadzorno, pri obnašanju naše skupščine in naših predstavnikov v zvezni ustavni komisiji in skupščini. Za Slovenijo je bilo zanimivo tudi to, da so bile na isti valovni dolžini vse družbenopolitične organizacije vključno z Zvezo komunistov, ki je svoje člane zavezala k ustvarjalnemu sodelovanju v ustavni razpravi, brez posebnih partijskih meril, ampak na osnovi zagovarjanja suverenosti Slovenije in njene odgovornosti za svoj in skupni jugoslovanski razvoj. Predlog ustavnih dopolnil končno odpira vrata ekonomiji in njeni logiki, lomi državne in druge zaviralne okove, takšno vsebino pa prenaša tudi v politični sistem z demokratičnejšim, ustvarjalnim in bolj človeškim obrazom. Jugoslovanska ljudska armada, zadnji sporni korak v usklajevanju, ni niti najmanj zgubila

svojega pomena in želje po zanesljivem viru financiranja. Nihče ni rušil njenih temeljev, še najmanj Slovenija, vendar JLA ne sme biti izvzeta iz sistema in rednega načina financiranja, v škodo že tako obubožanega gospodarstva ter dohodka, o katerem v nekaterih delih države ni več sledu.

Ne zavajajmo sebe in drugih, da smo s sobotnim soglasjem v zvezni skupščini razvozlati vse ustavne voze. S predlogom ustavnih dopolnil morajo sedaj soglašati še vse republiške in pokrajinske skupščine. Trdo delo nas čaka pri oblikovanju zakonov in predpisov, grajenih na novi ustavi. Marsikdo bo hotel vanje vriniti tisto, kar mu v predloge ustavnih dopolnil ni uspelo. Pozornost ne sme niti za hip popustiti.

Zaradi soglasja je v Sloveniji nastal nov položaj. Napovedani referendum o ustavnih dopolnil ima sedaj povsem drugačno vlogo. Zaradi upoštevanja naših stališč morebitni ljudski »ne« nima več prvotnega pomena. Lahko je le potrditev, da so naši zastopniki ravnali prav, da tudi na tak način zaslužijo priznanje. Tudi v tej odločitvi naj prevlada razum, ki smo mu očitno v državi odprli vrata...

J. Košnjek

Vinko Hafner med gorenjskimi novinarji

Član centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije Vinko Hafner se je v četrtek zvečer, po seji cekaja v Beogradu, pogovarjal z gorenjskimi časnikarji. Strnil je svoje vtise s seje, na kateri je bil njegov nastop zelo odmeven: prvič zaradi opozorila Slobodanu Miloševiću, da mora on in srbska partija spoštovati odločitve centralnega komiteja, in drugič zaradi poročila komisije, ki ji je predsedoval, in je raziskovala odgovornost posameznih članov CK ZKJ v dogodkih v Vojvodini. Ugotovitve njegove komisije bodo ostale v arhivih centralnega komiteja, saj je bil sklep, da se na seji o konkretnih imenih in njihovih odgovornostih ne govori. Vinko Hafner je govoril o svojih pogledih na jugoslovansko krizo in menil, da moramo še naprej graditi na strpnosti in razumu. Več na 3. strani. (J. K.) — Foto: F. Perdan

Nova čistilna naprava na Jesenicah Sava bo čistejša

Jesenice, 24. oktobra - Minuli petek so slovesno odprli novo čistilno napravo za mesto Jesenice, na katero bodo postopoma priključevali tudi kanalizacijo s Hrušice in ploščadi ob karavanskem predoru.

Nova mestna čistilna naprava je v minulih letih ena največjih jeseniških naložb - razen železarskih - vredna do 7 milijard novih dinarjev, pravijo pri jeseniškem Kovinarju, kjer so kot investitorji poskrbeli, da je bila čistilna naprava zgrajena v roku in s kar najmanjšimi stroški.

Jeseniški Gradbincev je začel z gradnjo pred dvema letoma, predračunska vrednost pa je bila nekaj več kot milijardo dinarjev. Največ denarja so prispevali območna vodna skupnost, železarna Jesenice in občani s prispevkom za razširjeno reprodukcijo. Med gradnjo so znašale podražitve le 20 odstotkov predračunske vrednosti, tako da so dejanske končne stroške 2 milijardama dinarjev stroškov.

Nova čistilna naprava na Javorniku ima zmogljivost 30.000 ekvivalentov (pomeni: odpadne vode enega prebivalca so en ekvivalent), kar je dovolj za vse Jesenice s Hrušice in njeno karavansko ploščadjo. Po izgradnji mestnega kolektorja bodo na čistilno napravo priključene vse Jesenice, medtem ko se bodo na Hrušice in ob predoru postopoma priključevali.

Jesenice bodo z novo čistilno napravo spet nekoliko čistejše, še posebej Sava, ki so jo odplake precej onesnaževale. Ko so uklinili osem dimnikov, prenovili lužilnico in preprečili sedem virov iztoka odpadnih voda, so napravili ogromen ekološki korak. Na Jesenicah se je kar za 90 odstotkov zmanjšala emisija prahu in dima v ozračju, tako da so danes Jesenice med slovenskimi mesti na 20. mestu po onesnaženosti s prahom in dimom ter na 32. mestu po onesnaževanju z žveplovim dioksidom.

D. Sedej

Nova mestna čistilna naprava na Jesenicah ima zmogljivost 30.000 ekvivalentov ali za 30.000 prebivalcev. Nanjo se bodo uporabniki priključevali postopoma, tudi s Hrušice in s Koroške Bele. Foto: F. Perdan

O fašizmu in antifašizmu danes

Jubljana, oktobra - Letošnje 13. tradicionalno srečanje borbekih organizacij in žrtev vojne dežele Furlanije - Julijske krajine, avstrijske Koroške in Stajerske, Hrvaške in Slovenije bo 10. decembra letos v Strunjanu. Osrednja tema bo »Fašizem in antifašizem danes«.

Vsako leto se srečujejo drugje, tako je bilo leta 1976 srečanje v Ljubljani, 1977. leta v Vidmu, 1978. na Reki, 1979. v Gorici, 1980. v Vidmu, 1981. v Celovcu, 1982. v Kumrovcu, 1983. v Mariboru, 1984. v Gradcu, 1985. spet v Vidmu, 1986. v Celovcu in 1987. v Zagrebu. Srečanja so nastala iz potrebe po dogovarjanju omenjenih organizacij o skupnem delu, predvsem pa je njihov skupni cilj borba za mir, za razorožitev v svetu, prenašanje tradicij narodnoosvobodilne borbe na mladi rod, kot tudi uveljavljanje pravic narodnostnih manjšin.

Letos bo organizator tega srečanja Republiški odbor ZZB NOV Slovenije ob pomoči borbekih organizacij obalnih občin, zbrani pa naj bi spregovorili o najbolj aktualni temi, fašizmu, ki spet močno vpliva glavo, ljudje pa smo preveč ravnodušni do njega, pa tudi do antifašizma. Ne zavedamo se, kakšna nevarnost je fašizem lahko ponovno za posamezne dežele. Republiški odbor ZZB NOV Slovenije predlaga naj bi osnovni referat za Slovenijo pripravil dr. Janko Plešnik.

D. D.

Milan Kučan na posvetu sindikalnega aktiva Zmagal je glas razuma

Poljče, 21. oktobra - Na posvetu sindikalnih aktivistov, ki je bil v četrtek in petek v Poljčah, so se pogovarjali tudi z Milanom Kučanom, predsednikom predsedstva CK ZKS. Govoril jim je o razsežnosti krize, strnil prve vtise o 17. seji CK ZKJ in odgovarjal na ta čas aktualna vprašanja.

Dvoje je značilnosti današnje krize: nezadovoljstvo ljudi in spricho njihovega nezaupanja v oblast težnja po samoorganiziranju, ter resnejša kriza iniciative socialističnih sil. Načeloma je v družbi sicer jasno, da kaže vztrajati pri konceptu, ki ga imenujemo tri reforme, zatika pa se pri njegovi uresničitvi, to pa je še dodaten vir nezaupanja ljudi, kjer je vse glasnejša zahteva po radikalizaciji razmer.

Milan Kučan je obsežno govoril tudi o načetem sožitju v državi, o vse bolj bolečih socialnih vprašanjih, o človekovih pravicah, ki sodijo med bistvena vprašanja socializma, in se dotaknil ustavne reforme in prenove ZK. Poudaril je, da je treba prednostno reševati ekonomska in socialna vprašanja, vztrajati pri reformah in pri tem ubirati demokratična pota.

Ko je nizal svoje vtise o 17. seji CK ZKJ, je dejal, da se je odzvala na te razmere. Ocenil jo je kot pomembno zmago razuma, saj je prevladala skupna skrb za

prihodnost. Pokazal je, da si komunisti v Jugoslaviji želijo sprememb in da pogled obračajo naprej. Osvjola je načelo treh reform in iskala zavezništvo naprednih sil. Dokazala je tudi, da jugoslovanski CK misli resno s svojo odgovornostjo. Spricho nevarnosti, da socialne napetosti pripeljejo do hudih pretresov, je došla pomen razvojnih, ekonomskih in socialnih vprašanj. Dognala je tudi, da je sožitje v federaciji mogoče, da je enotnost mogoča, toda le skozi različnost njenih sestavnih delov. Kosovska drama je obvladovala pretežni del razprav na seji, z njo pa se je tesno povezovalo tudi vprašanje odgovornosti za nastali položaj. Velik poudarek je dala seja ustavnim reformi in potrebi po prenovi ZK, kar je bilo poudarjeno kot osrednje vprašanje.

17. seja sicer ni rešila zdajšnjega kriznega stanja, je menil Milan Kučan, je pa olajšala napetosti in pokazala, kako je treba reševati težave. Zato jo je predsednik predsedstva slovenskega CK ocenil kot dobro znanilko prihodnosti, če bodo le njene zamisli prevladale tudi v prihodnje.

D.Ž.Žebir

Koncert Umetniškega ansambla JLA iz Beograda

Kranj - V četrtek, 27. oktobra, ob 18. uri bo v hali Gorenjskega sejma nastopil Umetniški ansambel Jugoslovanske ljudske armade iz Beograda. Orkester in zbor Umetniškega ansambla se bosta predstavila pod vodstvom dveh dirigentov Pavla Medakovića in Vladimira Mustejbašića. Med ostalimi nastopajočimi je treba omeniti Dubravko Zubović in Slobodana Stankovića, solista beograjske Opere, Dragana Mjalkovskega, ansambel Pepel in kri, Ivanka Lukateli in Dušana Simića, prvaka baleta Narodnega gledališča Beograd, ansambel narodnih plesov Kolo. Prireditev bo povezovala Miša Moik. Vstopnine ni.

TOMAŽ GERDINA

ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Menda je naša vse cenejša

V četrtek so se v Madridu sešli predstavniki osemih držav OPEC. Na dnevnem redu je večna tema držav proizvajalk nafte, to je, po kateri ceni prodajati črno zlato in koliko ga načrpati in prodati. Ker je cena na svetovnem tržišču pomembna za vse, je potem toliko bolj pomembno, koliko je kdo vsak dan pošlje v svet. Zato lahko vsako gledanje le na svoje zadeve sproži kratko in dolgoročno slabe posledice na svetovnih trgih in v končni fazi tudi za državo, ki se dogovorov o dnevnih kvotah ne drži.

Državi, ki kvarita načrte držav proizvajalk nafte sta zalivska vojska Irak in Iran, ki bi rada lastne neumnosti povsem razdejali ekonomiji obnovila čimprej in to seveda z edino zadevo, ki jo svetu ponudita, nafto. Osrednja točka dnevnega reda je predlog štirih zalivskih držav Saudskih Arabije, Kuvajta, Katarja in Združenih arabskih emiratov, da bi Irak znova vključili v sistem paritetnih kvot z Iranom. Oba naj bi dnevno črpala po 2,369 milijonov sodov na dan. Ob tem povejmo, da je kvota, dogovorjena za ostalih trinajst članic OPEC 17,429 milijonov sodov na dan. Kakor trdijo nekateri naftni izvedenci, je od obeh sprtih zalivskih držav Irak tisti, s katerim bo dogovarjanje težavnejše, čeprav njegovi predstavniki zatrjujejo, da so se pripravili pogajati o vseh pozitivnih pobudah in legitimnih zahtevah v skladu z globalnim dogovorom o proizvodnji v OPEC. Kljub temu pa ti strokovnjaki niso povsem prepričani, da bo Irak pripravljen zmanjšati črpanje s sedanjih 2,7 milijona sodov dnevno.

Glede Irana menijo, da ta glede paritete kvot črpanja nima veliko drugačnih možnosti, saj Iran ne more tako hitro povečati črpanja nafte kot Irak.

Poleg »zalivske težave« na nekateri opazovalci napovedujejo še eno državo, ki bi zaradi razvoja dogodkov utegnila postaviti kakšno zahtevo, to je Alžirija. Nemiri in hudo nezadovoljstvo zaradi hitrega upadanja življenjske ravni v Alžiriji gotovo tudi posledica velikega zmanjšanja prihodkov od prodane nafte.

Skratka, nekateri trdijo, da dokončnega odgovora pred sestankom prihodnih mesecev na Dunaju še ne bo, drugi trdijo, da se je treba dogovoriti prej. Vsi pa so prepričani, da bi kakršnokoli trajnejše nesoglasje lahko povzročilo rapidno upadanje cen z vsemi posledicami, ki jih to lahko oziroma jih bo prineslo za proizvajalke nafte.

In kaj ima to zveze z nami, z Jugoslavijo? Prav nič. Cene nafte so se od januarja zmanjšale za tretjino, ne da bi v Jugoslaviji to kdo opazil. No, nekateri so, večina nas, ki si bencin plačujemo iz svojega žepa, pa ne. Sicer pa uvajamo tržno gospodarstvo in se obnašamo vedno bolj ekonomsko.

Inštitut za tuberkulozo na Golniku

Obresti bodo pojedle toliko kot dvomesečne plače

Golnik, oktobra - Kriza v zdravstvu je priprla finančne pipe tudi bolnišnicam, tok bolnikov pa je še vedno tolikšen, kot ga narekuje bolezen. Spričo neskladja med obema plačujee celo zdravstvena organizacija. Ljubljanski Klinični center, katerega toz je tudi naš Golnik, jo plačuje s primanjkljajem velikih milijard.

Medtem ko druge gorenjske zdravstvene ustanove še nekako povezujejo konec s koncem, pa je bolnišnica na Golniku, sestavni del Kliničnega centra, skoraj pred potopom. Od Gorenjske namreč ta ustanova dobi okoli 40 odstotkov za delo potrebnih sredstev, preostalo večino pa od drugih slovenskih in jugoslovanskih občin, od koder prihajajo pacienti. Dokler v zdravstvu niso nastopile izredne razmere, se niso pritoževali, od drugega lanskega polletja pa občine s precejšnjo zamudo poravnava račune, zaradi česar jim presihata večji finančni vir. Ta dvomesečni zamik so zato prisiljeni premoščati s krediti bank in gospodarskih upnikov, kajpak pod enakimi pogoji kot gospodarstvo. Že lani so jim obresti pojedle toliko denarja kot enomesečni osebni dohodki, letos bodo terjale še enkrat toliko. Obresti gredo na račun plač, tudi materialnih stroškov in predvsem razvoja. Zgovoren je podatek, da lani zaradi tega niso mogli porabiti niti obracunane amortizacije. Kaj lahko to pomeni za vrhunsko zdravstveno ustanovo, si lahko mislimo. Aparati, ki imajo življenjsko dobo praviloma šest let, jo imajo tu deset in več. Z iztrošenimi instrumenti je ohranjena diagnostika, oteženo zdravljenje... In če se sesuje z dolgovi in pomanjkanjem obremenjena bolnišnica, konec koncev plača bolnik - z zdravjem.

Klinični center bo letos sklenil z izgubo, to velja tudi za Golnik, pričakovanja so več kot realna. Kot omenja Anuška Soklič, vodja finančne službe na Golniku, pa je še bolj skrb zbujajoča to, da niti prihodnje leto ni pričakovati boljšega, če bo zakonodaja še naprej omejevala porabo. Ljudje namreč še vedno obolevajo, noben zakon ne more zajeziti reke bolnikov, ki jim je potrebno bolnišnično zdravljenje. Rešitve, naj bi gospodarstvo z več sporazumi o neposredni menjavi pomagalo zdravstvenim organizacijam iz zagat, bodo le pokrpale najhujše vrzeli. Kaj več lahko prinesejo le sistemske rešitve. Eden od predlogov je tudi, naj bi financiranje bolnišničnega zdravljenja - najdražjega dela zdravstvene "ponudbe", ki je tudi Klinični center in z njim Golnik pahnilo ob rob razsula - prevzela republiška zdravstvena skupnost. Kakšen je v teh razmerah lahko njen učinek, pa je treba še domisliti. D.Z.Žlebir

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Trziča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tiska Ljudska pravica Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Štefan Zargl (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Jože Kojnik (notranja politika, šport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmečtvo, kronika, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Danica Dolenc (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), Stojan Saje (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), Danica Zavrl-Žlebir (socialna politika), Dušan Humer (šport), Vilma Stanovnik (Trzič, turizem), Vine Bešter (mladina, kultura), Franc Perdan in Gorazd Šinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Nada Preve in Uroš Bizjak (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Akancija naročnine za 2. polletje 24.000 din

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 - Tekoči račun n pri SDK 51500-903-31999 - Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, ma li oglasi 27-960.

Časopis je oprošten prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

PRED VOLITVAMI

Občinska kandidacijska konferenca na Jesenicah

Podpora Igorju Bavčarju in Živku Preglu

Jesenice, 24. oktobra - Na občinski kandidacijski konferenci so podprli kandidature Igorja Bavčarja, Živka Pregla in dr. Ivana Ribnikarja za člana predsedstva SRS in za člana predsedstva SFRJ iz SRS odločno evidentirali Milana Kučana.

Na temeljnih kandidacijskih konferencah v jeseniški občini je sodelovalo 2.070 ljudi ali povprečno 25 ljudi na eno konferenco v krajevnih skupnostih in v organizacijah združenega dela. Temeljne kandidacijske konference so bile v vseh trinajstih krajevnih skupnostih, medtem ko so v delovnih organizacijah od 108 konferenc sklicali 64 temeljnih kandidacijskih konferenc.

V »bazi« so s 57 glasovi odločno podprli kandidature Igorja Bavčarja za člana predsedstva skupščine SRS, po 28 oziroma 27 glasov pa sta dobila kandidata dr. Ivan Ribnikar in Živko Pregl. Zanimivo je, da je osemnajst temeljnih kandidacijskih konferenc podprlo vse kandidate.

Na občinski temeljni kandidacijski konferenci, ki se jo je od 119 delegatov udeležilo 98 delegatov, so dobili potrebno število glasov Igor Bavčar (65), Živko Pregl (56) in dr. Ivan Ribnikar (49). Za člana predsedstva SFRJ iz SRS pa so na Jesenicah odločno evidentirali Milana Kučana, za njim pa so dali glasove še za Janeza Stanovnika, Marka Bulca in Jožeta Smoleta. Tako so se bile odločile tudi temeljne kandidacijske konference, ob tem pa se je ena evidentirala.

Občinska kandidacijska konferenca v Trziču

Večina za Igorja Bavčarja

Trzič, 20. oktobra - V preteklih dneh so bile v vseh krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah organizirane temeljne kandidacijske konference, ki so jih marsikje združili tudi z zbori krajanov. Večinoma so se pogovarjali tudi o aktualnem ekonomskem in političnem trenutku v Jugoslaviji, vsi pa so poudarjali, da jim ni vseeno, kdo bo zasedel tako mesto člana predsedstva SR Slovenije kot tudi, kdo bo nov predstavnik naše republike v predsedstvu SFRJ. Na občinski kandidacijski konferenci so kot možnega kandidata za člana predsedstva SR Slovenije za večino glasov izbrali Igorja Bavčarja.

Kot je v poročilu o opravljenih kandidacijskih aktivnostih povedala predsednica OK SZDL Trzič Marica Praprotnikova, so se na temeljnih kandidacijskih konferencah opredeljevali od šestih kandidatov, med njimi tudi do Milice Ozbič, ki je kasneje svojo kandidaturu odpovedala. Novih kandidatov niso predlagali nikjer, vendar pa so se do vseh predlaganih pozitivno opredelili. Največ podpore pa sta na temeljnih kandidacijskih konferencah dobila Igor Bavčar in dr. Ivan Ribnikar.

Da so delegati na seji upoštevali mnenja tistih, ki so jim zaupali volitve na občinski kandidacijski konferenci je potrdilo tudi glasovanje, saj je največ glasov na volitvah dobil Igor Bavčar, sledita pa dr. Ivan Ribnikar in Živko Pregl. Vendar pa je zadostno število glasov (39 od 53) dobil le Igor Bavčar.

Istočasno kot temeljne kandidacijske konference so v občini organizirali tudi prvi postopek evidentiranja možnih kandidatov za člana predsedstva SFRJ iz Slovenije. Med ljudmi imajo največ zaupanja Milan Kučan, Janez Stanovnik, Jože Smole in Marko Bulc.

V. Stanovnik

Živko Pregl med političnim aktivom jeseniške občine

Dolgovi hromijo gospodarsko reformo

Jesenice, 24. oktobra - Občinski komite ZKS Jesenice je pripravil zanimiv pogovor s strokovnim delavcem CK ZKS, Živkom Preglom. Organizacijske oblike združenega dela so preveč okorne, da bi se hitro prilagodile trgu in tehnologiji. Negativne težave so največja ovira uspešni gospodarski reformi, saj predstavljajo 37 odstotkov jugoslovanskega družbenega proizvoda. Družbeni lastniki dati več ekonomskih osnov, saj se je izteklo obdobje zgolj moralne zveze med družbeno lastnino in delavčevim žepom.

Živko Pregl, strokovni sodelavec na CK ZKS, je največ pozornosti posvetil gospodarski reformi in neravnotežij v naši ekonomski politiki. Temeljne značilnosti naše gospodarske nestabilnosti so na področju blaga in storitev, na področju ekonomskih odnosov s tujino in v notranjih financah.

25 odstotkov - preveč zaposlenih - Jugoslovancev

Vzroki za gospodarsko krizo tičijo v številnih nesorazmerjih, med drugim tudi v masi sredstev za osebne dohodke, ki je v Jugoslaviji glede na to, kaj »živo delo« sploh ustvarja, občutno prevelika. Po nekaterih ocenah je v Jugoslaviji kar 25 odstotkov ljudi preveč zaposlenih, kar predstavlja hud pritisk na tržišče in na politiko cen. Delež osebnih dohodkov je v prejemkih prebivalstva vse manjši, saj je pred leti osebni dohodek predstavljal tri četrte vseh prejemkov, zdaj predstavlja manj kot polovico. Naše gospodarske zmogljivosti so izkoriščene manj kot 85 odstotno, realno pa bi morali prikazovati vsaj 85 odstotkov. Drobno gospodarstvo v družbeni lastnini in v zasebnem sektorju ustvarja komaj 5 odstotkov jugoslovanskega družbenega proizvoda, kar je v primerjavi, denimo, s Portugalsko, ki ga ustvarja 40 odstotkov ali Japonsko s 60 odstotki, zanemarljivo malo.

Tečajne razlike jemljejo tretjino družbenega proizvoda

Poleg neučinkovite kmetijske politike (imamo milijon hektarov neobdelanih zemlje), kjer nam zaradi znanih finančnih težav manjka tudi dovolj ponudbe iz uvoza, so naša boleča točka nepravilni dolgovi in tečajne razlike. Jugoslavija je vse do leta 1982, je dejal Živko Pregl, v letih, ko se je zadolževala, s tem pridobila kar 10 odstotkov druž-

nju članov za predsedstvo SFRJ odrekla, češ da se nikakor ne bi mogla spodobiti, da bi lahko evidentirala za tako pomembno in odgovorno politično in državno funkcijo.

Vsi pa so poudarjali, da bi morali biti kandidati mlajši strokovnjaki, ki bi se že v svojem dosedanem delu izkazali in uživali zaupanje delovnega okolja, kjer so zaposleni. Nikakor se ne bi smelo dogajati, da sredi mandata odhajajo v pokoj.

Delegati so na seji izrazili podporo vodstvu SRS, da vztraja pri nadaljnji demokratizaciji družbe, na suverenosti in enakopravnosti Slovenije med jugoslovanskimi narodi ter obsodili vse napade, migovanja in etiketiranja na slovensko legitimno vodstvo in na njegove posameznike. Enake podpore so deležni tudi vsi slovenski delegati, ki zastopajo stališča skupščine SRS v skupščini SFRJ.

D. Sedl

Kandidacijska konferenca v Škofji Loki

Dovolj glasov le za Bavčarja

Škofja Loka, 23. oktobra - Kot je v uvodnem poročilu dejal predsednik občinske konference SZDL Janez Zavrl, so kljub pičlim tednom časa v večini krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela opravili temeljne kandidacijske konference. Na 69, kolikor jih je bilo vseh skupaj, so ljudje s seznama osmerice evidentiranih članov slovenskega predsedstva daleč najmočnejše podprli Igorja Bavčarja.

Janez Zavrl je še povzel, da so ljudem pri odločanju o evidentiranih velikom pomagale njihove predstavitve na ljubljanski televiziji in v Delu, medtem ko je precej zmede povzročil naknadni odstopek jice z liste evidentiranih (Matjaž Mulej, Milica Ozbič, Boris Štderl).

Tudi na dobro obiskani občinski kandidacijski konferenci, ki bila v petek, je edino Igor Bavčar dobil potrebno število glasov.

Nekaj več besed pa so na kandidacijski konferenci namenili dem, ki so jih evidentirali kot možne kandidate za člana predsedstva SFRJ. V temeljnih sredinah so Škofjelocani izrekli največje zaupanje v Milana Kučana, več kot pet glasov pa so dali še za Jožeta Smoleta, Viktorja Žaklja, Janeza Stanovnika, Mojci Drčar-Murko, Marka Bulca. Obenem, ko želijo Milana Kučana v državno predsedstvo (naslednje leto bo član iz Slovenije opravljal tudi predsedniško funkcijo), pa Škofjelocani dvomijo, ali bi z morebitno izvolitvijo člana Slovenija kot republika več izgubila kot pridobila. Mnenja bila deljena, enotno pa je bilo to, da tudi organi federacije rabijo zurne, izobražene, demokratične ljudi, ki bodo sposobni uresničiti politiko treh reform. Nazadnje so za možne kandidate za predsedstvo SFRJ evidentirali vseh prej omenjenih šest imen, ki so izstopala po številu glasov na temeljnih kandidacijskih konferencah.

Na občinski kandidacijski konferenci so izrekli podporo predsednici občinskega izvršnega sveta Idi Filipič-Pečelin, ki je mandatarka predlagala v izvršni svet pet novih članov, in sicer Brneta Selaka, Lidijo Luževič, Ludvika Lebna, Mitja Zupana ter moža Pegama.

H. Jelovčan

ZKS Živko Pregl, češ da ustavni amandmaji ne vplivajo na nov ekonomski pogled in obnovo. Tako, kot se tudi ne strinjamo s tistimi, ki mislijo, da iz krize ni mogoče zaradi inflacije. Z dobro ekonomsko politiko je mogoče zmanjšati inflacijo, ki so jo v svetu že tudi zmanjšale države z različnim ekonomskim in političnim sistemom. Pri nas so se le izkazali problemi, ki so se kopčili leta in leta. Mislim, da bo že prihodnje leto proizvodnja začela pomembno naraščati.

Družbena lastnina in delavčev žep

Zanimiv je bil tudi Preglov komentar o družbeni lastnini, v času, ko se odpirajo vrata za pluralizem lastnine: zasebne, družinske, zadržne in tuje. V Jugoslaviji imamo 85 odstotkov proizvodnih sredstev v družbeni lasti, ostalo je večinoma kmetijska zasebna lastnina. Pri tem nimamo vzgibov, kako bi opolnili družbeno lastnino. Do zdaj bila med žepom delavca in družbeno lastnino zgolj moralna obveza, zdaj naj bi z neko novo obliko (delnicami, obveznicami) bila tudi ekonomsko osnova. Preprosto: delavci naj ne bi nekaj dobili, če dobro delajo, temveč tudi tedaj, če dobro delajo. Japonski razvoj temelji na denarju, ki ga je prebivalstvo varčevalo v bankah, medtem ko razcvet zahodne ekonomije sloni na vrednostnih papirjih, delnicah. Pri nas pa je iluzija misliti, da bi kar čez noč opolnili vrednostne papirje. Jugoslovani imajo zdaj v bankah le 78 odstotkov prihrankov v denarju, a trajalo bo izredno dolgo, da bodo pripravljeno delo vložiti v podjetja in tako odlovrneje soupravljati in skrbeti za družbeno lastnino.

D. Sedl

Zbogom, proizvodna tekmovanja

Kranj, 17. oktobra - Nedavno je bilo v Mariboru končano zvezno proizvodno tekmovanje kovinarjev. Njegovi nosilci so sindikati, denarno breme pa deloma pade tudi na delovne organizacije, ki jih prirejuje, zato ne pri njih ne pri drugih ni pretiranega navdušenja za njihovo ohranitev.

Sindikati v regiji so nosilci izbirnih tekmovanj za republiško »prvenstvo«, tam pa se odloči o zmagovalcih za zvezno tekmovanje. Letos se je regijskega udeležilo 194 udeležencev z Gorenjske, med njimi največ z Jesenic, kjer je kovinarska tradicija najmočnejša. Ko so v kranjskih sindikatih govorili o nadaljnji usodi proizvodnih delovnih tekmovanj, so sodili, da so preveliko finančno breme, saj so le kranjske letos prispevale prek šest milijonov, ne računajo pri tem na sredstva, ki so jih potrošile delovne organizacije, ki so tekmovalce gostile. Vprašali so se tudi o smiselnosti organiziranja tekmovanja v občini, če domačih udeležencev sploh ni. Največ nesmisel tovrstnih tekmovanj pa je izbira strok, v katerih tekmovanje delavci. Gre za tako imenovane tradicionalne kovinarske poklice, ki iz sodobnih tovarn že izginjajo in jih nadomeščajo drugi poklici. Novi poklici pa na tekmovanja še niso prodrli. Na regijskem tekmovanju na primer že sodelujejo tudi elektroni, ki se lahko uvrstijo na republiško tekmovanje, vendar tam tekmujejo v konkurenci elektricarjev, ker njihov poklic pač vanjo še ni uvrščen.

In še en razlog narekuje razmislek o smiselnosti takih (družbeno nizačijsko in deloma finančno na plečih sindikata. Namesto da denar potroši za kako sodobnejše izobraževanje, ga izgubijo v tradicionalnih delovnih srečanjih, ki so izgubila smisel. Bolje bi bilo, sindikat bi tovrstna strokovna srečanja verjetno znale pripraviti tovarne, v katerih je stroka doma. Poznamo primere takšnega srečanja in merjenja strokovnih sposobnosti pri gozdarjih, gradbenih, gumarjih. Mar ne bi šlo tudi pri kovinarjih tako? O tem bo, v prihodnje še govorili. Kranjski sindikati so jo prepustili republiškemu odboru sindikata kovinarskih delavcev.

D.Z. Žlebir

Vinko Hafner z gorenjskimi novinarji

Svarilni kazalec zavednega komunista

Kranj, 20. oktobra — »Ko je Slobodan Milošević trdo reagiral na vojni poraz srbskega člana predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije Dušana Čkrebića, me je pogrelo. Nisem hotel diskriminirati Srbov in Miloševića, vendar bi Slobodanov nastop lahko porušil vse, kar smo na 17. seji naprednega dosegli,« je dejal v četrtki zvečer, takoj po seji v Beogradu, gorenjskim novinarjem član CK ZKJ Vinko Hafner.

»Na moj nastop so bile različne reakcije. Slobodan Milošević mi je dejal, da bi se ponovno oglašil, če me ne bi cenil kot poštenega komunista. Mojega protesta ni vzel v negativnem smislu, celo svoje sodelavce je pomiril, ko so hoteli protestirati zaradi mojega govora,« nam je povedal Vinko Hafner, katerega poteza v obrambo odločitev centralnega komiteja bo ostala svetlejša točka 17. seje pretekli teden v Beogradu.

Sicer pa je strnjena Hafnerjeva ocena 17. seje centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije naslednja: mnogi so od seje pričakovali več kot takšno zasedanje lahko da; Stipe Šušter je bil v uvodnem referatu zelo poglavljen in napreden, požel je priznanje, vendar bi bil lahko krajši in jedratejši, če bi imel več časa zanj; za vse razprave je bila značilna velika zaskrbljenost, ker je bil to zadnji trenutek za spremembe, ki pa bodo lahko dale rezultate šele drugo leto, ko bo spremenjena ustava in sprejeti še drugi ukrepi in bo takrat pravi čas za oceno uspešnosti konference; veliko je bilo govora o enotnosti ZK, vendar je bilo manj zahtev po monolitni enotnosti, saj je razlike treba priznati in jih objektivno ocenjevati; zahteve po izrednem kongresu so bile milejše kot na kongresu, vendar mora sedaj CK reči zadnji besedo, utegne pa se zgoditi, da izrednega kongresa

ne bo, ampak je lahko redni predčasno, jeseni prihodnje leto. Centralni komite je soglasal s pobudo o zamenjavi tretjine članov čekaja. To dovoljuje statut. Odšli naj bi predvsem člani, ki delajo na državnih funkcijah in v političnih vodstvih, prišli pa naj bi mladi, znanstveniki, ustvarjalci. Če bodo ostali starejši odšli, bom to storil tudi jaz, je dejal Hafner, vendar mora določena vez med mlado in staro generacijo ostati, predvsem pa naj bi se odpovedali članom iz državnih organov. »Odhodi naj bodo dostojni in ne taki, kot se marsikje sedaj dogaja in zahteva. Ustanovljena je bila skupina za ugotavljanje odgovornosti Vlasija, Široke in Dolaševića, vendar bo to delo tdo, saj so imena že vnaprej določena.

»Z glasovanjem o zaupnici predsedstvu so dali Šušter in sodelavci svoj ugled na kocko. O zaupnici doslej še nikdar nismo glasovali v tej obliki. Izid je presenetljivo. Čkrebić iz Srbije ni dobil zaupnice, kar je svojevrsten opomin srbskemu vodstvu. Čkrebić uživa ugled solidnega komunista, je osebno pošten, vendar discipliniran izvrševalec srbske politike. Očitno so, da smo se dogovorili, kako bomo glasovali, da se je organizirala »protisrbska koalicija«. Kolikor jaz vem, ni bilo nobenih dogovorov o tem, vsaj med Slovenci ne,« je dejal Hafner.

Pogovora gorenjskih novinarjev z Vinkom Hafnerjem sta se udeležila tudi predsednik izdajateljskega sveta Gorenjskega glasa Boris Bavdek in predsednik MS SZDL za Gorenjsko Marjan Gantar. Foto: F. Perdan

Vinko Hafner je vodil komisijo, ki je ugotavljala odgovornost organov in posameznikov glede dogajanj v Vojvodini. Sam ni bil navdušen zanj, saj bi moralo partijsko predsedstvo najprej ugotoviti krivice, stopnjo njihove odgovornosti pa naj bi ugotovila komisija.

»Devet nas je bilo v komisiji, nalagali so nam nove in nove naloge, tudi takšne, za katere nismo bili zadolženi. Preštudirali smo nad 1000 strani govorov in izjav, potem pa ocenjevali. Ugotovili smo, da je za vojvodinske dogodke srbsko partijsko vodstvo manj odgovorno kot vojvodinsko. Prišli smo do imen, vendar so bile medtem že izvršene zamenjave, nekateri so odstopili sami in ostala sta samo še dva. Tudi nekateri člani moje skupine so želeli odstopiti. Vse

skupaj se je končalo tako, kot se je: gradivo je zbrano, čekaju smo prebrali poročilo brez imen (menili so, da bi njihovo nastevanje na seji povzročilo nove razprtije), dokumenti pa so lahko uporabni pri nadaljnjem kadrovanju. Kot vodja imam neprijeten občutek, da smo nepopolno uresničili, da smo oportunisti. Čeka je naše poročilo sprejel,« je ocenil Vinko Hafner.

Upam, da bo povsod prevladal razum, da bomo tudi v težkih časih obdržali vsaj delček osnovne kulture, vero in cilje. Pregloboko smo se spustili in zgubili ugled. Vrnili ga bomo, če bomo dali oblast iz rok in se vrnili med ljudi, je ena od misli Vinka Hafnerja.

J. Košnjek

Seja kranjskega komiteja ZKS

Bomo nemi opazovalci zaostajanja

Kranj, 21. oktobra — Nedopustno je obravnavati rezultate gospodarstva le kot informacije, ne pa tudi s stališča uresničevanja obveznosti in odgovornosti organov družbenopolitične skupnosti. Tako je kranjski komite Zveze komunistov zapisal že v stališčih prejšnje seje, tokrat pa jih je ponovil.

Poročilo so uresničevanju kranjske resolucije za to srednjeročno obdobje tudi letos ni boljše. Uspešnost je slabša kot lani in izvršni svet zaradi zaostajanja v vseh treh letih sedanjega srednjeročnega plana predlaga spremembe ciljev resolu-

cije. Kranjska občina sedaj že očitno zaostaja in pri tem zaostajanje ni hkrati, še posebno pa komunisti, ne morejo biti le nemi opazovalci. Vsi posamezniki in organi v občini niso naredili vsega, kar bi morali. Delegati občinske organizacije Zveze ko-

munistov v SZDL in družbenopolitičnem zboru občinske skupščine bodo zato vztrajali tudi pri ugotavljanju odgovornosti za neuresničene naloge oziroma zaostajanje. Brez tega občinska skupščina poročila izvršnega sveta o uresničevanju resolucije ne bi smela sprejeti, je ob tem menil Edo Resman. Skupščina je tudi nadzorni organ dela izvršnih teles. Komite je v svojih sklepih s petkove seje tudi zapisal, da morata biti občinska skupščina in izvršni svet pobudnika za začetek zmanjševanja državnega aparata in prvi koraki naj bi bili narejeni že prihodnje leto (letos, so menili nekateri, letni okvirji rasti splošne porabe v občini niso skladni s plani), in da naj se končno v Kranju izračuna in jasno pove, koliko stanejo razni gorenjski medobčinski organi in koliko zanje prispeva Kranj. Člani komiteja so med drugim tudi terjali, da se v poročilu o uresničevanju resolucije natančneje pove, kakšna je usoda gradnje Ekonomske srednje šole in kako je z reševanjem problematike Visoke šole za organizacijo dela. Povejmo, ali gre samo za prostor ali gre za denar za gradnjo, je dejal Stane Boštjančič. Če gre za denar, potem naj bo vrstni red financir-

jev republike, Gorenjska in šele nato Kranj ne pa obratno. Univerza je stvar republike. Tovarne so že dobile zahteve za denar za to šolo brez pojasnil, kakšna je finančna zasnova projekta, kdo bo vse plačeval, itd.

Sicer pa je imela petkova seja občinskega komiteja ZKS Kranj tudi razburilivejšo plat. Na začetku ni bilo potrebne sklepčnosti in se je sestanek začel kot delovni sestanek komunistov, članov komiteja. Udeležba je bila kasneje zadostna. Zastavljeno je bilo vprašanje, ali se ima sploh smisel sestajati, ker je bilo pred sejo komiteja zelo malo sestankov osnovnih organizacij, kritično pa je zvenelo vprašanje, zakaj se kranjski komite ni stal pred 17. sejo CK ZKJ. Če bi se, bi bila tudi aktivnost osnovnih organizacij večja. Eni so menili, da bi se moral komite posebej priključiti akciji podpore politiki slovenskega vodstva, drugi pa so dejali, da je bolj bistvena od tega spontana podpora ljudi slovenskemu političnemu vodstvu. Med ljudmi, ki so izražali podporo, pa so bili tudi komunisti. Zdajšnja izjava komiteja v znak soglasja s slovensko politiko bi bila tudi precej kasna.

J. Košnjek

In vendar je prevladal razum

Ljubljana, 21. oktobra — Osrednja točka 16. seje predsedstva republiškega odbora ZZZB NOV Slovenije je bila uresničevanje stališč ZZZB NOV o spremembah in dopolnitvah Ustave SFRJ; največja skrb borcev je bil brez dvoma amandma o financiranju JLA.

Da bi prevladal razum, je bila enotna želja vseh nekdanjih borcev, zbranih na petkovi seji republiškega predsedstva v Ljubljani. Če kdo, potem so prav borci tisti prvi, ki lahko odkrito povedo svoja mnenja in stališča pri financiranju JLA, kajti prav oni so ustvarili današnjo ljudsko armado.

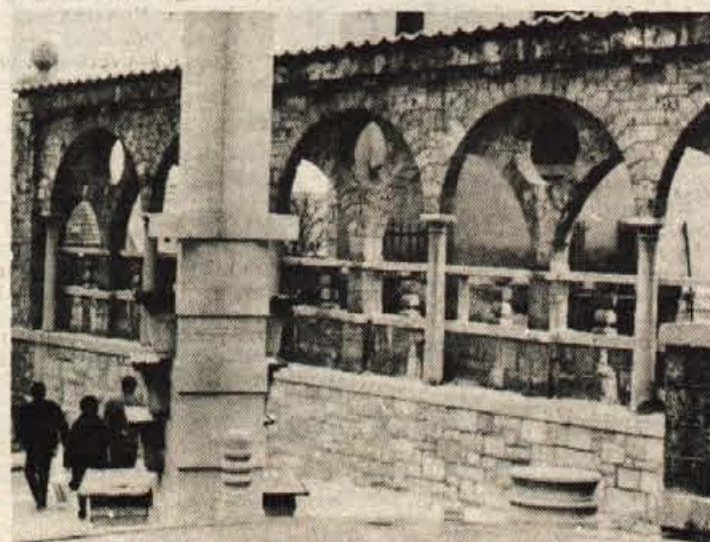
Vsi so za to, da dobi JLA stabilno, trajno in zadostno financiranje za svoje dejavnosti, tudi ona se mora modernizirati, razvijati, vendar je ta njen razvoj treba uskladiti z gospodarskimi možnostmi države. Ne pa, da imamo na eni strani povsem oslABLJENO gospodarstvo, dejavca, ki že silno težko živi, po drugi strani pa naj se krepi armada. Če gre slabo narodu, armadi ne more iti bolje, pravijo borci. Danes nam ne grozi sovražnik od zunaj. Če bi pristali na izločanje deleža za armado iz dohodka, bi bilo gospodarstvo v še slabšem položaju, ljudje bi še težje živeli. Tako financiranje bi bilo resnično kratkovidno: naša armada bo tako močna, kot bodo močne naše tovarne. Tudi armada se mora v tako težkih razmerah, kot je danes Jugoslavija, nečemu odpovedati.

Borci so trdno zavzemali stališče, naj Predsedstvo SFRJ kot vrhovni poveljnik JLA stori vse, da bo do soglasja prišlo, v nasprotju primeru naj bi sprejeli usklajene amandmaje, neusklajene, med njimi tudi tega o financiranju armade, pa pustili v razpravi, dokler ne bi prišlo do soglasja. Če bi do soglasja ne prišlo, naj bi skupščina SRS še enkrat proučila razmere, vendar če bi bilo potrebno, so tudi borci za to, da se v Sloveniji izvede referendum.

Borci so tudi odločno zavrnili očitke mladih, da so slovenski delegati doslej je sprejemali stališča drugih. Ne le tokrat, ko so Slovenci v skupščini dokazali, da trdno stoje na svojih stališčih, tudi pri ustavi leta 1974 in prej so slovenski delegati bili nemajhne boje, da so uveljavili svoje predloge.

Ob koncu tedna se je vprašanje financiranja JLA vendarle rešilo po pameti. Zagotovo bo rešitev tako perečega vprašanja, kot je financiranje JLA, vplivalo na stabilizacijo razmer v Jugoslaviji. Tudi borci so zadovoljni s tako rešitvijo, nikakor pa ne dopuščajo sprememb avnojskih temeljev ustave in po vseh svojih silah se bodo zavzeli za uresničevanje vseh treh reform, ki smo si jih zadali.

D. Dolenc

Spremembe v zavarovalstvu

Manj rizičnih skupnosti

Kranj, oktobra - Prejšnji mesec so v Zavarovalni skupnosti Triglav v Sloveniji potekale razprave o spremembah samoupravne sporazuma o organiziranosti zavarovalstva in o novih tako imenovanih podlagah za posamezne vrste zavarovanj. Novosti, ki naj bi jih sprejeli še ta mesec, bodo v marsičem spremenile organizacijo celotnega zavarovalstva v Sloveniji.

Število rizičnih skupnosti v Zavarovalni skupnosti Triglav naj bi se v prihodnje od sedanjih šest zmanjšalo na dve in sicer na premoženjsko in in posebno rizično skupnost. Ob manjših poslovnih stroških v prihodnje (namesto šestih bodo zdaj na primer potrebne le tri bilance...) in naravnosti k podjetniški organiziranosti pa sta pomembni še dve spremembi. V prihodnje naj bi namreč tako imenovane negativne rezultate poslovanja po posameznih vrstah zavarovanj pokrivali znotraj rizičnih skupnosti oziroma območij. Šele po tem, če območje samo ne bi moglo pokriti negativne razlike, bi bilo uveljavljeno načelo solidarnosti na območju celotne Zavarovalne skupnosti Triglav. Do zdaj je namreč veljalo pravilo, da se je negativni rezultat na primer na področju avtomobilskega zavarovanja pokrival po tako imenovani vertikali v celotni Zavarovalni skupnosti Triglava. Podobno je bilo tudi v kmetijstvu.

Za Gorenjsko območno skupnost Triglava v Kranju pa je to do zdaj vedno pomenilo nadpovprečno prelivanje denarja v dogovorjeno solidarnostno pokrivanje. V prihodnje torej takšnega prelivanja denarja ne bi bilo več oziroma ne toliko. Če bo na primer na območju ljubljanske ali mariborske območne skupnosti prišlo do negativne razlike, jo bodo morale najprej pokriti same. Za gorenjsko območno skupnost bi poprej takšna nova organiziranost pomenila večji ostanek denarja, saj do zdaj negativnih razlik v zavarovalstvu praktično ni imela.

Druga novost pa je poudarek na opazovanju po zavarovalnih vrstah. Do zdaj so bila na primer v rizični skupnosti v industriji vsa zavarovanja (od strojelomnih, požarnih...) v prihodnje pa naj bi zavarovalne tokove spremljali samo po zavarovalnih vrstah (strojelom, avtomobilizem, kasko...).

Nekaj sprememb pa se obeta tudi pri zavarovalnih podlagah za posamezne vrste zavarovanj. Bistvena bo vsekakor na področju strojelomnih zavarovanj, kjer je lani celotni Triglav zabeležil negativni rezultat. Glede na pretežno visoko odpisnost strojnega parka v Sloveniji nasploš; so se v zavarovalstvu vprašali, kaj sploh še pri strojelomu lahko zavarujejo, če gre v večini primerov za vzdrževanje, ne pa za škode. Zato naj bi bilo v prihodnje pri odkupu amortizirane vrednosti potrebno precej večje doplačilo od sedanjega, ki je znašalo 25 odstotkov. Odpisnost naj bi bila prilagojena knjigovodskim podatkom v delovnih organizacijah. Seveda pa zaradi tega tiste delovne organizacije, ki pospešno odpisujejo opremo, ne bi smele biti zato dodatno »kaznovane«. Druga pomembna novost, poleg še nekaterih s področja zavarovanja živali, avtomobilskega zavarovanja, osebnega zavarovanja..., pa se pri strojelomu nanaša na popuste in doplačila. Ti naj bi bili v prihodnje okrog trikrat večji.

A. Ž.

Sanacijski program Alplesove kotlovnice nared do konca leta

Ni sporna vsebina, ampak način kurjenja

Škofja Loka, 23. oktobra — Kaže, da je po uspešni ekološki sanaciji Terme na Trati zdaj na vrsti Alplesova kotlovnica v Železnikih, ki razburja domačine predvsem zaradi pretiranega onesnaževanja zraka s trdnimi delci (pepelom). V Centru za varstvo okolja pri Zavodu za zdravstveno varstvo Maribor so izmerili, da je po letos sprejetih novih mejnih vrednostih onesnaženja za približno petkrat prekoračena koncentracija trdnih delcev, občasno pa presega mejo tudi koncentracija ogljikovega monoksida v zraku.

Prevelike količine trdnih delcev so posledica neprimernega čiščenja dimnih plinov, saj ciljoni odstranjujejo le največje delce, medtem ko se visoke koncentracije ogljikovega monoksida pojavljajo med šaržnim dodajanjem kosovnih odpadkov v kurilnice.

V Alplesovi kotlovnici na leto pokurijo približno 36.000 kubičnih metrov lesnih odpadkov. Tako pridobljena energija, ki jo rabijo zase, dajejo pa jo tudi v sosednja podjetja in stanovanjska naselja, je na Gorenjskem med najcenejšimi. Železnikarji so z vsem srcem zanj, hkrati pa se enako goreče zavzemajo za zaustavitev onesnaževanja zraka.

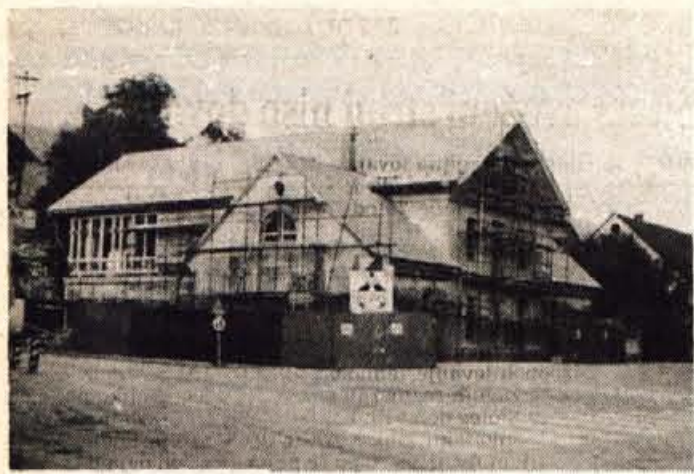
V Alplesu obljubljajo, da bodo sanacijski program kotlovnice izdelali do konca tega leta, rahlo pa dvomijo, da bi do konca naslednjega leta že zmanjšali onesnaženje za polovico in leto kasneje docela.

V EMO Celje, kjer so izdelali kotel, jim namreč odgovarjajo, da ustreznih čistilcev še ne delajo, da pa program razvijajo. Vprašanje je, kdaj bodo uspeli. Druga ovira, ki se postavlja nasproti sanaciji, pa je denar. Alplesova toplotna, ki vseskozi služeje na meji donosnosti, zalagaja sama ne bo zmogla, ampak bo potrebno združevanje denarja od vseh porabnikov toplote.

Škofjeloski izvršni svet, ki je v terek razpravljalo o sanaciji Alplesove toplotne, je bolj ali manj tehtne pomisleke zavrnil, češ da ni pametno čakati na EMO, ali bo kaj ponudil ali ne oziroma kdaj to bo. Najbrž obstajajo tudi druge firme, na tujem in morda tudi doma, ki bi bile sanacijo Alplesove kotlovnice sposobne izpeljati v zadržanem roku enega oziroma dveh let. Odbor za varstvo okolja pri izvršnem svetu je predlagal, naj bi se pri iskanju najprimernejšega in najcenejšega načina sanacije kurjenja z lesnimi odpadki z Alplesom povezala še Gradis in Jelovica na Trati, ki tudi nista »nedolžna«.

Sploh pa se je izvršni svet zavzel za to, da bi na osnovi dokaznega onesnaževanja (sanitarna inspekcija trenutno obravnava 35 podjetij, rezultate meritev pričakujejo do pomladi) vsi onesnaževalci pripravili sanacijske programe in se nato lotili njihovega uresničevanja. S sistematičnimi posegi na področje varstva zraka bi gotovo hitreje prišli do bistvenih premikov kot s pritiski javnosti (primer Termika, Alples), ki so sicer zelo učinkoviti, vendar pa niso enako nepopustljivi do vseh onesnaževalcev.

H. Jelovčan

Obnovljena Hribarjeva hiša - Spomladi letos je Ljubljanska banka temeljna banka Gorenjske Kranj v Cerkljah v kranjski občini začela obnavljati Hribarjevo hišo. Po prenovi bodo v prvem nadstropju prostori Ljubljanske banke, v pritličju pa pošta, spominska soba in prostor za delo turističnega društva. V programu je bilo sicer, da bo stavba obnovljena do konca novembra, kaže pa, da bodo vsa dela končana do konca leta. A. Ž.

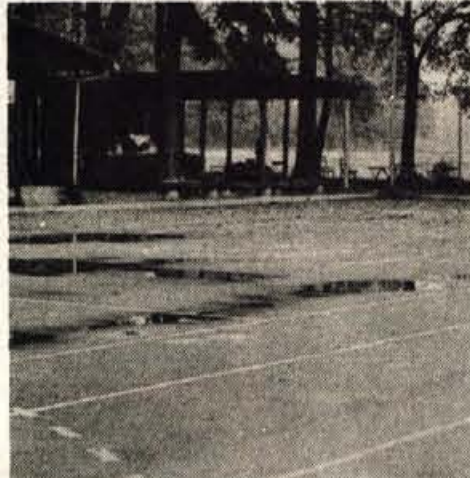
Krajevna skupnost Godešič

Ko bodo zazvonili telefoni, start za kanalizacijo

God šči, 24. oktobra - Sredi tega meseca je okrog 550 prebivalcev krajevne skupnosti Godešič v škofjeloški občini proslavljalo krajevni praznik. Na slavnostni seji skupščine krajevne skupnosti so se spomnili ustanovitve vaškega odbora Osobodilne fronte leta 1941. Letos pa so se v praznovanje vključili tudi gasilci. Poleg razstave slik akademskega slikarja Janeza Hafnerja so bila tokrat v krajevni skupnosti tudi tekmovanja v namiznem tenisu in nogometu. Na slavnostni seji so podelili priznanje Janezu Starmanu, pohvali pa Moniki Bertoncelj in Antonu Kosemu.

Značilno za polpreteklo obdobje v krajevni skupnosti Godešič je, da so predvsem s skupnimi naporji in prispevki zgradili trgovino, dvorano, asfaltirali ceste, zgradili igrišče in uredili več vaških poti. Predsednik skupščine Miro Križnar je med pogovorom poudaril, da se letos s kakšno večjo akcijo sicer ne morejo pohvaliti, vendar križem rok vseeno niso držali.

»Že nekako od 1984. leta naprej pri nas poteka velika telefonska akcija, ki jo vodi posebni gradbeni odbor. Že takrat so zainteresirani začeli zbirati denar za telefon. Lani in letos pa je bilo dosti dela tudi na terenu. Ljudem ni bilo žal ur za izkope in urejanje terena po položajni kablom. Zdjaj je akcija tako rekoč končana, finančno in gradbeno. Upamo, da bo šlo vse po načrtu in da bodo najkasneje do občinskega praznika zazvonili telefoni pri okrog 100 novih naročnikih v naši krajevni skupnosti.«

Ureditev prostora pred igriščem in bifejem so imeli sicer v programu letos, vendar so morali to akcijo odložiti na prihodnje leto...

Iz srednjeročnega programa krajevne skupnosti pa je bila letos uresničena tudi ureditev dela pločnika do trgovine ob glavni cesti. Prihodnje leto naj bi z urejanjem nadaljevali od trgovine naprej do Urša. V vodstvu krajevne skupnosti upajo, da pri sporazumevanju glede trase ne bo posebnih zapletov. Tudi prostor pred igriščem pri bifeju nameravajo asfaltirati prihodnje leto. Prav tako so letos uredili nekaj cest, v programu pa jih imajo tudi v prihodnje. Tudi glede odvoza smeti iz krajevne skupnosti se bodo morali dogovoriti. Ponujajo jim sicer velike zabojnike na kolesih, vendar za zdaj kaže, da se vsi skupaj v krajevni skupnosti bolj ogrevajo za manjše - 70-litrške. Kar pa zadeva kabelsko televizijo, so jo za nekaj časa iz programa izključili. Bilo je sicer skoraj 100 interesentov za takšno omrežje, ki so tudi že prispevali pred časom po 20 tisoč di-

Med najbolj delavnimi v krajevni skupnosti so gasilci, ki so letos dobili tudi novo gasilsko vozilo...

Srečanje najstarejših v Poljanah

Včasih smo jih obiskovali

Poljane, oktobra - V soboto popoldne je bilo v kulturnem domu, zdaj že drugič, srečanje z najstarejšimi, nad 80 let stari krajanji iz krajevne skupnosti Poljane v škofjeloški občini. Pripravila ga je tudi tokrat s programom in pogostitvijo krajevna organizacija Rdečega križa, ki združuje okrog 400 članov. »Včasih smo najstarejše prebivalce v naši krajevni skupnosti za novo leto obiskali in obdarili,« je povedala predsednica krajevne organizacije Rdečega križa Poljane Majda Debeljak. »Potem pa smo se lani v odboru odločili, da jih za spremembo enkrat povabimo skupaj in se na srečanju malce porazvedrimo. Všeč jim je bilo in tako smo se že lani dogovorili, da bomo tudi letos pripravili takšno srečanje. Lani jih je od 60 prišlo nekaj čez trideset, letos pa jih pričakujemo okrog 40.«

In res je bila lepo pripravljena dvorana nekaj pred drugo uro popoldne že kar lepo zasedena. Za razpoloženje sta že na začetku skrbela harmonikar Marko

Veselo je bilo in tudi članice odbora Rdečega križa so bile zadovoljne. »Poleg krvodajalskih akcij, zbiranja starih oblačil, letos pa smo se dogovorili tudi za pomoč družini, kjer je umrl oče, bomo tudi v prihodnje nadaljevali s to obliko srečevanja z našimi najstarejšimi krajanji. Včasih pomislim, da vsi skupaj pre malo naredimo v krajevni skupnosti za ostarele. Pa vendar tudi nas čaka starost,« pravi Majda Debeljak.

A. Žalar

Priznanja za praznik

Lancovo - Sredi meseca so praznovali v krajevni skupnosti Lancovo v radovljiški občini. Na slavnostni seji skupščine krajevne skupnosti so podelili tudi priznanja. Letos so ju podelili Janezu Kuničiču, predsedniku skupščine krajevne skupnosti in Jožetu Dežmanu, za delo v civilni zaščiti. A. Ž.

»Gremo nad predsednika«

Ne vem, kako bi lahko označil četrtkov večerni »shod« pričakovalcev telefona v Zvirčah v krajevni skupnosti Kovor v trziški občini. Je šlo za nestrpnost, nezaupanje, bojazen, ali kar za vse skupaj na podlagi nepravilne obveščeniosti (saj niso bili redki, ki so se sklicevali na informacijo v Delu). Kakorkoli že, tistim, ki se niso dobili telefona, je nenadoma prekipelo in ni bilo treba dvakrat reči, že so se z avtobusom odpeljali do prostorov krajevne skupnosti v Kovorju in takoj zahtevali sestanek in predsednika krajevne skupnosti.

Poldruge uro je trajal precej pregret sestanek, na katerem so vsi skupaj vztrajali, da se telefoni priključijo takoj, obvestili o tem občinski izvršni svet, centralni gradbeni odbor in PTT v Kranju. Sklenili so tudi, da bo ponovni sestanek v četrtek, 27. oktobra, ob 18. uri, na katerem naj bi jim odgovorni natančno razložili, kdaj bodo vsi pričakovalci dobili telefone.

Ne vem sicer, ali sestanek v četrtek, 27. oktobra, bo ali ne, vendar stvari okrog priklapljanja telefonov v Zvirčah so se že pred četrtkovim večernim sestankom z dnevnim redom »Gremo nad predsednika« odvijale drugače. Centralnemu gradbenemu odboru se je namreč zaradi številnih želja krajanov v krajevni skupnosti Pristava, Križe, Kovor in Senično že v četrtek, 20. oktobra, zjutraj uspelo dogovoriti z izvajalcem, da le-ta kljub zasedenosti zaradi jesenskih priklopov telefonov takoj po končani prvi fazi priklopov nadaljuje v ponedeljek oziroma v torek (24. oziroma 25. oktobra) z drugo fazo. Tako se bo 158 že priključenim telefonom ta teden pridružil še 180 novih, ali konkretno v Zvirčah bo od pričakovanih 38 priključenih 31. Na celotnem območju bo ostalo tako še za priklop 140 telefonov oziroma v Zvirčah 7 (ena omarica).

Kako nestrpni, da ne rečem nemodri znamo biti, mar ne. Ne verjamejo več nikomur, niti se nismo pripravljali naprej prepričati. V konkretnem primeru pa je šlo kar za nekakšno nezaupanje centralnemu gradbenemu odboru, čeprav je prav ta z vztrajnim in priznanja vrednim delom akcijo uspel zelo hitro uresničiti in skoraj v celoti tudi že končati. Mislim, da so sporočila odbora, da bodo še letos dobili vsi telefone, vendarle vredna zaupanja; tudi v Zvirčah... A. Ž.

DOPISNIKI SPOROČAJO

Recept za dolgo življenje

Marija Nastran iz Selc nad Škofjo Loko je v začetku oktobra praznovala 90. rojstni dan, sporoča Lojze Kerštan. Rojena je bila 1. oktobra 1898. leta v Dražgošah, kjer je tudi preživljala mladost. »V družini nas je bilo enajst otrok. Jaz sem bila najstarejša med dekletih, starejši od mene pa je bil le še brat Janez. Ko sem začela hoditi v šolo, se je družina preselila iz Dražgoš v Selce, kjer smo na začetku stanovali pri Kožuho. Po končani šoli sem se potem šla učiti za babico v Ljubljano. Za poklic, ki sem ga potem šest let opravljala v Mošnjah, me je navdušila mama.« Marija Nastran danes ne tarn nad svojo starostjo. Živi pri sinu Jožetu v Selcih in pravi, da se še nikoli ni imela tako lepo, kot prav zdaj, ko cela družina skrbi zanjo. Povedala pa nam je tudi recept za dolgo življenje: »Teško delo in pomanjkanje, za hrano pa mleko in krompir; bolj poredkoma kruh, mesa pa v mladih letih tako ni bilo velikokrat v loncu...«

Odbor za Linhartove jubileje

Jošt Role sporoča, da so se v začetku meseca pod predsedstvom predsednika občinske skupščine Radovljica Marka Bezjaka sestali predstavniki SZDL, Kulturne skupnosti, krajevne skupnosti Radovljica, Zveze kulturnih organizacij in komiteja za družbene dejavnosti in občo upravo. Dogovorili so se o programski zasnovi jubilejnih proslav v počastitev 200-letnice smrti Antona Tomaža Linhart, prvega slovenskega dramatika in prosvetitelja sicer pa radovljiškega rojaka. Na sestanku so imenovali devetčlanski iniciativni odbor za proslave, odbor pa bo vodil predsednik skupščine Marko Bezjak. Jubilejne proslave naj bi dobile širše slovenske razsežnosti, zato bodo skušali pridobiti za sodelovanje tudi osrednje republiške družbenopolitične in kulturne ustanove.

Podkorenski gasilci

Branko Blenkuš pa piše, da so člani prostovoljnega gasilskega društva Podkoren konec septembra pripravili več različnih prireditvev v počastitev 80-letnice obstoja in delovanja društva. Ker je konec septembra v Podkorenu semanji dan, so ob tej priložnosti imeli slavnostno sejo, potem pa so pripravili pod lipo tudi veselico s srečelovom.

Zanimiv izlet

Medobčinsko društvo civilnih invalidov vojne Gorenjske Kranj je pred nedavnim pripravilo že drugi letošnji izlet za svoje člane. Tokrat so se podali v Zasavje, na Dolenjsko in se vračali skozi Suho krajino. Najprej so si ogledali Valvasorjev grad Bogenšperk, kjer je med drugim tudi zanimiva poročna dvorana. Ta dan se je tukaj poročilo šest parov. Obiskali so tudi hrastniško steklaro in nadaljevali pot do Stare vasi na Dolenjskem. Po izdatnem kosilu in ogledu nekaterih zanimivosti so se v mraku ustavili še v Žužemberku pri spomeniku padlih borcev. Vsi so po končanem izletu izrazili željo, da bi morali v prihodnje s prirejanjem tovrstnih izletov nadaljevati po Sloveniji in Jugoslaviji, piše Jože Mrovlje z Jesenic.

ureja ANDREJ ŽALAR

Biserna poroka na Orehku - Konec letošnjega septembra je minilo že 60 let, odkar sta se vzela Ustankova mama in ata z Orehka pri Kranju, Marija in Franc Zevnik. Danes je mami že 82, ata pa 84 let, a imata še silno živ spomin. Spoznala sta se na enem od likovov, ki so ga naredili na Frtunovem podu na Orehku, ko se je eden Kokolovih ženil. Ja, ko bi bilo vse življenje potem veselica, pravita, pa sta veliko hudega pretrpela. Skromno življenje je bilo včasih, trdo je bilo treba delati. Štiri otroke sta spravila do kruha. Ata je vse življenje zidaril, eden najboljših Slavčevih zidarjev je bil pred vojno, po vojni pa je zidal pri Kranjskem gradbenem podjetju. Kranjski zdravstveni dom je pomagal zidati, vojašnice na Pokljuki, Planiko, bloke pri Kranju. Mama je delala v stari Jugočeški, v tabrhe hodila, ko pa so prišli otroci, je ostala doma. Vedno je imela vsaj po dve kravici v hlevu, da je bilo mleka za dom. Še nekaj let nazaj, ko je bila zaradi bolnih nog že v invalidskem vozičku, je še vedno molzla sama. Še vedno pomije, kaj malega opere, skuha, ata pa po vrtu in hlevcu vse postori. V esela sta dobrih otrok, desetih vnukov in treh pravnukov. Le to si želita, da bi bila vsaj še kolikor toliko pri zdravju in močeh pa da bi bilo otrokom dobro. Pa da bi bil mir na svetu, želita vsem. Še na mnoga leta Ustankova mama in ata!

PISALI STE NAM

Priporočilo matičarjem

Že večkrat sem nameraval napisati priporočilo gorenjskim matičarjem, da bi ob koncu meseca poslali poročila o rojenih, umrlih, poročenih (in morda tudi ločenih) iz vsake občine posebej. Tako bi bralci Gorenjskega glasa izvedeli, ali na Gorenjskem prebivalstvo narašča ali upada. Novinar Andrej Žalar, ki ureja Gorenjske kraje in ljudi, vam bo nedvomno za ta poročila hvaležen, bralci pa bomo sploh zelo zadovoljni. Pa lep pozdrav gorenjskim matičarjem. Ivan Petrič

Slovenski zdomci v Franciji

Na pobudo profesorice Jasne Moine, ki živi in dela v Franciji, so člani zdomske folklorne skupine iz nemške Švice Encijan in kvartet Kranjci s prijatelji prejšnji mesec obiskali Alzacijo. Nastopili so v klimatskem zdravilišču v Vogezih in se naslednji dan srečali tudi s predstavniki mesta Ste Marie aux Mines, ki je pobrateno s Trzičem. Ob taktih harmonike so se ob tej priložnosti mestni veljaki zavrteli s Slovenkami v narodnih nošah. Ob slovesu je folklorna skupina pred mestno hišo zaplesala še splet gorenjskih plesov. Gospod Belz je ob tej priložnosti povedal, da bi bilo treba tako prijetno in koristne dneve ponoviti. Jelka Logar, Basel

Štiri dni po Srbiji in Kosovu

Celo nas so si privoščili s časnikarsko »napako«

Kranj, 24. oktobra - Vtisi se po štiridnevni, zelo naporni poti po Srbiji in Kosovu, kamor so nas, skupino tridesetih slovenskih novinarjih, povabili kolegi iz Srbije in Kosova, počasi sestavljajo v celoto. Marsikaj smo videli in slišali, kar nam bo pomagalo razumeti spore in spopade, ki preplavljajo Jugoslavijo, zlasti Srbijo in Kosovo. Marsikaj seveda tudi doživeli, celo na svoji koži občutili, kako nastane časnikarska »napaka«, ki so si jo v zvezi z našo potjo po Kosovu, kjer smo naleteli na miting na Kosovem polju, privoščili v beograjski Politiki.

Drobna, toda zelo ilustrativna zgodba

Pravzaprav gre za drobno vestičko, v okvirčku, da seveda pade v oči, s katero je Politika obvestila svoje bralce, kako nam je kosovsko vodstvo (ciljali so seveda na Remzija Koljgecija, predsednika predstva SAP Kosova, s katerim smo se pogovarjali v četrtki popoldne) odsvetovalo udeležbo na mitingu na Kosovem polju, ki se je začel opoldne, dan po zaključku 17. seje CK ZKJ. Miting je seveda preplavljalo razočaranje nad zaključkom seje, predvsem nad preskrbnim številom glasov, ki jih je dobil Dušan Čkrebić. Zbralo se je več kot 15 tisoč ljudi, množica je gromko ponovno zahtevala odstop kosovskega vodstva, izžvižgala celo Marka Orlandića, ki so mu še pred kratkim ploskali, pametno je torej ravnala Kaqusha Jashari, ki je na miting prišla, vendar previdno molčala. V oči so seveda bodle sveže slike Dušana Čkrebića, z napisom, da ga ne dajo, v ušesih pa zvenele parole, tudi strah vzbujajoče, kakršna je bila: Ubičemo Vllasija! Skratka, še en miting v vrsti dosedanjih, ki jih označujejo izbruh nezadovoljstva, spremlja pa primitivizem in nekulturnost, ki drugod po Jugoslaviji, zlasti v Sloveniji, vzbujajo strah. Z mitinga pa je naslednje jutro v Beograd odšla 38-članska delegacija (sprva so napovedali 15-člansko), kjer je napovedala gladovno stavko, če kosovsko vodstvo ne bo odstopilo ultimatum pa se bo iztekel v sredob 18. uri.

Skratka, razmere na Kosovu so po 17. seji še naprej vroče, zelo zapletene in težke, če ne nerazrešljive. V ozračju, ki je nabito s spopadi, spori in sovražstvom, drobna vestička pravzaprav kar dobro pojasnjuje, kaj se dogaja pri obveščanju, kako so tisk, radio in televizija navezani na politične strukture (roko na srce, bolj ali manj vsepovsod v Jugoslaviji). Kajti bralcem Politike, srbskega dnevnika, ki ima zdaj največjo naklado v Jugoslaviji, vendar ne bo »ustrezala« vest, da so slovenski novinarji, ki so se mudili na Kosovu, pridno odhiteli na miting in o njem kar se da objektivno poročali, temveč je »ustrezala« vest, da jim je kosovsko vodstvo odsvetovalo udeležbo na mitingu in tja torej niso odšli, kar seveda da vedeti, kdo s kom drži, kdo koga podpira.

Naneslo je, da smo bili naslednji dan, v petek torej, gostje Politike, razgovor se je seveda hitro zasukal k vestički in vprašanju, kako so lahko objavili laž. Sledilo je opravičilo in objuba, da bodo objavili popravke. Pozno zvečer, ko smo se vračali v Ljubljano, smo seveda kupili svežo številko Politike, žal v prvi izdaji popravka nismo našli. Morda so ga objavili v tretji, beograjski izdaji, ker je bila tudi vest objavljena v tretji izdaji. Kdo ve, če je bila, po vseh zapletih je to težko verjeti. Drobna zgodba torej, ki pa je zelo ilustrativna.

Obisk dobre volje, brez vnaprejšnjega pripravljenega pričaranja

Toda vrtno se k začetku naše poti po Srbiji in Kosovu, preletimo jo na kratko, strnimo jo v vsaj približno celovit vtis. Predsednik društva slovenskih novinarjev Boris Bergant je na različnih mestih in priložnostih ponavljal, da je to obisk dobre volje, to nenehno ponavljaj, ker ga je poročevalka beograjskega radia že prvi dan vprašala, če smo prišli z vnaprejšnjim pripravljenim pričanjem.

Že prvi obisk, tovarne 21. maj v Rakovici pri Beogradu, kjer so delavci 3. oktobra hrupno štrajkali in krenili do skupščine, pomiril pa jih je šele Slobodan Milošević, nam je dal vedeti, kako slabo so v Srbiji obveščeni o dogodkih in dogajanjih v Sloveniji, saj so nam denimo zastavili tudi vprašanje, zakaj v Sloveniji novinarji malo oziroma skoraj nič ne pišemo o

Ustavili smo se tudi v Slatinah, vasi v bližini Čačka, kamor je bilo med vojno izseljenih veliko Slovencev. Vsi prejk so pripovedovali, kako dobre, prijateljske stike imajo še vedno s Slovenci.

Znani in ugledni novinar Jug Grizelj, predsednik Zdrženja srbskih novinarjev, nas je vodil po Srbiji in Kosovu, kjer smo se ustavili tudi v samostanu Dečani. Markantni oči Justin je pripovedoval s pojasnilom, zakaj imajo podobe na njihovih ikonah velike oči, velika ušesa in velike roke, toda majhna usta. Zato, ker mora človek veliko videti, veliko slišati, veliko otipati, toda malo govoriti, kajti govor izprazni srce. Primerjava z današnjimi razmerami na Kosovu seveda ni slučajna, izrečenih je bilo veliko, tudi zelo grdih besed, da je srce resnično prazno.

Pri bratih Karić delavci radi in pridno delajo, vsak je majprej sprejet za določen čas in sicer za devet mesecev, če se izkaže, dobi redno zaposlitev, sicer ne.

štrajkih. V imenu delavcev, ki so se oklicali za avantgardo jugoslovanskega delavskega razreda, je govoril predvsem njihov predsednik sindikata Milan Nikolić, ki je poudarjal predvsem istovestnost zahtev delavcev Jugoslavije, pri tem pa retorično dejal, da jugoslovanski delavci niso več tisto, kar nekateri še vedno mislijo, da so - ovece za strizjenje. Večkrat je ponovil, naj vendar zapišemo, da je po nacionalnosti Hrvat. Na vprašanje, zakaj so v Srbiji tako navdušeni nad Slobodanom Miloševićem, pa je odgovoril, da zato, ker razume njihove zahteve in ker govori tako, da delavci razumejo njegove besede. Če je temu torej tako, potem mu bodo le še bolj verjeli, saj je oziroma bo uresničena njihova zahteva o 20 odstotnem povišanju plač, kar bo napravilo s tolikšno razbremenitvijo gospodarstva. Birkati so torej šele po silovitem štrajku delavcev Rakovice pobrskali po blagajni in »odkrili«, da nekaj denarja vendarle lahko puste gospodarstvu. Ko smo odhajali iz Rakovice, mi je v spominu ostal podatek, da beograjsko gospodarstvo ustvarja 40 odstotkov akumulacije srbskega gospodarstva, kar polovico akumulacije pa gre za nerazvite. Ostalo pa je tudi spoznanje, da smo v Sloveniji dosti bolj obveščeni, kaj se dogaja v Srbiji kot pa obratno, navsezadnje je v Sloveniji tretjina prodanega tiska srbskohrvaškega, v Srbiji pa s ovenska tako rekoč ni.

Podobne, le malce manj udarne delavske zahteve smo lahko slišali v čačanski tovarni Sloboda, o neobhodnosti razbremenitev gospodarstva so govorili beograjskem Genexu, znani jugoslovanski, nekdanji državni firmi, ki se ukvarja z mednarodnim biznisom, le da so jih servirali elegantno, kamor se za svetovne managerje spodobi.

Osupljiv poslovni vzpon bratov Karić

Na Kosovu smo se najdlje ustavili v Peći, kjer pečanski in dečanski manastir najbolje ponazarjata zibelko srbstva, stotletja pa so stvari seveda bistveno spremenile, težko je danes v ospredje postavljati šeststoletno zgodovino, ko je vendar več kot jasno, da ima albansko prebivalstvo že zdavnaj večino in sicer 72 odstotno, Srbov pa je le še 7,2 odstotka, Črnogorcev 8,8 odstotkov, itd.

Le kdo torej ne bi razumel stisko Srbov, ki jih je vse manj in ki jim grozi, da bodo v teh krajih za vselej izginili. Njihov boj, najsi je na mitingih še tako nekulturen in primitiven, je v bistvu pošten, kakor je v bistvu to boj brez upa zmage. Eksplozije albanskega prebivalstva na Kosovu, tako rekoč edinstvene tačas v Evropi, ne bo moč kar tako ustaviti. Preteči bodo morala desetletja, kakor so pretekla pri nas in je deset, celo petnajst otrok v družini le še spomin na dve, tri generacije nazaj, na naše dede in babice. Kakor bo dolga pot do zaustavitve skokovite rasti prebivalstva, tako bo verjetno dolga pot do strpnih odnosov na Kosovu. Takšne občutke ti daje že bežen obisk Kosova.

Kosovo torej obupno potrebuje gospodarski razvoj, ne več dosedanjega razmetavanja denarja v najrazličnejše objekte, ki pravih učinkov ne dajejo, temveč resnični gospodarski razvoj. Vzorčni primer, kakršnega v bistvu potrebuje, je lahko osupljiv poslovni uspeh bratov Karić, ki je pravzaprav »črni« vzpon, saj ga ob spoštovanju naše zakonodaje ne bi bilo. Podjetje štirih bratov in sestre Karić je danes firma, v kateri se namreč mešata zasebna in družbena lastnina, v kateri 300 delavcev pridno dela in dobro zasluži, saj njihov povprečni osebni dohodek znaša 870 tisoč dinarjev, povprečna plača v občini Peć pa znaša 210 tisoč dinarjev.

Zlasti bratje Karić torej služijo, da jim v prihodnji številki posvetimo več pozornosti. M.Volčjak

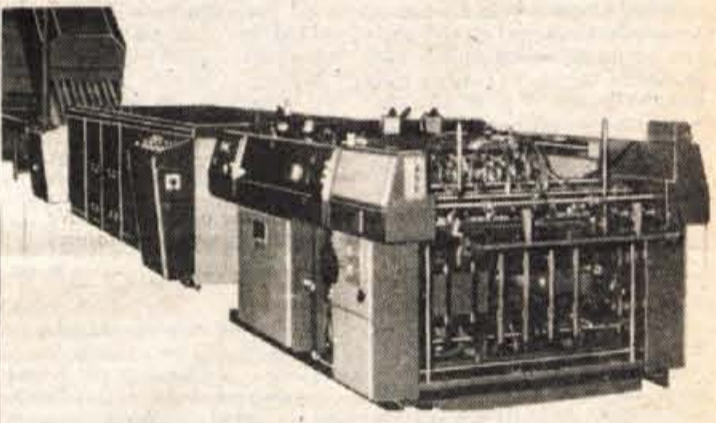
Samo uvoženi stroji niso dovolj

Žirovska Etiketa je majhna tovarna, z dvesto zaposlenimi. Nič posebnega tudi ni, če povemo, da je lani izvozila 8 odstotkov svoje proizvodnje, letos načrtuje 20 odstotkov ali za okoli 1,2 milijona nemških mark. Saj takih delovnih organizacij nimamo malo. Tisto, kar velja poudariti, pa je kakovost, ki jo spoštujemo v zibelki pozameritve Veliki Britaniji; roki, ki jih kot dobro poslovno navado upoštevajo že ves čas - in izrazito inovativno ravnanje, tako na področju oblikovanja kot tehnologije.

Direktor delovne organizacije Anton Oblak meni takole: »Kvaliteta, roki in izpopolnjevanje tehnologije z lastnimi kadri je edino, kar nam v teh težavnih razmerah omogoča kolikor toliko normalno delo in razvoj. Poleg domačih konfektionarjev oskrbujemo z različnimi etipres etiketami kupce v Angliji, Nizozemskem, Zvezni republiki Nemčiji in Avstriji. Tu pa se pojavlja še en dejavnik konkurenčnosti, to je cena. Doslej smo bili temu kos in kot kaže se nam tržišče odpira, kar pomeni, da s svojo ponudbo ssegamo v svetovni vrh. Čutimo tudi zaupanje tujih kupecv, saj od nas zahtevajo vedno kaj novega, zahtevnejšega. To pa seveda ni enostavno, saj od nas terja neprestano prilagajanje. Uspevamo s stalnim spremljanjem novosti na sejnih in razstavah, z novimi razvojnimi usmeritvami in investiranjem v tehnologijo. Tu pa smo pri denarju, ki ga seveda tudi mi nimamo dovolj, zato smo se usmerili v razvoj tehnologije z lastnimi močmi, kot pravimo. Ideje snujemo v našem razvojnem oddelku, ki ga vodi Tone Mur, potem pa različne stroje, naprave in tehnologijo izpopolnjujemo, nekaj sami, nekaj pa s kooperanti. Če gremo v našo proizvodnjo, na vsakem koraku lahko naletimo na izdelke lastne pameti. Ne gre sicer za povsem izvirne rešitve, toda pogosto so prilagoditve izdelno velike, da tako lahko dosežemo zahtevano kakovost izdelkov. Tudi pri nas ni šlo brez težav in ovir, saj je nekatero motilo, da so ljudje, ki so delali na projektih, zaslužili več. Tako smo se sedaj odločili, da nalogo enostavno razpišemo in prijavi se lahko vsakdo, ki čuti, da bo nalogi kos. Na ta način se osnujejo delovni timi, ki delajo malo med delovnim časom, veliko pa tudi izven delovnega časa. Moram reči, da je večina projektov uspešnih, kar ni vedno lahko. V primežu odgovornosti in rokov so se naši strokovnjaki dobro znašli v sodelovanju z zunanji sodelavci, ki opravijo dela, za katera mi nismo specializirani.«

Slišali smo, da se za vašo tehnologijo zanimajo tudi drugi? »Da res. Pravkar smo na pobudo našega angleškega partnerja pripravili celoten inženiring za prodajo kompletne tehnologije za izdelavo enostavnih etipres etiket na Kitajsko. Angleški partner namreč namerava v tej deželi investirati in naš program bi predstavljal približno tretjino bodočih zmogljivosti. Kako se bo posel razvijal, še ni v celoti znano, poskrbeli smo predvsem, da je naša ponudba kvalitetna in celovita, vključno z usposabljanjem kadrov, in da nam nova tovarna ne bo predstavljala konkurenca na naših že osvojenih tržiščih, čeprav vemo, da smo z našo sedanjo proizvodnjo visoko zahtevnih izdelkov daleč pred tehnologijo, ki jo nameravamo prodati...«

Nekjo Podobnik

Sušilni kanal z elektronskimi nastavitvami, ki so ga izdelali strokovnjaki Etikete in priključili na italijanski tiskarski stroj, s čimer so dosegli večjo funkcionalnost stroja in kakovost.

V DELOVNI HALJI

Vedno nekaj novega

Skofja Loka, 20. oktobra - Mlade mamice so še pred leti v izložbah tujih otroških blagovnic z občudovanjem gledale, kako lepo bi lahko opremile otroško posteljico, voziček, koliko praktičnih in lepih pripomočkov ponujajo trgovci za najmlajše. Pri nas so se mnogokrat morale znajti same, same so morale marsikaj poznašiti. Zadnje leto ali dve pa so tudi naše izložbe že napolnjene z ljubkimi otroškimi odevicami, spalnimi vrečami, podlogami za stajice, toaletnimi torbicami, toplimi vrečami za vozičke in še marsičem. V škofješki Odeji so se namreč z vso zagnanostjo posvetili razvoju in izdelavi otroškega programa, ki je požel že veliko občudovanja.

Ker je Odeja majhna delovna organizacija, nimajo posebno organizirane razvojne službe, tako da se za nove programe večinoma odločajo skupaj. Sonja Braniselj je sicer vodja komercialne, vendar pa grede skozin njene roke tudi nove ideje modne kreatorke, ki skrbi za otroški program. Takole pravi: »Naša tovarna je bila včasih znana predvsem po odejah in posteljnih pregrinjalah. Ker smo videli, da na našem tržišču ni mnogih stvari, ki smo jih kupci pogrešali, smo se odločili, da se poskusimo pri izdelavi opreme za otroke. Otroški program pa smo začeli širiti tudi zato, ker je prodaja odevi na tržišču padla in smo si hoteli zagotoviti prodajo zanimivih izdelkov. Najprej smo izdelali vreče za vozičke, potem smo se posvetili programu opreme za posteljico. Naredili smo blazinico, odevjico, rjuho in ščitnik za posteljico. Izdelali smo tudi previjalno torbo, pa podlogo za previjanje, nahrbtnik, blazino za stajico, nadložke za otroške posteljice, igralno podlogo, toaletne torbice. Zadnja novost iz našega otroškega programa pa je torba, s katero lahko nosimo otroka. Seveda so vsi ti izdelki narejeni v nekaj vzorcih, tako da je lahko vsa otroška oprema v isti barvi z enakim vzorcem, med seboj pa se lahko tudi kombinirajo. Zenkrat imamo dva vzorca, z luninami ter črtami in mucki. Tako je vseh skupaj devet različic.«

Da je povpraševanje po Odejinih izdelkih na tržišču veliko pove že dejstvo, da v tovarni ne morejo izdelati toliko posameznih stvari, kot bi jih lahko prodali. Izdelke namreč poleg lepega vzorca odlikuje tudi praktičnost, saj so vsi izdelani iz bombaža in se lahko perejo. »Ker smo majhna delovna organizacija moramo nenehno spremljati tržišče, ki pa mu vedno ponujamo kaj novega, kaj uporabnega. Tako je z otroškim programom, pa tudi programa odevi in pregrinjah nismo zanemarili. Delamo po naročilu, zato se kupci s posebnimi željami pogosto obračajo na nas, mi pa jim ustrezemo, le če je tehnično mogoče,« pravi Sonja Braniselj.

V.Stanovnik

PREJELI SMO

NOVI VETER IZ OBVESTILO RDG BEOGRADA!

Spodobi se, da vas na začetku tega pisma prav lepo pozdravi ter želim kar najlepše branje tega pisma.

Prejšnji teden sem kar aktivno spremljal dogodke, ki so se vrstili dne 16. 10. 1988 na avstrijski televiziji. Oddaja je bila zelo zanimiva pod naslovom »Presse Stunde« — tiskovna ura, namenjena je bila jugoslovanskemu položaju pred novo volitvijo, ki se je začela v Beogradu, dne 17. 10. 1988.

Kaj je pričakovati od tega novega zasedanja ZK v Beogradu, je težko povedati, kajti čas bo prinesel svojo odločitev, res pa je, da se bo v vodstvu mnogo spremenilo in da se bodo zamenjali novi ljudje, ki pa od njih vsi pričakujemo, da bodo znali rokovati ne le z besedo, temveč tudi praktično pokazali, da so zmožni ublažiti vse tiste stvari, ki nas tarejo, zlasti to veliko inflacijo, ki je že nastala in ki še vedno »drvi navzgor«. To je le en del tega zasedanja, vsekakor pa so še drugi problemi, ki pa jih morajo prav tako tihožitno reševati in po mirni poti, kar imam v mislih »nacionalnosti«, ki pa je zelo vroč problem vseh, pa najsi bo Kosovo, Črna gora ali Srbija, to se je lahko doživelo, ko se je v minulih tednih nazaj vrstilo mnogo protestov po vsej ožji domovini, pa je to res edini izhod, da dosežemo tiste stvari, ki jih občutijo vsi delovni ljudje v domovini in res ni drugega izhoda? To pa je glavna točka, katera se bo morala obravnavati tudi v Beogradu in sem prepričan, da bodo našli skupni jezik za odpravo tega problema.

Ce statistika ne laže, da je kar mnogo brezposelnosti tudi v domovini, zlasti v republikah, in krajih, kjer so manj razviti, opaziti pa je, da tudi v krajih, kjer je močna razvita industrija tudi brezposelnosti in prav ta nezaposelnost je tudi vzrok temu, da se pojavljajo tako množične demonstracije, kaj delovni in delovni človek želi vse kakor zaslužek in kruha za preživljanje, če pa tega ne more dati domovina, potem je hudo. Morda imam prav ali pa ne, a vsekakor je resnica v tem.

Rad bi se pa dotaknil brezposelnosti, ne vem ali je res tak problem, da se delo ne dobi ali pa so osebe, ki iščejo zaposlitev izbirne pa ne vzamejo kar nudijo zavodi, saj je razvidno, da nič koliko podjetij išče nove delavce, ki so razpisani v dnevnih časopisih, celo po večkrat objavljajo, kaj pa tiči v ozadju, da ne dobijo dovolj delovne sile, je vmes zaslužek, kar pa je to tudi dokončni cilj. Še vedno drži rek, če je delo, je tudi zaslužek in če tega ni, pa je res »beračija«. Žal tako je in prav nič drugega.

Upam, da bo zapihal nov veter iz Beograda, ki ga vsi pričakujemo ter da bi ta veter prinesel tudi sadove, to pa so tisti sadovi, ki bodo rešili vseh tegob današnje krize.

Lepo vas pozdravlja
MD

Radiestezijsko društvo Gorenjske Kranj obvešča, da se ograjuje od izjav na članek z dne 18. 10. 1988 v časopisu Glas avtorja Tomaža Iskre z naslovom »Neurejenosti in nesramnosti v Grimščah pri Bledu«.

Obenem izvršni odbor RDG sporoča, da je bil tovariš Tomaž Iskra, dne 5. 10. 1988, suspendiran kot član RDG. Dne 19. 10. 1988 pa je bil na seji izvršnega odbora izključen.

Osebnosti se že rešujejo preko pristojnega sodišča. S tem je nadaljnja polemika za društvo zaključena.

Izvršni odbor
RDG Kranj

Rojena sem v Sloveniji, kjer sem preživela tudi svojo mladost do dvajsetega leta, zdaj pa živim že čez dve desetletji v Avstriji.

Svojo rojstno domovino obiščem velikokrat, kar se mi je pa pripetilo pred kratkim, moram pisati vam. Ker se toliko govorim o turizmu, bi me veselilo, če bi to objavili v vašem časopisu.

Po pogrebni svečanosti sem v soboto, 15. 10., povabila nekaj mojih sorodnikov v gostilno Avsenik v Begunjah, da nekaj spijemo. Ker je bila točilnica ob 4. uri popoldne polna in obe jedilnici skoraj prazni, smo sedli k belo pogrnjeni mizi brez pogrnjokov. Ko nas je natakar videl in slišal, da govorimo slovensko, je bilo na vsem lepem vse rezervirano in zasedeno. Postal nas je zelo neprijazno v drugo sobo. Ko smo sedli k mizi, pride drug natakar z jedilnim listom. Prijazno sem se mu zahvalila. Povedala sem, da bi samo nekaj spili ali pa mogoče kaj sladkega pojedli. Spet smo bili zavrnjeni z besedo, da je točilnica nasproti — tu pa samo jedilnica.

Moj mož je Avstrijec in žal ne razume slovensko, zato sem ta moj razgovor z natakarkem prevedla v nemščino. Vsi ostali so molčali. Brez besed, vsi zelo razočarani, smo vstali in se poslovili.

Zelo sem bila razočarana zaradi tega, ker je natakar, ko je slišal nekaj nemških besed, spremenil menda svoje mnenje, da je tukaj samo jedilnica. V nemškem jeziku je vabil mojega moža nazaj k mizi. Toda tudi on se mu je iskreno zahvalil in odklonil z besedami, da je mogoče v bližini druga gostilna, kjer so tudi Slovenci zaželeni, ki bi samo nekaj spili, kar od gostilne Avsenik ne moremo trditi.

Slovenščine se ne sramujem, zato jo bom tudi naprej govorila. Če bom pa še kdaj šla v gostilno Avsenik (kar ne upam), bom pa govorila nemško, da bom tudi popoldne ob 4. uri lahko sedla k belo pogrnjeni mizi in spila samo eno kavo in to v jedilnici.

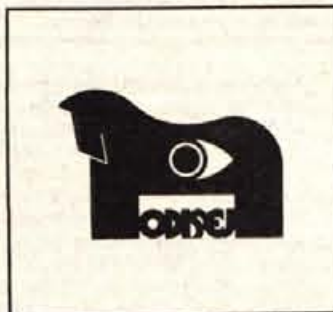
S spoštovanjem

Agi Oberwallner
Villach
Avstrija

Glasovci skupaj z Odisejem
v neznanu

GLASOV JESENSKI IZLET!

Spoštovani naročniki, iz kupa pošte, s katero ste nas zasuli, smo izžreballi točno 40 naših izletnikov. Zaradi velikega zanimanja za izlet smo rezervirali še en avtobus (45 sedežev), tako da vabimo na izlet tudi tiste, ki si tega želite, pa vas sreča v žrebanju ni poiskala!

Se še spomnite našega zadnjega izleta z vlakom na primorski konec? Ja, čas hitro beži in tako je tik pred vrati že nova Glasova pustolovščina. Tokrat pripravljamo izlet skupaj z znano kranjsko turistično agencijo ODISEJ, ki domuje v centru Kranja (poleg Mladinske knjige in nasproti Mlečne restavracije).

Osebna izkaznica izleta: Odhajamo s kvalitetnim avtobusom v soboto, 29. oktobra, ob 7. uri izpred kranjskega hotela Creina, tako boste morali vsi naši izletniki do te ure priti v Kranj. Tam se bomo usedli v avtobus in se odpeljali v neznanu pod naslovom »To ni Slovenija kakršno poznate, to je Slovenija kakršno želite!«. Lahko vam zaupamo samo še sledeče: ustavili se bomo na šestih mestih, kjer si bo moč ogledati cel kup zanimivosti, pripravljamo številne nagradne igre, obljubljam zabavne točke, strokovne vodiče, kup presenečenj... Vmes je seveda obilno poskrbljeno za prehrano in pijačo, z vami pa bomo tudi Glasovi novinarji. So pa seveda še reči, ki vam jih bomo zaupali na samem izletu! Počevjemo samo še to, da bomo predvidoma prišli nazaj v Kranj okrog 20. ure.

Izžrebanci: (vsi stroški izleta gredo za spodaj zapišane na račun našega časopisa!) 1. Kepic Ana, Pijanova 60, Šenčur, 2. Slavka Marn, Barletova 8, Cerklje, 3. Franc Hodnik, Javorniško nabrežje 5, Jesenice, 4. Cvetka Križaj, Okroglo 4, Naklo, 5. Kordež Gašper, Prešernova 9, Radovljica, 6. Franc Prosen, Spodnji trg 11, Škofja Loka, 7. Janez Gartner, Studor 3, Srednja vas, Bohinj, 8. Dominik Lotrič, Dražgoše 32, Železniki, 10. Marija Bodlaj, Hodo 9, Tržič, 11. Pajer Rozalija, Belehajeva 3, Šenčur, 12. Jakob Ušeničnik, Trebija, Gorenja vas, 13. Janez Knific, Rakovnik 78, Medvode, 14. Jernej Štupnikar, Sutna 4, Žabnica, 15. Pavle Tičar, Mlakarjeva 15, Kranj, 16. Andrej Mohoričič, Nabrekve 9, Selca, 17. Janez Ravnik, Slap 6, Tržič, 18. Anton Solar, Ovsise 8, Podnart, 19. Danica Fras, Gorenja vas 96 (185), Gorenja vas, 20. Marija Metelko, Cesta železarjev 27, Jesenice, 21. Anica Pogačnik, Cankarjeva 26, Radovljica, 22. Pepca Gaberšček, Škrlovec 2, Kranj, 23. Alojz Bodlaj, Preska 20, Tržič, 24. Jakob Žvan, Ukanc 85, Bohinjsko jezero, 25. Alojz Vidmar, Britof 174, Kranj, 26. Ivan Troha, Triglavška 38, Mojstrana, 27. Marica Jelovčan, Na Kalu 2, Naklo, 28. Slavko Brezar, Hrastje 126, Kranj, 29. Peter Brisar, Preska 20, Tržič, 30. Angela Košir, Valburga 48, Smlednik, 31. Anton Kubelj, Vodiška 44, Vodice, 32. Gabrijel Gorjanc, Trampuževa 7, Medvode, 33. Ivan Burgar, Zbilje 7, Medvode, 34. Janez Podobnik, Hotovlja 12, Poljane, 35. Metod Teran, Grajska 15, Bled, 36. Darinka Žemlja, Žirovnica 17, 37. Rezka Hribar, Rudnik 10, Radomlje, 38. Franc Jenko, Mavčiče 53, 39. Ludvik Smuk, Cesta 1. maja 87, 40. Jože Hrovat, Žirovnica 20/a.

Kdor ni bil izžreban, pa bi šel rad z nami na izlet, to kljub vsemu lahko stori. Potrebno je vplačati 55.000 din v prostorih agencije Odisej, v centru Kranja (glej predhodni tekst!) in 45 -terici bo omogočeno, da gre ravno tako z nami na izlet. Verjetno je odveč povedati, da vsi gornji pogoji (presenečenja, nagrade...) veljajo tako za izžrebance, kot za vse tiste, ki boste izlet plačali sami! **Torej na razpolago je še 45 sedežev!** Zadnje informacije preberite še v petkovi številki!

V.B.

ALPETOUR

HOTEL CREINA Kranj vas vabi na DNEVE RIBJIH JEDI

OD 21. 10. DO 30. 10. 1988.

Inf. na tel.: 23-650 ali v recepciji hotela

V VINOTEKI IN RESTAVRACIJI HOTELA CREINA
KRANJ.

ABC POMURKA

ABC POMURKA LOKA n.sol.o.
64220 ŠKOFJA LOKA, Kidričeva 54

ABC Pomurka, LOKA, proizvodno, trgovsko in gostinsko podjetje n.sol.o. Škofja Loka objavlja prosta dela in naloge

1. PRODAJALKE

za delo v tekstilni prodajalni

Pogoji: končana šola za prodajalce oblačilne stroke

2. ČISTILKE

za delo v samopostrežni restavraciji Frankovo naselje v Škofji Loki

Delo je primerno za upokojenko.

Poskusno delo za prodajalko traja 90 koledarskih dni, za čistilko pa 30 koledarskih dni.

Prijave z dokazili o izobrazbi sprejema kadrovska služba podjetja »LOKA«, Delovna skupnost skupnih služb, Kidričeva 54, Škofja Loka, osem dni po objavi oglasa.

Triglav - Gorenjka

LESCE

ROZNA DOLINA 8

»ŽITO« Ljubljana TOZD »Triglav-Gorenjka« Lesce, Rožna dolina 8 - komisija za delovna razmerja, objavlja prosta dela in naloge:

1. PRODAJA BLAGA IN TOČENJE PIJAC - 1 izvajalec

Pogoji: poklicna šola trgovske ali gostinske smeri, eno leto delovnih izkušenj

Za objavljena dela in naloge se zahteva trimesečno poskusno delo. Delovno razmerje se sklenu za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema 8 dni po objavi »ŽITO« Ljubljana, TOZD Triglav-Gorenjka Lesce.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

Aleksander Zalar

DEŽELA KODRASTIH LAS

6

Srečanje na tržnici

Kot po vsem svetu, tako je tudi v Port Moresbyju tržnica tisti prostor, kamor domačini prinašajo svoje sadeže in pridelke na prodaj. V Port Moresbyju pa je pomen tržnice še poseben. Velik prostor, nedaleč od morske obale, je ograjen. Znotraj prostora so hišice na lesenih stebrih in s palmovo kritino, kamor se zatečejo prodajalci pred sončno pripeko. Vročina preko trideset stopinj pritiska vse močneje. Tla tržnice so ilovnata, steptana od tisočih nog. Lesena ograja spominja na kmečko ograjo zanemarjene kmetije. Vstopimo skozi na stečaj odprta vrata. Zajame nas vzdušje tega prostora, polnega ljudi, prinešenih poljskih pridelkov, glasnega ponujanja. Prodajalci čepe ob bananah in ponujajo sveže sadeže. Niso gostobesedni

kot v Indiji. Nekateri sedijo ob skladovnici sivih kokosovih orehov in žvečijo bitel. Dolgi rdeči zobje in jezik neprestano meljejo. Skozi omotico bitlevega opoja gledajo kupce. Ne čutijo ne lakote ne žeje.

Prodajalka dišav ima ves poslikan obraz. Prodajalec posebnih paprik z dolgim črnim obrazom in lasmi z ogromnim glavnikom pritegne mojo pozornost. Slikam ga, nasmehne se. Pomaham mu in oddidem. Množica se drena okoli prodajalcev. Domačini hodijo bos po ilovnatih tleh, tudi tam, kjer je ilovica mokra. Vse okoli so obrazi iz gozdov. »Razna plemena spoznaš po njihovem tetoviranju in oblačilih«, pravi sofer, ki nas vodi po tržnici. Bolj kot sadeži in prodajalci pridelkov so pomembni prodajalci sami. Nikjer drugje ne vidiš toliko obrazov pripadnikov različnih plemen kot tu. Vso pozornost usmerim nanje. Nekateri si pri slikanju skrivajo obraze, drugi se celo veselijo, nekateri imajo na glavah klobuke. »Le kako bi jih sneli?« Tako lep primerk domoročca, pa skrit pod klobukom. Potem pokažem na papaje, ki jih prodaja. »Koliko?« rečem in pokažem s prstom na sadež. Prodajalec dvigne prst, kar pomeni da želi 1 kino. Pokažem mu le polovico prsta in obenem pokimam. In mi odkima. Potem pokažem klobuk, ki ga ima na glavi. »No, no« reče. Jaz pa: »Yes, yes« »kretjno mu pokažem, da ga naj sname. Možakar uboga. Hitro nastavim zaslonko in slikam. Dam mu pol kine za nekaj njegovih sadežev in odhitim dalje. Tam ob ograji prodajajo bitel tri mlada dekleta. Obležena so v oblačila domačinov. Nasmehnejo se, ko vidijo, da jih bom slikal. »Ne, bitla ne bom kupil« jim rečem, ko mi ga ponujajo. Starejši možak, po telesu ves tetoviran, skoraj gol prodaja

Na tržnici

banane. Debele, rdečkastih barv, so njegove banane. Njegov obraz, ves poslikan v barvastih črtah in sreprih očeh me navdaja s strahom. Ta bi te v trenutku predelal v klobase podobne njegovim bananam, pomislim in hitro stopim dalje. Gneča je vedno hujska. Sonce sije z modrega neba. Vročina narašča, obleka se lepi na kožo. Sofer hodi okoli in nas išče. Čas obiska tržnice poteka. Moramo se ločiti od neštetihih obrazov, obrazov divjine.

Napredek, ki ruši preteklost

Nedaleč od letališča je poslopje, kjer je sedaj bil predsednik Samoreja. Bil sem tam, ko so ga prvič vno odkrivali. Pritegnila me je množica, ki se je zbrala: dekleta in fantje v lepih pisanih uniformah, so v meni zbudili pozornost. Stopil sem k njim. »Smem narediti posnetek« sem rekel. Prišel je njihov vodja, pokimal in posnetek dekleta v »skavtski« papuanski uniformi je bil narejen. Bil je zadnji trenutek. Zaigrala je godba, prikorakali so vojaki. Televizijska kamera je pričela brneti. Ob strani sem opazoval za Papuo nenavadni prizor. Ob kip se je postavil govrnik, igrala je godba. »skavti« so nagnili zastavo. Je to mladina nove moderne države, je to tista prihodnost dežele, ki jo videl mož, katerega kip so ravno odkrili?

Potem so prišli poglavarji. Njihova oblačila so klicala po posnetku. Slovesnost se je nadaljevala. Staro se umika novemu, sem pomislil. Mogoče bo čez leta ta dežela drugačna, pa vendar ta Papua Nova Gvineja ne bo več privlačna. Takrat bodo tam stale prodajalne z maskami, orožjem, orožjem, ki bodo spominjale tujce na preteklost te dežele. Sedaj je to tukaj sedanjost. Izdelke njihovih kulture lahko kupuješ v vaseh ali na tržnici. Sedaj so to originalne maske, puščice, lok, ščiti, kulturno bogastvo dežele. Tujcev ni veliko, zato tudi ni potreba po industrijski izdelavi spomenikov. Z vseh izdelano sliko rajске ptice, simbolom dežele, maskami iz področja Sepika zapuščam deželo. Malo je še takih dežel na tem svetu. Mogoče tudi ta ne bo več dolgo takšna. Vendar jaz ne hotel drugačne.

Pesniško srečanje

SLEPOTE SVETA IN ČASA

Kranj — Primerjava osemdesetih let in odčaranega sveta pesnika Boža Voduška je bila tema letošnjega bolj slabo obiskanega sicer že sedmega srečanja slovenskih pesnikov v Prešernovem gledališču.

Ceprav se je tokratno srečanje slovenskih pesnikov odvijalo nekakšnem — nekdo ga je označil amandmajskem času — bi lahko pristranski opazovalec prehitro zaključil, da so si pesniki pustili vplivati od trde, pesnišne vsakdanosti, pa morda to ne drži povsem. Morda je bila odsotnost velike večine sodobnih slovenskih pesnikov le naključna in je torej ostajanje v njihovem pesniškem svetu le navidezno, odsotnost od sedanjih tokov le naključnost. Ali pa konec koncev pesniki enostavno nimajo časa in potrpljenja, da bi v zakajenem, a sicer domačem gostoljubnem vzdušju kadilnice kranjskega Prešernovega gledališča, filozofirali o odčaranem svetu poezije in o osemdesetih letih? Morda odsotnost zato, ker je morda večina pesnikov obojem — odčaranem svetu in osemdesetih letih enostavno ne obstaja, v teh »okvirih« ustvarja, enostavno »je«. Morda tako razmišljajo tudi razlagalci slovenske poezije, saj je od trideseterice, ki jih je organizator poprosil za referat na omenjeno temo, pismeno razmišljalo o tem le pet avtorjev. Vse skupaj je sicer dajalo vtis, da so se pesniki umaknili v svoj mir, da v tistem stvarjanju, ki drugačnega pravzaprav ne poznajo, prežive tase, ko je najbolj aktualno govoriti o družbenopolitičnih temah. Toda ta umik pač ne more biti umik, tega pač ne bi mogli enostavno nalepiti večini slovenskih pesnikov. Morda bi bilo bolje reči, da se je poezija

vsaj trenutno umaknila na rob prostora, v katerem »rjovejo viharji«, kot bi rekel Matej Bor. Pa tudi to najbrž ne bo povsem res in bo pač treba počakati na kakšno nadaljnje srečanje slovenskih pesnikov in na temo leta 1988.

Druge značilnosti tokratnega kranjskega srečanja, ki naj bi potekalo na vzporedanju odčaranega časa sveta Boža Voduška in pesnjenjem osemdesetih let, da sta mu uvodni in tudi vmesni takt dajala mladost, če lahko tako označimo besedovanje dveh »uradnih« uvodničarjev, Vida Snoja in Tomaža Toporišiča, v književnosti sicer novih, a že uveljavljenih imen. Čeprav sta spretno povezovala trud govorcev, pesnikov in njihovih analitičnih bralcev, pa tako kot je edino prav in razumljivo, odgovorov, ki bi povedali, kdo je pravzaprav svet začaral,

da ga pesniki znova in znova poskušajo odčarati, ni bilo prav dosti, niti jim ni bilo najti kdove koliko skupnega. Končno je to tudi razumljivo; kompleks odčaranosti in začaranosti sveta je zajet v vseh elementih poezije tako evropske kot svetovne, toda individualne poti pesnikov po tem svetu so nujno samosvoje, morda podobne včasih, enake nikoli.

Janez Strehovec je ugotavljal, da je postmoderno stanje medijev potegnilo naprej druge umetniške prakse, ne pa poezije same. Sodobna poezija postaja za bralca vedno bolj nezanimiva, ker jo je enostavno težko brati in razumeti, težko »dešifrirati«, tega trudi pa si bralec ni vedno pripravljeno naprti. Da je za osemdeseta leta značilna dvojna narava pesnenja, je bil prepričan Brane Senegačnik, poudaril je dvojnost tega početja: a eno

Lea Mencinger

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Prešernove hiše je odprta razstava risb Rudolfa Arha. V galeriji Mestne hiše so na ogled skulpture v lesu Lojzeta Campe. V Mali galeriji mestne hiše je odprta prodajna razstava likovnih del članov likovnega društva Kranj.

Jutri, v sredo, bo v Prešernovem gledališču predstava Fadila Hadžića *Strup ljubezni za red sredi I.* V četrtek, bodo predstavo ponovili za red četrtek I.

V hali Gorenjskega sejma bo v četrtek, bodo predstavo ponovili red četrtek I.

V hali Gorenjskega sejma bo v četrtek, 27. oktobra, ob 18. uri s koncertom nastopil Umetniški ansambel Jugoslovanske ljudske armade iz Beograda.

JESENICE - V razstavnem salonu Dolik je odprta razstava grafik akad. slikarja Črtomirja Freliha.

V galeriji Kosove graščine je še do konca tega tedna odprta razstava *Pokopališča v Sloveniji*

SKOFJA LOKA - V galeriji Ivana Groharja je odprta razstava Slovenske grafika

Zbirka loškega muzeja so odprte vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 17. ure.

DOSLOVČE - Finžgarjeva hiša je odprta vsak dan od 9.30 do 14.30, ob sobotah je zaprta ob nedeljah je odprta od 12.30 do 16. ure.

VRBA - Prešernova rojstna hiša je odprta vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 16. ure.

TRŽIČ - V Paviljonu NOB je še do petka odprta pregledna razstava del likovnih skupin Gorenjske.

Lutkovni četrtki

Kranj — V četrtek, 27. oktobra, ob 17. uri bo v dvorani Doma JLA v Nazorjevi ulici v okviru Lutkovnih četrtkov nastopila kranjska lutkovna skupina s predstavo *Izgubljena muca*.

Tantadruj

UGLASBENA LIRIKA

Kranj — Za njimi je okoli deset samostojnih koncertov, še več jih imajo v načrtu to sezono. Imajo kup pripravljenega gradiva, posnetke na ljubljanskem radiu, ki pa jih (še) ni slišati... To je Tantadruj.

Ime pač zveni znano, domače. Seveda, če ste kdaj vzeli v roke kako knjigo Cirila Kosmača, potem tudi poznate izvor. Kdo je Tantadruj?

»Smo glasbena skupina, lahko bi rekli glasbena folk skupina: dve kitari, violončelo, kljunasta flavta, orglice, trije vokali: vsega skupaj trije fantje in eno dekle.«

Vendar pa je to za predstavitev skupine, ki se v vseh koncev Gorenjske vozi na vaje v Kranj, vsekakor premalo. Ko so pred dvema letoma Mateja Blaznik, Dino Gojo, Boštjan Soklič in Aleš Haldin znašli skupaj, so vedeli, kakšno glasbo bodo igrali.

»Z glasbo predstavljamo liriko slovenskih pesnikov, pa tudi tujih, včasih napišemo pesem tudi sami, predvsem pa je glasba naše delo. Vsak od nas ima določene glasbene izkušnje, Mateja in Boštjan sta tudi študenta na Akademiji za glasbo.«

V dveh letih, odkar se dobivajo, da bi skupaj muzicirali, je nastalo že okoli trideset skladb za program daljšega koncerta. V mislih imajo že tudi kaseto, toda to tudi še lahko počaka.

»Za november imamo dogovorjene že tri koncerte: 16. novembra nastopamo v Študentskem naselju v Ljubljani, sredi novembra v kranjskem mladinskem klubu Carnium, 24. novembra pa na kranjski občinski proslavi ob dnevu republike. Za ostalo se naš organizator Matjaž Grile še dogovarja.«

S Tantadrujem dobiva glasbena scena novo, svežo in kar je predvsem pomembno svojsko glasbeno predstavitev. Skupini gre predvsem za popularizacijo lirike, za čisto slovensko besedo opremljeno z izvorno glasbo, ki jo v glavnem pišeta Mateja in Boštjan. Veliko igrajo tudi na osnovnih šolah, kjer so v preteklosti že imeli program za nižjo stopnjo, prav zdaj pa pripravljajo program uglasbene slovenske lirike tudi za višjo osnovnošolsko stopnjo.

L. M.

KDO JE (BIL) LEOPOLD SUHODOLČAN

Ziri, 23. oktobra — Gotovo ga ni primernejšega, ki bi orisal lik in delo pisatelja, žirovskega rojaka Leopolda Suhodolčana, kot je Vladimir Kavčič. Ne zato, ker je tudi sam pisatelj ali ker je slovenski minister za kulturo; bil je Suhodolčanov sodelavec in dober prijatelj.

odrasel, zrel mož, rad vračal, vse dotlej, dokler so tu še živeli stari starši, teta, stric. Sam je dejal, da se je v Prevaljah in Meziški dolini tako hitro udomačil samo zato, ker je podobna Poljanski dolini.

Po vojni je Leopold Suhodolčan v Mariboru končal učiteljske. Objavljal je v Mladi gredi, njegova družina sta bila Kajetan Kovič in Smiljan Rozman. Potem so prišli Ciciban pa Pionir, Pionirski list in drugo branje za mlade. Pisal je tiho redkih ur v svojih Prevaljah, ko se je izmaknil šolskemu in kulturno-prosvetiteljskemu delu.

Bil je eden od pobudnikov za ustanovitev Bralne značke, ki je kot prvotna kulturna akcija osvojila vso Slovenijo in spodbujala solarje k branju.

V svojih kasnejših ljubljanskih letih je bil med drugim urednik Kurirčica in založbe Bo-

rec, vdan vsem vrstam umetnosti, še posebej seveda knjižni in z njo povezanemu vzgojnemu delu. A v Ljubljani ni pognal korenin, vsak teden se je vračal domov, k družini, med prijatelje v Prevalje.

Umrl je 8. februarja, prav na slovenski kulturni praznik, leta 1980. Mnogo mnogo prežgodaj, v letih, ko je bila njegova umetnost na vrhu. Povsod, kjer je delal kot pisatelj, urednik, prevajalec, organizator, so zazijale vrzeli.

Pisal je za odrasle: romane, novele, gledališke in radijske igre, za katere je značilen realističen odnos do človeka.

Največ svojega talenta pa je daroval mladim. Zanje je napisal kar štirideset knjig, devetnajst lutkovnih in gledaliških iger, štirinajst radijskih iger, dve TV nadaljevanji. Zajemal je iz slovenske ljudske zakladnice

in iz sodobnega življenja mladih, utiral je pota sproščeni, srečni mladosti. Postavil je razvojni mejnik, prvi po Seliškarku in Bevku, v pisanju za mlade, prepričan, da je za mladino komaj kaj dobro.

Njegova dela so natisnjena v tisoče izvodih, prevedena v 24 jezikov.

Pisatelj, ki ostaja živ, doma povsod, kjer je doma knjiga, ima zdaj na tetini hiši v Mršaku, kjer je bila včasih njegova rojstna hiša, spominsko ploščo z odlitkom podobe, bronaste reliefne mojstra Štovička. V spomin na njegovo rojstvo pred šestimi desetletji sta jo dala vzdati žirovsko muzejsko društvo in krajevna skupnost. Malo za velikega rojaka, veliko za nas, ki ostajamo.

H. Jelovčan

Primer za druge OBMOČNI SVETOVALNI CENTRI

Kranj — Strah je odveč, ne gre za nikakršno novo ustanavljanje služb, pač pa za boljše in sploh drugačno izkoriščanje možnosti, ki jih nekatere občinske Zveze kulturnih organizacij že imajo.

Na Gorenjskem ima to prednost trenutno le Kranj, čeprav še marsikje že poznajo in gojijo nekatere vrste povezav, ki so že ali pa še bodo sestavni del svetovalnih centrov pri Zvezi kulturnih organizacij. Že res, da naj bi bila osrednja naloga bodočih svetovalnih centrov prav svetovanje, kar seveda pomeni stalno sodelovanje z mentorji in strokovnjaki za posamezna področja kulturnega delovanja, organiziranje tako imenovanih »govornih ur« z obiski strokovnjakov po skupinah itd. V sklop nove organizacije pa bi seveda sodilo tudi raziskovanje kulturnih potreb, izobraževanje, kot so seminarji in drugo, prireditvena dejavnost, organizacijsko povezovanje, organiziranje knjižnic, mediotek, sponzoriranje tehnične opreme, ne nazadnje pa sodi sem tudi informiranje in arhiv.

Ko so na eni zadnjih sestankov predstavniki gorenjskih občinskih Zvez kulturnih organizacij razpravljali o bližnji ustanovitvi območnega svetovalnega centra za Gorenjsko, so lahko ugotovili, da je največ možnosti pogojev za tak center prav v Kranju. Ne nazadnje tudi zato, ker so strokovni sodelavci kranjske ZKO že zdaj v veliki meri tako delujejo, kar pomeni, da delovna oblika, kot je zamišljena v predlogih ZKO Slovenije dejansko že poteka. Tak način dela pa je vsekakor omogočil tudi dogovor o sodelovanju, ki so ga občinske ZKO Gorenjske pred časom podpisale in se ga tudi drže. Vsekakor pa so zasnove bodočega svetovalnega centra v Kranju dobre, verjetno se bodo po tem gorenjskem primeru, ki je za zdaj nekakšen vzorčni primer, zgledovali tudi drugod po Sloveniji.

L. M.

V Radovljici obnovili knjižnico VEČ PROSTORA ZA KNJIGE IN BRALCE

Radovljica, 20. oktobra - Posodobitev in razširitev knjižnice Antona Tomaža Linhart v Radovljici je bila predvsem zaradi prostorske stiske že nekajkrat v načrtu, vendar je prišla na vrsto šele letos. Z deli so začeli 9. maja in končali 1. oktobra. V prvi fazi so uredili le pritličje, v katerem so prostori za izposojanje knjig; nadaljnja dela pa bodo odvisna predvsem od denarnih možnosti. Obnovljena in razširjena knjižnica daje boljše možnosti za izposojanje knjig in zagotavlja zaposlenim ustrežnejše delovne pogoje. V času obnavljanja je bila zaprta manj kot tri tedne. Naložba je stala 350 milijonov dinarjev. Kot je povedala vodja knjižnice Rezka Šubic, obišče knjižnične prostore vsako leto povprečno 1900 bralcev, ki si sposodijo skupno 50 tisoč knjig.

CON BUEN AYRE

Ljubljana — Con buen Ayre je citat iz znamenite knjige o interpretaciji glasbe slovitega španskega mojstra Fray Tomasa de Santa Maria iz sredine 16. stoletja. S tem citatom pa produkcija CBA iz Ljubljane tudi najavlja izid kaset z baročno glasbo, ki jih pripravila v sodelovanju z Društvom ljubiteljev stare glasbe Radovljice. Gre za tri kasete (morda tudi za izid laserske plošče), prva ima naslov *Musica da camera* in je izšla že lani, zdaj pa je pripravljen njen ponatis. Tri trisonatne in Vivaldijev komorni koncert so posneti v nizki intonaciji in z instrumenti, ki so natančne kopije baročnih originalov. Na kljunasto flavto igra Klemen Ramovš, na baročno oboo Paolo Faldi, na violi da gamba Ireha Pahor, na čembalo Milos Spanyi.

Tudi na drugi kaseti, ki je tik pred izidom, je Vivaldijev komorni koncert, ki ga interpretira Klemen Ramovš s kljunasto flavto in v družbi z vrsto priznanih glasbenikov iz Avstrije in ZR Nemčije. Tretjo kaseto z glasbo baročnega mojstra Georga Philippa Telemanna pa bo izdalo Društvo ljubiteljev stare glasbe Radovljice, v pripravi pa je tudi laserska plošča z enakimi posnetki. Tudi na tej kaseti je vrsta najbolj znanih interpretov te vrste glasbe: Klemen Ramovš, Paolo Faldi, Zsolt Szabo in Lucy Hallman Russell.

Jezikovno razsodišče

TAKO SE GOVORI!

V dneh, ko je v Beogradu potekala 17. seja CK ZKJ, smo člani Jezikovnega razsodišča — podobno kakor drugi Jugoslovani pa tudi tuji — napeto poslušali radijska in televizijska dogajanja. Poleg številnih veselih in žalostnih vsebin, ki so nam jih sporočili govorniki in komentatorji, smo dočakali dogodek, ob katerem se nam ne zdi neupravičena niti raba pridevnik »zgodovinski«: Trije slovenski člani CK ZKJ so svoje diskusijske prispevke v 1. točki dnevnega reda povedali po slovensko (že pred njimi pa je v svoji materinščini — albansčini — nastopil neki govornik s Kosova).

Posebno smo veseli, ker so se za ta korak odločili pripadniki našega tako rekoč najmlajšega pontičnega rodu: Borut Suklje, Darja Colarič, Martina Kolar. Doslej se slovenski delegati odločali za slovenščino samo v zvezni skupščini, pa še tam samo nekateri med njimi in samo včasih, čeprav je bilo že dolga leta poskrbljeno za prevajanje. Kaže, da izkušnja s srbohrvaščino na letošnjem ljubljanskem procesu pred vojaškim sodiščem že poraja prve pozitivne sadove. Upamo, da ne bodo zadnji.

ureja LEA MENCINGER

Na lestvici krajev z najslabšim zrakom Škofja Loka nazaduje

Merilno postajo tudi na Trato

Škofja Loka, 23. oktobra — Hidrometeorološki zavod Slovenije, ki opravlja meritve onesnaženosti zraka v štiridesetih krajih naše republike, med njimi tudi na Spodnjem trgu v Škofji Loki, je Škofjo Loko po povprečni onesnaženosti z žveplovim dioksidom v zadnji kurilni sezoni postavil na 20. mesto, kar je za dve mesti bolje kot predlani in kar za sedem mest bolje kot v sezoni 1985/86.

Pred Škofjo Loko sta, denimo, v zadnji kurilni sezoni od oktobra lani do marca letos tudi dva gorenjska kraja; Kranj je na enajstem, Jesenice na osemnajstem mestu. Primerjave tudi kažejo, da je bil zrak s povprečno koncentracijo žveplovega dioksida 0,04 v tem času v Škofji Loki kar za štirikrat manj onesnažen kot v Trbovljah ali Hrastrniku, kjer je onesnaženost rahlo višja.

Nazadovanje Škofje Loke na lestvici slovenskih krajev pa se ne kaže samo po uvrstitvah na določeno mesto, ampak tudi po izmerjenih količinah žveplovega dioksida v zraku, ki je, odkar v Škofji Loki opravljajo meritve, znašal največ 0,13 v kurilni sezoni 1983/84, medtem ko je predlani izmerjena količina znašala 0,08. Kaj je vzrok občutnega padca? Minula mila zima je pač ustregla vsem po Sloveniji. Zelo verjetno je na čistejši zrak v Škofji Loki vplivala ugodna cena kurilnega olja, ko so številni zasebni kurjači (slab premog spet zamenjali z oljem. Seveda pa ne smemo prezreti niti pomembnega dejstva; škofjeloška industrija na Trati uporablja plin. In čeprav merilna postaja na Spodnjem trgu zajame v krogu samo približno 150 metrov, se vpliv plina pozna tudi v starem mestu.

Manj kot za minulo kurilno sezono pa so obetavni rezultati meritev onesnaženosti zraka z žveplovim dioksidom v nekurični sezoni od aprila do septembra lani. Tedaj je povprečna količina žveplovega dioksida znašala 0,03, kar Škofjo Loko uvršča v skupino krajev takoj za Trbovljami, Hrastrnikom, Ljubljano in Krškimi.

Višje na lestvici kot po količinah žveplovega dioksida je bila Škofja Loka v minuli kurilni sezoni tudi po koncentracijah dima. S povprečno koncentracijo 0,03 deli 11. do 26. mesto, v nekurični sezoni pa s koncentracijo 0,01 3. do 38. mesto med slovenskimi kraji. Onesnaženost zraka z dimom se je v primerjavi s prejšnjimi leti zmanjšala. Povejmo še, da v lanski kurilni sezoni ni bila nikoli presežena niti dovoljena koncentracija žveplovega dioksida (0,30 mg niti dima (0,15 mg).

Dejali smo že, da merilna postaja na Spodnjem trgu zajame v krogu približno 150 metrov. Ker je Trata uvrščena v četrto kategorijo ogroženosti, škofjeloški izvršni svet predlaga Hidrometeorološkemu zavodu, naj pri republikanskem komiteju za varstvo okolja izposluje še eno merilno postajo za Trato.

H. Jelovčan

Telefonija in cesta

Poljane, 24. oktobra — V petih krajevnih skupnostih v škofjeloški občini se bo najbrž še letos začela velika akcija. Od Škofje Loke do Gorenje vasi bi po programu morali začeti z deli za položitev medkrajnevnega telefonskega kabla. Na nedavnem posvetu v Škofji Loki so se predstavniki petih krajevnih skupnosti (Škofja Loka-mesto, Zminec, Log, Poljane in Gorenja vas) seznanili in tudi strinjali, da naj bi letos vsak na svojem območju zakopal oziroma pripravil teren za položitev kabla. Vendar pa so bili tudi malce zaskrbljeni, ker se stroški nenehno povečujejo. Res je sicer, da je material v glavnem že nabavljen, vendar pa s celotno akcijo oziroma s pripravami že malce kasnije.

Jože Šubic, predsednik sveta krajevne skupnosti Poljane: »Kar zadeva polaganje kabla, za zdaj ne kaže najbolje, čeprav smo v naši krajevni skupnosti naredili vse tisto, kar smo bili dolžni, da bo celotna akcija uresničena. Mi smo morali namreč pripraviti, podobno kot v Gorenji vasi, tudi prostor za centralo v Poljanah. Kar zadeva izkope za položitev glavnega kabla nas niti toliko ne skrbi, ker v primerjavi z drugimi krajevnimi skupnostmi nimamo v programu izgradnje razvodnega omrežja. Na našem območju bo treba izkopati okrog poltrent kilometra jarka in verjetno se bomo dogovorili skupaj z Gorenjo vasio in Logom za strojni izkop. Sicer pa naj bi po končani akciji v naši krajevni skupnosti dobilo telefon 57 novih naročnikov, že v prvi fazi pa se je vključilo v akcijo 23 naročnikov.«

Marijan Božič iz Loma: »Medtem ko poteka priprave za polaganje medkrajnevnega telefonskega kabla, ki bo Poljansko dolino časovno približal (hitreje kot zdaj) »svetu«, pa v vaškem odboru Loma in Zakobiljka v krajevni skupnosti poteka še ena akcija. Ko smo letos asfaltirali 600 metrov ceste iz Volče v Lom, sta nam ostala dva usada. Zato smo se ju lotili, da ju še pred zimo uredimo. S prostovoljnimi delom, prispevki in materialom nam je uspelo, da smo cesto uredili in zdaj čaka, da asfaltiramo še ta dva odseka. Pri urejanju spodnjega usada je sodelovala Območna vodna skupnost, medtem ko smo zgornjega uredili sami.«

Franc Dolenc iz Loma: »Že lani smo uredili kilometer ceste. Zbrali smo 11 milijonov dinarjev in opravili prostovoljno delo v vrednosti 2,5 milijona dinarjev. Pri tem nam je precej pomagal tudi Rudnik z mehanizacijo, saj smo morali vgraditi prek 1300 kubičnih metrov gramoza. Ker pa je bila letošnja akcija pri urejanju dveh usadov veliko zahtevnejša od lanske, bomo zdaj morali zbrati še nekaj denarja, da bomo celotno akcijo lahko končali oziroma položili asfalt še na dveh, do zdaj najbolj kritičnih, odsekih. Tako bo do Loma cesta urejena in nam za naprej ostane še 600 metrov dolg odsek do Zakobiljka.«

Veliko prostovoljnih delovnih ur je bilo treba, da so v dveh letih uredili skoraj dva kilometra dolg odsek iz Volče proti Lomu. Skoraj vedno pa je pri takšnih akcijah sodeloval tudi 10-letni

Peter Šubic iz Loma: »Dela je bilo veliko in posebno letos, ko smo urejali usad, je bilo precej težko. Najraje sem delal na traktorju. Začeli smo maja letos, ko smo navozili gramož. Zdal pa se je čistiše utrdilo in pred dnevi smo pripravili vse potrebno za položitev asfalta. Sicer pa nam vsem v Lomu in Zakobiljku ta cesta veliko pomeni, saj smo vsak dan najmanj enkrat vezani na pot v dolino...«

A. Zalar

Kakšne so zaposlitvene možnosti mladih iz radovljiške občine

Samo od upanja se ne da živeti

Radovljica, 20. oktobra — Občinska konferenca ZSMS Radovljica je v četrtek sklicala posvet predsednikov in sekretarjev osnovnih organizacij, na katerem je v osrednji točki dnevnega reda obravnavala zaposlitvene možnosti mladih iz radovljiške občine. Čeprav je na sejo tudi prišlo 18 mladih, po dvehurni razpravi pa jih je v dvorani ostalo le še osem. Organizatorji posveta so povabili k razpravi tudi kadrovske delavce iz več kot desetih največjih delovnih organizacij v občini, vendar sta se odzvala le dva — iz Iskre Otoče in iz blejskega LIP-a, razen njiju pa še predstavnik gorenjske skupnosti za zaposlovanje.

»Kaj pomeni skromna udeležba? Nezainteresiranost, neaktivnost ali kaj drugega? Z oceno, da zaposlovanje (brezposelnost) v radovljiški občini še ni problem, se ne moremo strinjati. Če že ni širši družbeni problem, pa je velik problem za vsakega (mladega), ki zamaš pisne prošnje in trka na vrata kadrovskih služb po delovnih organizacijah in ustanovah. V radovljiški občini je po besedah Slavka Kalana iz Skupnosti za zaposlovanje Gorenjske ob polletju iskalo zaposlitev 314 ljudi, ob koncu avgusta pa še 35 več. Ker je bilo med njimi kar 42 odstotkov mladih (starih do 26 let), je zanesljivo na mestu vprašanje, ki so si ga na posvetu zastavili mladi: kakšne so njihove perspektive za prihodnost. Slavko Kalan je z vrsto podatkov orisal sedanje razmere na Gorenjskem in v radovljiški občini, ocenil, da zaposlitvene možnosti za mlade niso najboljše, in nakazal tudi možne rešitve: »Kratkoročno zaposlovanje mladih vidim v tem, da bi v delovnih organizaci-

Mladi, zbrani na posvetu, so se zavzeli za zaposlovanje kakovostnih mladih ljudi, za konkurenčnost pri zaposlovanju, za večjo javnost razpisov, za zmanjšanje pogodbenega in nadurnega dela in za upokojeitev vseh, ki izpolnjujejo pogoje.

jah zmanjšali obseg pogodbenega dela, uvedli večimensko delo in skrajšali delovni čas in več kot doslej zaposlovali za nedoločen čas. Dolgoročna rešitev pa so novi proizvodni programi, prenova gospodarstva...

Nedvomno je, da so mladi lahko zaskrbljeni, saj jim podatki, ki jih je bilo mogoče slišati na posvetu, ne vlivajo upanja. Število zaposlenih se je na Gorenjskem od konca minulega leta do polletja zmanjšalo za 1600, v radovljiški občini resda najmanj, za vsega 18, vendar pa v industriji kar za 157. Stopnja brezposelnosti (primerjava brezposelnih z vsemi zaposlenimi) je 2,3-odstotna in je najvišja na Gorenjskem. Ob koncu junija je bilo med brezposelnimi 55 iskancev prve zaposlitve, ob koncu avgusta jih je bilo že 64. Med brezposelnimi še vedno prevladujejo nekvalificirani delavci, vendar se povečuje delež tistih, ki so končali srednjo, višjo in visoko šolo. Zaposlitev iščejo tudi zdravniki, živinozdravniki, pravniki, ekonomisti, učitelji, social-

V blejskem LIP-u načrtujejo za prihodnje leto skromno zaposlovanje - le 0,2-odstotno povečanje. Na vsakih 7,5 delavca imajo enega štipendista, kar je zelo ugodno razmerje. Težko dobijo delavce za najenostavnejša dela. Že dvakrat zapored so zamaš iskali snailko.

Poseben problem so iskanci prve zaposlitve. Vzemimo za primer mladega človeka, ki je končal fakulteto in ostal brez zaposlitve. Kot študent je imel štipendijo iz družinskih sredstev, lahko je delal prek mladinskega servisa, zdaj nima ne štipendije in ne možnosti zaposlitve prek servisa.

ni delavci, biologi, organizatorji dela. Delovne organizacije na Gorenjskem so imele v letošnjem prvem polletju pol manj potreb po zaposlovanju novih delavcev kot lani v enakem ča-

su. Če velja za Slovenijo in Jugoslavijo podatek, da je glede delovne učinkovitosti 10 do 20 odstotkov preveč zaposlenih, pomota za radovljiško občino preček skupno 1700 delavcev. Problemu so pri izvajanju pripravnosti, veliko je še nadurne pogodbenega in honorarnega dela, precej tudi primerov, delavci, ki izpolnjujejo vse pogoje za upokojeitev, še naprej vztrajajo na delovnem mestu. Če ukiniti vse »dodatno delo« bi na Gorenjskem celo primanjkovalo delavcev, vendar je to le teoretični izračun, praksa pa je tudi opravičljivih razlogov pred drugačna.

C.Zaplota

Drugi pastoralni občni zbor ljubljanske nadškofije

Zbiranje sadov in sejanje za naprej

Ljubljana, 22. oktobra — V soboto je bilo na Teološki fakulteti v Ljubljani drugo zasedanje pastoralnega občnega zbora ljubljanske nadškofije, na katero je nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar povabil tudi predstavnike družbenega obveščanja. Eno od vabil je prejel tudi naše uredništvo. Drugo zasedanje, na katerem so se zbrali duhovniki in laiki, mladi in starejši, redovniki in redovnice ter gostje iz sosednjih škofij in iz zamejstva, je bil pravzaprav nadaljevanje prvega, aprilskega, vendar pa je — kot je v uvodnem nagovoru poudaril dr. Šuštar — med prvimi in drugim velika razlika. Prvo je bilo sejanje, drugo je zbiranje sadov, izbiranje in sejanje za naprej. Z drugim zasedanjem je bil pastoralni občni zbor ljubljanske nadškofije, ki je prvi tovrstni poskus, končan, delo pa se bo nadaljevalo v odprtem dialogu, predvsem pa v uresničevanju sprejetih sklepov, smernic, predlogov, pobud in priporočil.

Že odmevi na prvo zasedanje so bili zelo različni. Nekateri so ga zaznamovali kot začetek demokratizacije v Cerkvi, drugi so mu dali pomen prenove in posodobitve Cerkve, tretji so ga primerjali s takšnimi oblikami dela, kot so politični kongresi... Med različnimi komentarji je vsekakor zelo sprejemljiva ocena, da so člani Cerkve na zasedanjih odkrito in tudi kritično spregovorili o razmerah v Cerkvi in prispevali številne koristne pobude, predloge in priporočila za izboljšanje stanja in za prilagoditev Cerkve sodobnim tokomom.

Omenimo le nekatere izmed skupno 360 predlogov, pripomb in kritik, ki so jih člani Cerkve,

posamezniki in skupine, izrekli v pripravah na prvo zasedanje, na zboru in potem in iz katerih so oblikovali smernice, ki jih je sprejel drugi zbor. V oznanjevanju je še vedno zaslediti nekakšen občutek krščanske manjvrednosti, ki se kaže v samoobtožbah med kristjani, kritizirano in podcenjevanju samega sebe. Ali bo nastala Cerkve elite, male črede, ki deluje predvsem na ozkem osebnem notranjem področju in je neobčutljiva za javna vprašanja, ali pa se bo spustila tudi v javnost in poskusila izsuševati močvirje javne zlaganosti — to je najpomembnejše vprašanje. Cerkve bo močna, če bo verodostojna in bo postavila cilje suvereni osebnosti, pošte-

nju, razgledanosti, skrbi za domovino, civilizirano družbo in civilizacijo ljubezni; če bo posodobila jezik, dodatno izobraževala duhovščino in osvetljevala pomembna vprašanja, kot so splav, vest, pokončna drža, poštenje... Dosedanje oznanjevanje je preveč abstraktno in zato rado »obvisi v zraku«, govornica oznanjevanja naj bo jasna in preprosta. Pridige naj bodo kratke in vsebinsko bogate in naj izhajajo iz dejanskega življenjskega položaja, vprašanj in stisk ljudi. Kar zadeva katekizme za verouk, so tožbe podobne kot v šolah: učbeniki se prehitro menjajo, preveč se eksperimentira,

»župnik naj bo tudi po zunanosti čim bolj podoben ostalim dem«. Vzgoja v semenišču mnenju nekaterih članov Cerkve odtuja duhovniške karate realnemu življenju. Ne lja vse bolj zgubljaja na pomenu saj postaja navadni delovnik. se dela predvsem za dobiček zahodni Evropi se že zavzema da bi jo zaščitili z zakonom. katere svetopisemske knjige otroke imajo značaj klasičnega stripa zahodnega tipa. Ker vse več razdiranj zakonov prekinitvenosečnosti, naj bi mladi pogovarjali tudi o ljubljenosti, spolnosti, družinskem vpljenju...

Nadškof dr. Alojzij Šuštar je udeležencem drugega zasedanja pastoralnega občnega zbora sporočil, da je prejel telegram, v katerem piše, da je papež Janez Pavel II. razglasil cerkev na Brezjah za baziliko.

prevodi niso primerni... Duhovniki in drugi pastoralni delavci naj si privzgojijo več čuta za gluhe, gluhoneme ali kako drugače telesno ali duševno prizadete ljudi. Mladi si želijo katehetovozornikov, ki razodevajo tudi skromnost in znajo sami ceniti »uboštvo« (ne da bi živeli v revščini), odbija pa jih njihovo hlastanje za standardom. Družinsko življenje ogroža nevera in padanje moralne kvalitete staršev, o šesti zapovedi (ne nečistuj) se danes govori preveč enostransko ali tudi molči. O verskem tisku so različni komentarji: nekateri so z njim zadovoljni, drugi so do njega kritični, tretji imajo predloge za izboljšanje stanja. Tudi verni ljudje naj bi sooblikovali radijski in televizijski program in odločneje reagirali na nekvalitetne in neprimerne oddaje. Cerkve premalo pogumno zahteva pravico do uporabe radia in televizije za oznanjevanje in verske oddaje. Pri zamenjajah župnikov naj bi soodločali tudi laiki. Največji problem duhovnikov je osamljenost, med njimi je tudi premalo sodelovanja. Nekateri verniki zahtevajo, naj duhovniki tudi v javnosti nosijo duhovniška oblačila, drugi so proti temu, češ

Udeleženci drugega zasedanja pastoralnega občnega zbora iz številnih predlogov in pobud izoblikovali smernice za ravnanje in delo Cerkve v prihodnosti. Omenimo le nekatere. Zbor predlagal, naj bi v župnijah preverili stanje verovanja in oznanjevanja in dali večji poudar izobrazovanju odraslih. Ker na verski tisk postati bolj oznanjevalen, predvsem pa odgovorjati na verska, moralna in družinska vprašanja, ki se zastavljajo v njim, je zbor zahteval, naj ljubljanski nadškof da pobudo verski škofovski konferenci, ustanovi komisijo, ki bi preverila vsebinsko zasnovano verski tiska. Oznanjevanje mora imeti jati iz osrednjih resnic krščanske vere in upoštevati sodobnega človeka, še posebej pa morati biti pozorno do obrobnih in daljnih. Zbor je priporočil, se Cerkve vidneje opredelijo uboge, ustanovljajala naj bi se ne servise dobrote in medsebojne pomoči. Pri moralni vzgoji naj posebej poudarjati poštenje spoštovanje slehernega skupne imovine in okolja pa tudi osebno odgovornost in poštenje strani vrednot ljubezni spolnosti. Vsa Cerkve naj oznanjevalka ljubezni do osebne odgovornosti in poštenja je pozval vernike in duhovnike naj bodo bolj odprti za nova, hova gibanja. Vodstvo Cerkve in njeni člani naj prispevajo zdravi narodni zavesti v domovini in skupnostih, ki živijo zunaj njenih meja; vernikom pa nudijo pomoč pri opredeljevanju do raznih pojavov v družbi.

C. Zaplota

BRANKO GREGANOVIČ, PREDSEDNIK KZSM JUGOSLAVIJE ZA GORENJSKI GLAS

Mladi v boju za oblast

javno objavljeni »Klic k razumu« predsedstva jugoslovanske mladinske organizacije kot vse kaže, pomeni novo poglavje v načinu dela K ZSMJ. Če k temu prištejemo še druge javne nastope prvega mladincev v državi, se zdi postavljena hipoteza še toliko netnejša...

»Mladinsko konferenco je skorajda železno pravilo, da članstvu popolnoma odtujen aparat, ki povrh uporablja še povsem zastarene načine delovanja. »Klic k razumu« tudi klic k novemu v metodološkem...

»Klic k razumu ima v svojem dveh osnovnih dimenzijah. Prva je bila neki aktiven odnos do javnosti, ki ima v svoji funkciji nadzora še vedno svojo vlogo skozi njo lahko tudi afirmativno nekatera svoja stališča. V tem pomenu »klica« pa smo se odražali z nekim političnim tonom, apelom na javnost, pri čemer zaupanje v organizacijo vzpostaviti politični proces, v katerem lahko kasneje narašča svoj program. Ta politični prostor je trenutno zelo zožen za neki boj dobrega in zla, tako je vsak takšen apel za odpiranje prostora. Druge stvari pa seveda je, ali za tem stojijo konkretni problemi...

»Ste zanimivi za medijski prostor, eni plači no drugi plači, v kateri meri vam sredstva javnega obsevanja sploh dopuščajo pro...

»Tudi tukaj nastopata dve stvari. Po eni gre za predpostavljeno politično reklamno nastop, to da imajo kaj reklame, kaj ponuditi in to je še druga stvar, ki je za nekatera tudi naše organizacije ZSMJ. Zanimivo je tudi to, da smo nekaj vedeli stvari, ki bi lahko bolj prišle v javnost, kot pa menim, da je problem profesionalnega dela novinarjev. Sam vedno pravim, moramo malo poveljati, da imeli nekaj sej predsedstva, ki so bile veliko boljše kot nekatera seja kateregakoli drugega organa, pa nismo prijavili, predvsem ne v afirmativnem smislu. Še svez je pri zadnje programske seje konferenca. Gre zopet za dve stvari za profesionalno delo novinarjev, na drugi strani pa moramo imeti kaj res vsebinskega, kar bi morali imeti.«

»Prej urediti administracijo, v kateri vse doslej povedano, da zastopate v vsaj za dosedanje nastop na K ZSMJ, drugačno metodo...«

»Gre za zavestno vzeto novo metodo dela, ki je sicer zaenkrat na nižji ravni, želja in pričanje, da tako mora biti. To še neki organiziran nastop, ki je jasno programsko politično nastop proti javnosti.«

»Junijem letos si uradno stopil na čelo, kjer se pogovarjala, torej predsednika K ZSMJ v 22. nastopu stavbe zveznega CK-ja v Beogradu. Na kakšen način si se poslužil Cimprej -udomačiti-?«

»Imam veliko prednost, ker sem na K ZSMJ že od februarja profesionalni član predsedstva, tako da s samo izvolitvijo predsednika le ni bilo vse tako novo. Približno sem poznal vse dobre kot slabe strani naše organizacije in tudi dela v federaciji, tako mi je bilo lažje začeti delo. Na začetku sem si postavil kot prvi cilj, konsolidacijo naše organizacije, promocijo nekega drugega načina dela, najprej v nastopu (med profesionalci zveznega mladinske konferenca, op. p.) in kasneje v javnosti. Upal bi bil, da nam je v tem času uspelo vse skupaj postaviti na eno raven, kjer lahko sprejemo »Klic k razumu« in se potrudimo v javnosti. Imeli smo sejo konsolidacije administracije v nastopu, kar je še vedno najdaljši problem. V treh mesecih sem prepotoval celo državo, dal

nekaj intervjujev in ob vsem skupaj seveda pripravil tudi določeno programski okvir, se odločil, s katerimi temami se bomo ukvarjali in nakazali v programu dela osnovne programske smernice, kar ni samo papir. Gre za proces, v katerem ne čakaš na dogodke, ki te potem prisilijo, da razmišljaš, ampak, da pripravljáš stvari naprej, da misliš problemsko, problematično, na osnovi empiričnih podatkov - gre za sklop vprašanj, ki še ni prišel do javnosti.«

Federacija - neorganizirana institucija

O kakšni posebni avtoriteti predsednika jugoslovanske mladinske organizacije se dosedaj ni moglo govoriti. Što je pač za neko »nujno zlo nekoga, ki sedi na enem od vodilnih funkcionalnih stolčkov v državi?«

»Ob tem vprašanju se vračava k javnosti, vse je odvisno od tega, koliko ima ponuditi, ob drugi strani seveda tudi od načina, kako posamezne reči javnosti plasira. Mislim pa, da v tem političnem trenutku Jugoslavije ne obstoji nobena ovira, da se tudi vloga predsednika K ZSMJ ne bi vzpostavila kot avtoriteta, vendar je seveda res, da ne gre za avtoriteto Branka Greganoviča, pač pa za avtoriteto predsednika in organizacije, ki jo vodi. Če ima ta kaj ponuditi, se seveda promovira tudi skozi predsednika, kar je povsem normalno politično delo, konec koncev.«

Katera so tista vprašanja, ki najbolj specifično označujejo delo v federaciji?

»Ponovil bom tisto, kar sem že velikokrat javno izrekel - federacija je predvsem neka nefunkcionalna, neorganizirana institucija. Poglej naprimer, si kje opazil kakšen računalnik, informatika je tukaj še vedno »španska vas«. Od nekaterih organov v federaciji še vedno dobivamo pisma naslovljena na Hašima Redžepija (predsednik K ZSMJ pred dvema letoma op.p.)... Tukaj imamo ogromno problemov, da se nekaj pravočasno stikpa, razmnoži, prevede... Sam to vedno navajam, ker mislim, da je generator mnogih nasprotij, je pa značilno, da se poskuša z neko ideologizacijo, ki ji ponavadi nepravilno rečemo politizacija, te nefunkcionalne elemente skriti. Veliko stvari pa ima svoje vzroke ravno v tej zmedenosti in neorganiziranosti, v tem, da se ne ve, kaj federacija sploh je. Posebno so nekateri zvezni funkcionarji razočarani, ker je med njimi in njihovo bazo še ena instanca, tako da morajo bolj ali manj sodelovati z republiški in pokrajinskimi funkcionarji, ne iti mimo njih. In to včasih zelo moti. Tako marsikdo ne ve, kaj naj sam s seboj počne, čeprav je jasno, da je ravno naša vloga iti proti institucijam federacije z jasno definiranimi kompetencami.«

Šel bom na Kosovo...

Tvoja nedavna izjava, da ste mladi še edina organizacija, ki v Jugoslaviji ni medsebojno tako ali drugače skregana, še drži?

»Glede na zadnje dogodke v organizaciji moram reči, da to še vedno drži. Vesel sem, da kljub razlikam še vedno obstajajo tudi skupne točke, ker se ponavadi zanemarja povsem realno dejstvo, da vedno ob skupnih točkah obstajajo tudi tiste, po katerih se razlikujemo. Na tistih točkah, kjer se strinjamo, je potrebno potem graditi skupne projekte, kjer pa se razlikujemo, moramo graditi nadaljevanje dialoga. In naša sposobnost je ravno vse to.«

Gre razumeti tvojo izjavo, ki si jo dal kosovski mladincem, da boš v bližnji prihodnosti obiskal Pec, kot utečeno politično demagogijo ali je tudi to v smislu novega načina dela K ZSMJ?

»Gre za nenadomestljive poteze mojega dela, kot sem že omenil, sem ravno zaradi tega v prvih treh mesecih mojega mandata prepotoval celotno Jugoslavijo, bil sem vseh okoljih. Takšne poteze so se vedno pokazale, kot zelo koristne, kajti brez ustvaritve neke neposredne, popolnejše slike o stanju v državi ni mogoče kvalitetno delovati. V tem smislu sem tudi obljubil mladincem iz Peči, da jih bom obiskal. Vse skupaj bom poskušal povezati tudi v cilju afirmacije seje našega predsedstva, na kateri bomo govorili o razmerah na Kosovu.«

Kje sam vidiš srž kosovskega problema?

»Kosovo je, kot vse bolj izgleda, postalo bolj sredstvo ne pa tarča reševanja problema. Prav neverjetno neskladje je med »propagandnim nasiljem«, ki se, sklicujoč na realno obstoječo nesvobodo posameznika na Kosovu, poskuša samo s tem graditi neko svojo politično identiteto. Na drugi strani pa je to v popolnem neskladju z neko realno akcijo v pokrajini. Akcijo v tistem sklopu, ki se imenuje delovanje iredeente, protiuustavnih delovanj in posebej v tistem delu, ki pa edini lahko dolgoročno konsolidira stanje na Kosovu, to pa je razvojni aspekt. V vsej gneči okrog Kosova se praktično ni niti eden resneje »pozabaval« s Fondom za nerazvite. To je tudi to neskladje, ki moti in povzroča genezo oziroma sedaj že skoraj samoreprodukcijo.«

ZSM kot transmisija ZK

V kolikšni meri je čutili v krogih, kjer se sam giblješ zadnje dogodke v Vojvodini in Črni gori?

»Zelo se čuti, a na zanimiv način, namreč vsi se bolj ali manj teh tem izogibamo. Težko je z neko racionalno analizo razumeti to stanje, praktično nemogoče je nanjo vplivati. Nenazadnje se včasih pojavlja strah, ki pa se sklada s celo sliko iracionalnosti od katere se mi zdi, da še vsi bolj ali manj bežimo.«

V »veliki hiši«, kot ji nekateri pravijo, je v devetem nadstropju tudi Milošević, v sedemnajstem nadstropju Šušar. Je to podatek, ki kakorkoli govori o tem, da ste bližje tako centrom moči, kot izvornim informacijam?

»Gre pravzaprav, če štejemo še nas, za tri forume na istem prostoru. Informacije so ponavadi privilegij Zveze komunistov in vlade, celo skupščina ni v ta krog neposredno vključena.«

Ste v »hiši partije«. V kolikšni meri je ZSM še vedno ostala transmisija ZK?

»ZSM je bila in bo transmisija v primerih, ko nima svoje politične identitete. Vse skupaj iz čisto preprostega razloga, ti si institucija, obstajaš, če to hočeš ali ne. Vedno se nekdo najde, ki tukaj sedi in če ta nima svojega razmišljanja, svoje pozicije, pač vzame to od koga drugega, kar mu včasih pride celo zelo prav. Tako, da je potrebno gledati transmisijo iz obeh strani, je potrebno videti kot interese najširšega okolja za to, da posamezne institucije delujejo v njenem interesu, na drugi strani pa tudi interes te institucije v trenutku, ko nima samo s seboj kaj početi, da nekaj dela. Se pravi, da je vse odvisno od tega v kolikšni meri bomo sposobni zgraditi pozitivno politiko, voditi politiko za nekaj ne pa proti nekemu.«

Polje korupcije in groženj

Znova postaja aktualno znano Šušarjevo pismo predsedstvu K ZSMJ, ki se je nanašalo na kadrovske postopke v zvezi z novim predsednikom ZSMJ pred dvema letoma. Kako je s podobnimi pritiski danes?

»Sam razlikujem dve vrsti pritiskov, dve vrsti tistega, čemur ponavadi pravimo pritiski. Gre lahko za delovne, informacijske sugestije, ki so povsem normalna zadeva v političnem delu, pri katerih imaš na koncu vedno sam možnost odločiti ali jih boš sprejel ali ne. Pri drugi vrsti pritiskov, ki pa lahko mejijo že na polje izseljevanja, korupcije in groženj gre reči, da se na kaj takšnega ne pristaja. Do česa takšnega v času, odkar sem jaz na tej funkciji, ni prihajalo, v kolikor se seveda v to ne šteje pisanje Politike, Nina, Intervjuja...kar pa po mojem mnenju v ta sklop sodi.«

Obstoji tudi na federalnem nivoju institut tako imenovane politične koordinacije, ste mladinci poleg?

»Na ravni federacije je takšno metodo težko vzpostavljati, spričo same narave dela. Tu in tam se sicer poskuša s tovrstnim pretokom informacij, vendar vsekakor ne na način, ki je bolj znan v občinskih okoljih. Simptomatično je, da nas predsedniki ostalih DPO-jev, razen v trenutkih, ko se na njihovih sejah obravnava nekaj iz pogojno rečeno »našega področja«, ne kličejo niti na seje predsedstva CK ZKJ niti na seje predsedstva SFRJ. Včeraj je bila recimo na Kosovu javna seja zveznega in pokrajinskega CK-ja pa predsednik ZSMJ ni bil povabljen, če to kaj več pove. Moram pa reči, da so nam vrata, do vseh teh ljudi vedno odprta.«

Delno sva se o znanem 52. sporočilu Odbora za varstvo človekovih pravic pogovarjala že na nedavnem mladinskem mitingu v Bohinju. Znotraj tega, kot celotnega ljubljanskega procesa igra posebno vlogo služba državne varnosti. Kako je s tem v Beogradu?

»Problem državne varnosti je predvsem v tem, da se točno določi njena vloga v sistemu, in da se v skupščini postavijo organi, ki njeno delo resnično spremljajo in nadzorujejo, gre za bolj principielno zadevo normalne atmosfere življenja, v kateri ni paranooidnih težej za vsakega posameznika. DV obstaja seveda tudi v Beogradu, vendar moram reči, da je sam ne občutim, saj je konec koncev tudi njen smisel v tem, da ni čutena. Bistvo je mogoče tudi v tem, da se ve, da obstaja, da se ve, kdo nadzoruje njeno delo in da se lahko v trenutku, ko pride do suma, da so prekršili svoja pooblastila, preveri na določenem mestu, ali je to res ali ne.«

Možnost državljanske vojne

Kako komentiraš sporočila iz vodstva slovenske mladinske organizacije, da se aktualni trenutek »izkoristi« v smislu vključitve ZSM v borbo za oblast?

»To razumem, predvsem kot oblast v smislu normalnega funkcioniranja vseh institucij sistema v skladu z ustavo in obstoječo zakonodajo in seveda, kar se nas tiče, imeti svoj program, svoje kandidate, ki bi bili po našem mnenju sposobni določene stvari resnično premakniti naprej.«

V enem zadnjih uvodnikov »Mladine« je Franci Zavri zapisal tudi možnost državljanske vojne na naših tleh - tezo, ki se jo tudi sicer da marsikje zaslediti?

Foto: Gorazd Šinik

Branko Greganovič, predsednik K ZSM Jugoslavije: »Mi smo nekaj posebnega, nismo niti podmladek partije, nismo pa tudi tipična mladinska, študentska organizacija, ker smo paradržavna institucija. Federacija je predvsem neka nefunkcionalna, neorganizirana institucija. Informacije so ponavadi privilegij Zveze komunistov in vlade, celo skupščina ni v to neposredno vključena.«

»Bojim se, da naša raven politične kulture še ni doumela, da je političen jezik eden od važnih dijakov v projektiranju neke politične situacije. Če hočeš umiriti razmere, posebno v državi, kakršna je naša, seveda ne smeš govoriti o državljanski vojni, kajti s tem avtomatsko vsiljuješ v prostor to idejo in ustvarjaš neko neprijetno paranojo. To je dokaz nizkega političnega dela pri nas, kajti, namesto da bi šli afirmativno v neke projekte, ki omogočajo izhod, se sedaj naenkrat sproža velika diskusija o izrednem stanju, državljanski vojni, kar posebno s stališča profesionalnega političnega dela ni produktivno. Govori se o »verbalni državljanski vojni«, verbalnem deliktu, problem svobode mišljenja. Pri nas je misliti še vedno narediti, beseda je konj.«

Kaj lahko danes mladinska organizacija resnično sploh naredi za mladega človeka brez stanovanja, z izobrazbo, a brez službe...?

»Mi govorimo o treh stvareh, ki so zaenkrat na žalost še vedno v sferi načel. Prvič, v sistemu afirmirati razmišljanje, da mora imeti vsak posameznik možnost in prepričanje, da mora svoje probleme reševati predvsem sam, kako je to možno. Gre za stvar, ki je s tutursko vlogo države nad posameznikom pri nas v veliki meri onemogočena. Drugič, gre za oblikovanje nekih konkretnih modelov, ki lahko trenutno blagodejno vplivajo na razmere, kar pomeni fundacija za mlade raziskovalce, projekti samozaposlovanja...Tretjič, zagotoviti je potrebno pravni sistem, ki te legitimne možnosti tudi legalizira.«

Mladi niso monolit

Govorimo o bazi in forumih, v kolikšni meri je možno povezati vso to heterogeno populacijo, izhajajoč iz statuta ZSMJ?

»Mi smo nekaj posebnega, nismo niti podmladek partije, nismo pa tudi tipična mladinska, študentska organizacija, ker smo paradržavna institucija.

Gre skratka za še eno izmed jugoslovanskih posebnosti, za katero pa se je pokazalo, sama po sebi ne prinaša ničesar predvsem zaradi tega, ker nima natančno definirane interesa, odkod izhaja, zakaj se je ustanovila...1974. leta je reforma spravila v določeno skrajnost, v popolno dominacijo teritorialnega principa nad funkcionalnim, nad interesnim. Da se enostavno vrši nasilje nad stvarnostjo in se z organizacijsko strukturo poskuša negirati različnost interesev in heterogenost populacije.«

Počasi zaključujeva pred kakšno uro odprt krog vprašanj. Javnosti je znano tvoje stališče okrog ljubljanskega procesa proti četverici in okrog »napadov na JLA« v Sloveniji, ni pa bilo možno nikjer prebrati, s čimer bi najin pogovor tudi zaključila, kakšno je tvoje umevanje »fenomena Milošević«, ki pomembno označuje jugoslovanski politični prostor in s tem seveda tudi delovanje ZSMJ?

»Dejstvo je, da Slobodan Milošević vodi zelo efektivno politiko. Vkolikor pa je to dejstvo, pa si sam pridružem tudi pravico, da se s takšnim načinom vodenja politike ne strinjam. To je zame tipično vodenje politike proti nečemu ne pa za nekaj, ker je v globalnem vtisu te politične linije, da je proti nekemu, da vedno zna pokazati na krivca, ne pa njen program družbene konsolidacije. Ni izhod v nekih velikih preprih z Miloševićem, ampak v poskusu grajenja neke svoje politike, da vodi politiko za nekaj. Konec koncev neke institucije sistema tudi v naši državi še obstajajo. Zato zagovarjam afirmacijo predvsem skupščinskega sistema, njihovih izvršnih organov, in sodstva, kar sodim kot prebojno točko v tem trenutku v Jugoslaviji kot, pogojno rečeno, up evropsko in svetovno orientirane države.«

(pričujoči razgovor ni avtoriziran)

VINE BEŠTER

ureja VINE BEŠTER

Tomaz Tabernik, eden najboljših Jugoslovanov v militaryju

Atila je moj prijatelj

Komenda, oktobra — Konjeništvu se pri nas spet uveljavlja, predvsem kasašto, medtem ko sta dresura in preskakovanje ovir na splošno po zanimanju ljudi na drugem mestu. Počasi pa se dviguje za nas precej nova zvrst, military, ki je najzahtevnejša med vsemi, tako za konja kot jahača. Prav tu se vedno bolj uveljavlja mladi konjenik iz Komende Tomaz Tabernik.

zmagal.

● Doma v Komendi si bil tokrat zelo uspešen, čeprav so nekateri napovedovali, da utegneš uvrstitve opraviti v preskakovanju ovir, kaj naj bi bila tvoja slabša disciplina.

»S konjeništvom sem se začel ukvarjati pred petimi, šestimi leti, ko je oče še tekmoval in me je tudi on navdušil. Dve leti nazaj sem bil republiški prvak in četrti na državnem prvenstvu, vendar z drugim konjem. Sedaj imam osem letnega bavarca Atilo, s katerim se dobro ujemava in lahko doseževa še veliko več. Na tokratnem državnem prvenstvu nisva delala napak. Zadovoljen sem z Atilom in seboj, vendar je bilo ocenjevanje pri dresuri precej nerealno, v mojo škodo.«

● Prijateljstvo med konjem in jahačem je v vseh konjeniških disciplinah, tudi v militaryju, zelo pomembno. Kako sodelujeta z Atilom?

»Dobro. Prijatelja sva. Usmerjaš ga z vajeti, v glavnem pa z nogami. Tudi ogovoriti ga je treba, če je nezanesljiv, zbeگان. Potem dobi zaupanje. Danes je šel odlično in ga ni bilo treba posebej z besedami spodbujati. Seveda pa je pogoj, da si veliko s konjem. Jaz sem z njim vsak dan tri, štiri ure. Čistim ga, vadim z njim, večkrat ga tudi sam krmim. Najpogosteje sta krma seno in oves. Če pa je posebno priden in nalogo dobro opravi dobi sladkorček, jabolko ali kakšen drug priboljšek. Je pa konj tudi muhast. Večkrat sem že padel s konja, vendar je to del konjeniškega športa. Sicer pa konj vrača v enaki meri, kot ti daješ njemu. Če si dober, ti vrača z dobrim, če si slab, grob, neprijazen, zna biti tudi konj takšen. No, za naju z Atilo velja prvo.«

● V Jugoslaviji military ni razširjen. Samo petnajst vas je sodelovalo na državnem prvenstvu.

»Malo nas je, pa tudi prireditelji ni. Samo v Komendi se sedaj ogrevamo za military. Za letos je sezona končana. Ker želimo napredovati, grem drugo leto na trening v Avstrijo, kjer imajo več znanja in boljše pogoje. Z Avstrijci imamo namreč dobro sodelovanje in oni radi pridejo k nam na tekme.«

J. Košnjek

Bled, 20. oktobra — Turistična poslovna skupnost Bled sprejela veslače — V hotelu Park na Bledu je Turistična poslovna skupnost Bled slovensko počastila uspeh svojih veslačev na letošnjih olimpijskih igrah v Seulu. Domov se je dvojec brez krmarja vrnil z bronasto kolajno, dvojec s krmarjem pa je bil osmi. To so največji uspehi slovenskih in blejskih veslačev. Na slovesnosti, ki je bila v hotelu Park, so bile izrečene iskrene čestitke generalnega direktorja HTP Bled Antona Ažmana. Za ta sprejem gre tudi vsa zahvala DO Almira, Žitu, Vezeninam, Elanu, HTP, Golfu, Živilom, Podvinu, Ljubljanskim mlekarjem in Kompas. K vojakom odhajata Mirjanič in Mujkič. Treba bo z JLA urediti vse, da bosta lahko oba med služenjem vojaškega roka lahko v miru trenirala, saj bo Bled septembra 1989 organizator svetovnega veslaškega prvenstva. (D. Humer) — Foto: G. Šinik

Smučarski skoki

Preizkus 80 skakalcev

Kranj, 20. oktobra — Ob zaključku uradnega treninga na plastičnih skakalnicah je smučarski skakalni klub Iskra-Delta-Triglav organiziral klubsko poletno prvenstvo na petih skakalnicah v prenovljenem skakalnem centru na Gorenji Savi. Hkrati je bila tudi »inventura« stanja tekmovalcev v posameznih kategorijah. Nastopili so praktično vsi tekmovalci klubov, ki so letos redno trenirali in nekaj začetnikov. Manjkali so le člani in mladinci, ki so v zveznih A selekcijah (osem tekmovalcev). Nastopilo je skoraj 80 tekmovalcev v vseh sedmih kategorijah in v posebni kategoriji začetnikov.

Rezultati: 65-m skakalnica — člani: 1. Melin (s skokom 63,5 m je postavil nov rekord skakalnice), 2. Česen, 3. Kešar, starejši mladinci: 1. Jagodic, 2. Stele, 3. Kocelj, mlajši mladinci: 1. Zupan, 2. Žagar in Mesec; 40-m skakalnica — starejši pionirji: 1. Mesec, 2. Žagar, 3. Franc, pionirji do 13 let: 1. Žvikart, 2. Teran, 3. Rakovec; 22-m skakalnica — pionirji do 11 let: 1. Zarnik, 2. I. Cuznar in Jenko, 12-m skakalnica — pionirji do 9 let: 1. Kešpret, 2. A. Cuznar, 3. Delovec, Začetniki (k=8 m) — pionirji do 11 let: 1. Hribar, 2. Vilfan, 3. Bedekovič, pionirji do 9 let: 1. Drinovec.

J. Javornik

ureja JOŽE KOŠNJEK

Hokejisti Bleda imajo v II. zvezni ligi velike načrte

Ne čudite se, če bomo prvi

Bled, 21. oktobra — Lani so bili z veliko slabšim moštvom prvaki slovenske hokejske lige, letos pa se v II. zvezni hokejski ligi, okrepjeni s sedmimi igralci Jesenic, tudi ozirajo po prvem mestu. Le druga moštva Olimpije in Jesenic, ki igra v tej ligi, in mogoče okrepljena INA iz Siska, jim lahko zmedejo šanse. Liga se začne 5. novembra, Blejci pa bodo vse domače tekme igrali ob sredah ob 19. uri.

O pripravah na začetek tekmovanja v II. zvezni hokejski ligi, načrtih in gnotnem položaju prvega moštva Hokejsko drsalnega kluba Bled pripovedujeta sekretar kluba in tehnični vodja Branko Terglav in kapetan trener članske ekipe Miloš Potočnik.

Blejski klub, ki je bil v preteklosti že nekajkrat pred razslavljen, se je letos veliko bolje organiziral, postal del turistične ponudbe kraja (med gosti so tudi ljubitelji hokeja), začel znova, posebej letos kupil precej nove opreme in če bo šlo vse po načrtih, bodo prihodki kluba pokrili izdatke. Dolga iz preteklosti nimamo, poudarjajo, in to je dober znak, da bomo sezono tudi po gnotni plati zvožili. Okrog 70 milijonov dinarjev potrebuje klub, da eno sezono sfinancira vse selekcije vključno s hokejsko šolo in le 10 odstotkov pride iz blagajne radovljiške Zveze te-

lesnokulturnih organizacij. Hotelesko turistično podjetje Bled je glavni sponzor. Če tega ne bi bilo, bi bil blejski hokej zadeva preteklosti. Vsak član uprave po svoje pomaga polniti blagajno, čeprav je Bled za marsikatero vabljivo ime, za katerega bi marsikaj prispeval, če bi recimo hokejisti igrali v prvi ligi. Vanjo so bili po izstopu Celjanov povabljeni, vendar so Blejci stvarni: prva liga da, vendar samo v primeru, ko bo vsaj 20 dobrih, doma vzgojenih hokejistov, med katere je treba vključiti le še dva, tri dobre tujce. Graditi samo na nakupih je drago in kratkovidno. Seveda bodo morali Blejci v primeru nadaljnje rasti hokeja in uvrstitve v prvo ligo graditi preživetje predvsem na dobrem marketingu.

Hokejisti Bleda so avgusta začeli na Jesenicah z »ledenimi« treningi. Tudi po deseti uri zvečer je bilo treba na trening zara-

di zasedenosti jeseniškega drsališča, vendar so Blejci zdržali. Pred tem so imeli dva meseca suhih treningov, pa enotedenske priprave na Češkoslovaškem. Do začetka prvenstva bodo utrjevali predvsem kondicijo. Igralci so dobro pripravljene, kar pre-

danje mlade blejske hokejiste on vzgojil.

Vabljeni v hokejsko šolo

Hokejski drsalni klub Bled organizira tudi letno hokejsko šolo za pionirje, rojene 1977 in mlajše. Šolo bo vodil nekdanji reprezentant Franci Zbontar. Hokejska šola bo vsa drsalno sezono vsak torek in četrtek med 15.30 do 17. ure. Vpisnina je 60.000 dinarjev.

cej jih ima že prvotigaške izkušnje, igrali so v mladinskih reprezentancah, razen tega pa so borbeni in vztrajni, tako da je optimizem upravičen. Blejci dobro sodelujejo z Jesenicami. Sedem igralcev je prišlo k Bledu, pomagajo z opremo, Blejci pa odstopajo Jesenicam najboljšje mlade. Franci Zbontar z Jesenic je že pet let trener najmlajših na Bledu, skrbi za hokejsko šolo in se-

Cilj blejske ekipe v II. zvezni ligi je v boju z Jesenicami, Triglavom iz Kranja, Slavomir Vevč, Olimpije II, Maribor, Cinkarno Celje, Mladostjo iz greba in Ino zmagati. Odločujoč utegnejo biti srečanja z Olimpijo in Jesenicami in Ino, ki imata kakšna podružnica Medveščak saj zanjo igrajo nekateri večakovi igralci in hokejski Češkoslovaške. Led je glavni poudarja trener in kapetan Potočnik, ki skrbi za moštvo, povprečno 23 let.

V lov za drugoligaško lovo grede tile igralci Bleda: vratar Miran Noč, Vili Valant in Valant ter igralci Roman Željko Andres, Miloš Potočnik, Dušan Lazar, Leon Markič, Igor Dremelj, Primož Ravbar, Robert Pajk, Bernard Kleš, Franc Zbontar, Igor Tolarič, Lambeger, Zdene Debelak, ga Pokljukar, Toni Knifl, ko Korošec in mladi igralci ko Bolčina, Damjan Bertoni, Toni Čuk, Franc Gašper in ne Pogačar.

J. Košnjek

Republiška moška rokometna liga

Preddvorska slaba obramba prispevala k porazu

Kranj, 23. oktobra — Moška republiška rokometna liga Preddvor: Inles Riko 21 : 26 (9 : 13), dvorana na Planini, gledalcev 100, sodnika Filej, Okleščen (oba Novo Mesto)

Preddvor : Martinčič, Krivec, Cuderman, Porenta, Kozar 4, Zibert 4, Čimžar 8, Tomažič 2, Lombar 2, Karničar 1, Komovec; Inles Riko: Lapajne, Šilc, A. Mihelič 2, Džokič, J. Jurič 4, Dejak, S. Mihelič, Lesar 5, Monšič, Mate 12, Fajdiga 3, Parazanovič.

Skoraj vse je bilo rešeno v petnajstih minutah igre v prvem delu tega prvenstvenega srečanja v dvorani na Planini. Uvodne minute so pokazale, da se bodo Preddvorčani in Ribničani krepko borili za zmago, saj sta se moštvi menjavali pri izidu in velikokrat se je zgodilo, da je eden povedel, drugi pa ga je nato ujel. Nato se je začelo. V vrata gostov je prišel vratar Parazanovič, ki je bil nato skoraj nepre-

magljiv in tudi najboljši mož na igrišču, branil je res v pravem vratarškem slogu. Preddvorčani bi lahko povedli. Zapravili so strele s sedmih metrov in gostje so nato začeli polniti gol obeh domačih vratarjev. Preddvorčani so tudi bili slabi v obrambi in tudi v napadu so izgubili precej uporabnih žog. Vse to je prispevalo k njihovu porazu že v prvem delu same igre. Nekaj za vi-

soko vodstvo gostov pa sta dodala še sodnika iz Novega mesta.

Enaka slika je bila na igrišču tudi v drugem delu igre. Za Preddvorčane je bil nerešljiv strelec dvanajstih golov Mate, vratar Parazanovič in tudi gosta obramba Ribničanov. Nekaj upanja je bilo še sedem minut pred koncem srečanja. Igro so takrat imeli v rokah Preddvorčani, a vse to so zapravili s prehitrimi strelmi na vrata in tudi obramba je bila spet prepočasna, da bi lahko zaustavili napa-

de gostov. Obema moštvoma lahko zapišemo, da so se na borili.

Trener Preddvora Slavko Cuderman.

»Videl ste, kaj se je dogajalo na igrišču. Naši igralci so slabi v obrambi. Niso in niso znali in tudi mogli niso zaviti napadov gostov. Njihova zmaga je zaslužena. Lahko bi tudi obratno, vendar našemu moštvu trije poškodovani igralci.«

D. Humer
Foto: F. Pečnik

Planinski izlet v Vrata

Kranj, 24. oktobra — Planinsko društvo Kranj prireja v soboto, 29. oktobra, planinski izlet v dolino Vrat, kjer bodo planinci položili cvetje k spomeniku padlim planincem partizanom. Iz Kranja bo odhod z rednim avtobusom za Kranjsko goro ob 7.10. Od Mojstrane do Aljžvega doma bo dve uri in pol hodno. Izlet ne bo zahteven in je zato primeren tudi za manj izkušene planince. Potrebna je običajna planinska oprema, seveda primerna vremenu. Izlet bosta vodila Marija Praprotnik in Slava Obradovič.

J. K.

OD TEKME DO TEKME

Rozman in Zabret spet odlična — AMD Slovenske Konjice je pridilo dirki za republiško prvenstvo v kategorijah 125 in 250 cm in dirko pionirjev. V kategoriji do 125 cm je zmagal Hamler (Unior Lenart), od Gorenjcev pa sta bila najuspešnejša Blejca Urevec in Švab na 4. in 8. mestu, v močnejši kategoriji pa Gorenjci svojega zastopnika nismo imeli, zmagal pa je Simon Avbelj (Brežice). Spet sta bila odlična tržiška pionirja Rozman in Zabret, saj sta osvojila prvo in četrto mesto. — M. Jenkole

Mali nogomet v Selški dolini — Športno društvo Selca je leta 1988 organiziralo ligo v malem nogometu za Selško dolino. Tekmovanje je bilo od maja do oktobra, sodelovalo pa je deset moštev: Pumpe iz Dražgoš, Buldožerji iz Rudna, Veterani in Sloga iz Železnikov, Azurna obala iz Dolenje vasi, Sloga iz Železnikov, Štrumpf iz Bukovšče, Lubadarji iz Bukovce in Mafija, Mački in Grafiti iz Selc. Tekme so igrali v Selcah. Zmagala je Mafija pred Pumpami, Štrumpf, Slogo, Grafiti, Azurno obalo, Veterani, Mački, Buldožerji in Lubadarji. V pokalnem tekmovalju, organiziranem na turnirski način, pa je zmagala Mafija pred Pumpami in Buldožerji. — Brane Bertonec

Tesen poraz radovljiških košarkarjev — V II. kolu republiške košarske lige so košarkarji Radovljice gostovali pri Zlatorogu v Laškem in tesno izgubili s 83 : 79. Koše za Radovljico so zadel Stojnšek 24, Škrjanc 18, Bidovec 13, Grahovec 12, Erman 6 in Pezdič 6. V soboto, 22. oktobra, igrajo Radovljčani v šoli A. T. Linhart z moštvom Trebnjega. — J. Role

Gorenjci pri vrhu — V 8. kolu II. slovenske nogometne lige je Jesenice premagalo Savo z 2 : 1, Naklo vodilno Slavijo z 1 : 0, Triglav pa Bilje s 3 : 0. Vodi Jadran Lama z 12 točkami pred Jesenicami in Naklom, ki jih imata 11, Triglavom 10 itd. — D. Jošt

Tudi Medveščak Gortan je ranljiv

Kranj, 24. oktobra — V šestem kolu prve zvezne hokejske je svoj prvi poraz doživel Medveščak Gortan iz Zagreba v Beogradu. Beograjski Partizan je pokazal, da je trd nasprotnik in Zagreb je gladko premagal s tremi goli razlike. Tudi Medveščak Gortan torej ranljiv in drevi ob 18. uri bo igral na Jesenicah. V Zagrebu Jeseničani doživeli prav s tem moštvom poraz. Drevi se torej seničak obeta res kvaliteten hokejski derbi. Jeseničani so v tem gostovali v Novem Sadu. Premagali so Vojvodino, Kompas Olimpija pa je v Ljubljani visoko opravila z beograjsko Crveno zvezdo.

Izidi — Vojvodina : Jesenice 1 : 3 (0 : 2, 1 : 1, 0 : 1), Partizan : Medveščak Gortan 4 : 1 (1 : 0, 0 : 0, 3 : 1), Kompas Olimpija : Crvena zvezda 9 : 0 (2 : 0, 4 : 0, 3 : 0).

Nogomet — V drugi republiški nogometni ligi je bil v Stružici derbi kranjske občine. V dokaj dobri nogometni predstavi je premagal Savo. Jeseničani so se iz gostovanja v Postojni vrnilo v dom, medtem ko je Triglav iz Kranja izgubil v gosteh z Jadranom 1 : 2.

Izidi — Sava : Naklo 0 : 2, Postojna : Jesenice 1 : 1, Jadran : Triglav 4 : 2.

Vrstni red na lestvici — Jadran Lama 14, Naklo 13, Jesenice Slavija 12, Elan 11, Triglav 10, Sava 6.

Košarka — V republiški moški košarkarski ligi je v moški kurenci Triglav doživel poraz v Medvodah. V ženski ligi so Jesenice doma izgubile za Ilirijo, loška Odeja pa se je iz Celja vrnila z zmago.

Izidi — Color Medvode : Triglav 105 : 75 (53 : 37), ženske : Ilirija 70 : 100 (39 : 66), Metka : Odeja 56 : 67 (20 : 32).

Rokomet — V drugi zvezni rokometni ženski ligi je Kranj pije spet gostoval. Tokrat v Zagrebu pri ekipi Trešnjevka, ki je bila do prvaka te lige. Ta ekipa je pokazala, da resno računa na prvo mesto. Kar z desetimi goli razlike je premagala v tem četrtmesečnem gostovanju. V ženski republiški ligi je Alples doma doživel prvi poraz z Itas Kočevjem, v moški pa se je Termopol z gostovanjem v venj Gr adcu vrnil s točko.

Izidi — Trešnjevka : Kranj Duplje 24 : 14 (15 : 7), Alples : Kočevje 23 : 28 (11 : 17), moški — Fužinar : Termopol 23 : 23 (11 : 11).

D. Humer

Dolg ni volk, za nas je ovčka

Zdaj ko so po slovitih 17. seji brez rukov in horukov sprejeli še nove amandmaje tako, da je nenasični volk začasno sit, koza ostaja cela (da lahko dela), se bomo morali spet posvetiti dolžnim, marginalnim zadevam, običajnim krivicam in zaviralnim našim reform nad reformami. Od bleščočih in bobnečih mišev, ki so vzbudili toliko svetovne pozornosti, je prvih časopisov, ki so vzbudili toliko svetovne pozornosti, ki grozi z gladovno stavko, če bi vodstvo pri prici ne odstopi. V deželi, kjer posedujejo milijardi le dva para čevljev letno in kjer so dolge vrste za črni kruh, je taka gladovna stavka svojevrstni cinizem. Zanesljivo bo vzbudili veliko iskrenega sočustvanja. Ubožčki!

Če se je prej napovedovala vojna, in pravem in prenesenem smislu, nas čakajo zdaj nenehne bitke na mikropoljih naše civilizirane realnosti. Spet se bomo zaletavali v nikoli in nikjer premagano trdnjavo birokracije, v uravnilovsko kvazidialektiko, ki ustvarja erozijo institucionalnega sistema, naši ljubi politiki integrirajo pa bodo marljivo mrščili svoja čela in kot usmiljenjari tamarijanci gasili socialne požare.

Gorje nam, če bodo naši upniki upoštevali zlovoščice namige in načrte jim tiska! Ta je bil hudo razočaran, ker pri nas ne bo politike. Ker so krmariji naše vegaste barke z osmimi luknjami le ostali kurzi, so pozvali svoje bankirje, naj vendarle pazijo na to, da se jih vlagalci in jih nameravajo še vložiti v slabokrvno ekonomijo jugo - tipa. In to zdaj, ko se mi tako samozavestno priporočamo na tuj kapital! Kakšen brezobziren napad na naše pravne amandmaje in zakone, ki so doslej učkali le družbeno ustavno in jo opredeljevali kot negacijo drugih. Zdaj ko celo zakonodajno vabijo preko meje tuji evenci, pa polena pod noge! Ne, ni fakta, da osnutek zakona o tujih vlaganjih je že v taki razpravi, da se bijejo ostrbi boji. KOLIKO TUJIM VLAGATELJEV PRI NAS USTANOVI FIRMO? Dva? Pet? Nak, samo in samo, če imamo milijardo dolarjev, če bomo pa prišli, če bo zdaj že VSAK kapitalist in multimilijonar silil k nam! Saj je na svetu poleg Jugoslavije še druga simbolna ekonomija, kjer se odloča v klikah in kjer se ritmično potrjujejo sklepi, ki odfrtajo v prazno in je vse skupaj slikanje etra z etrom v etru...

Če prav premislimo, so tisti optimalno trije vlagatelji, nad katerimi se je sarkastično spotalnik nek ekonomski futurist, razumne poteze in ponovni podvig naših plodovitih razmišljanj. Sama prava pamet nas je! V RESNICI mi na vodi čutimo, kako se najraje da živeti. Znanstveniki so na beograjskem seminarju med drugim ugotovili, da smo od leta 1950 do 1964 dobili toliko ameriške pomoči, da je pokrila 60 procentov deficita v jugoslovanski letni bilanci in pripomnila h 3 odstotni rasti nacionalnega dohodka, ki je bil tedaj 7 procentov. Na zdravje!

Naši trdoživi in tradicionalni maniri, da si je najbolje na večerke sposojati, je treba pritakniti še kakšno moralčko, za mirno vest. S tujimi sovlagatelji bi le bogateli, znano pa je, da se je siromašno voziti kot gizdavo hoditi. Nikar ne topoumite, da je dolg hud volk; za nas je ovčka! In evo vam dodatnega, zlahkne pregovora:

*Dosti siromakov je od gladu umrlo, prosjakov pa še nobe-

D.Sedej

Svetovni popotnik spet na poti

Zvone Šeruga, znani slovenski svetovni popotnik, ki je pomladi požel veliko občudovanja s svojimi predavanji po vsej Sloveniji, še posebno pa na Gorenjskem, je spet na poti. Tokrat je tej poti nadel podnaslov "poročno potovanje," saj se je s svojim tisoč kubičnim motorjem bmwdepeljal na pot z Romano Dobrnikar-Seruga, s katero sta si pred kratkim objubila večno zvestobo. Seveda je tudi Romana že izkušena sopotnica, saj sta skupaj prepotovala že velik del sveta, tokratna pot pa ju vodi na črno celino, v Afriko. Ker je Romana novinarka Delove zunanje politične redakcije, se bo s članki oglašala v Delo, Zvone pa bo pisal reportaže za Nedeljski dnevnik in Start. S seboj sta vzela tudi video kamero, zato lahko pričakujemo tudi zanimive posnetke na televiziji. Ob odhodu pa sta objubila, da bosta po letu dni, ko se vrneta, spet pripravila predavanja, pa tudi za Gorenjski glas bosta povedala kaj zanimivega. Želimo jima srečno pot!

V.S.

Raquel Welch je bolna

48-letna filmska igralka Raquel Welch je morala nujno v bolnišnico v Kaliforniji. Zdravniki bolnice novinarjem nočejo povedati, za čim je zbolela znana igralka, potrdili so le, da je njhova pacientka. Zadnja leta je dobila vzdevek »telo« zato, ker se leta in leta ukvarja z rekreacijo in jogo.

Petdeset let LSD-eja

Verjetno se bolj malo ve, da je mamilo LSD prvič potovalo iz laboratorija s - kolesom! Bilo je leta 1943, ko je njegov izumitelj, švicarski kemik Albert Hoffman, potoval domov s kolesom in nenadoma opazil, da postaja silno »vesel«. Ko je pozneje pojasnjeval, je dejal, da mu je verjetno kapljica te substance padla na roko in se prenesla na kolo. Prve količine tega mamila je ta znanstvenik proizvedel že leta 1938.

Droga je medtem osvojila in zasvojila na milijone ljudi, mnogi znanstveniki pa so proučevali vpliv mamila na ustvarjalnost. Neki profesor na kalifornijski univerzi, ki se najbolj intenzivno ukvarja s proučevanjem, je tudi sam vzel mamilo, celo večkrat in pravi, da mamilo pomembno vpliva na delovanje možgan. Med drugim pa predstavlja pomembno pomoč znanstvenim nevrološkim raziskovanjem.

Opatinje protestirajo

Pet opatinj se je zabarikadiralo v ambulanto svojega samostana in je ne mislilo zapustiti vse dotlej, dokler jim iz samega Vatikana ne odgovorijo na njihovo prošnjo. Njihova igumanija iz ameriškega New Yerseyja je namreč želela pusto življenje malo modernizirati in jih je silila, da gledajo Disneyjeve risanke, berejo dnevnike in da se pogovarjajo z obiskovalci. Toda opatinje iz reda, ki je eden najstrožjih in že od 16. stoletja popolnoma izoliranost in meditacija v tišini. Odločile so se za gladovno stavko in čakajo na pismo iz Vatikana.

Bushov razgovor z avtomatsko tajnico

Ko je nedavno ameriški kandidat za predsednika ZDA George Bush po telefonu poklical nekoga svojega prijatelja, je slišal naslednji odgovor avtomatske telefonske tajnice: »Prosim vas, pustite sporočilo in - glasujte za Busha.«

Kaj bo z medicinskimi sestrami?

V Združenih državah Amerike so registrirali približno sto tisoč medicinskih sester, ki brez dovoljenja za delo opravljajo svoj posel. Zdaj v Ameriki razmišljajo, da bi legalizirali njihovo delo, saj državi primanjkuje okoli 300 tisoč sester. Pobudo za tak zakon je dala lanskoletna miss Amerike, ki je po profesiji medicinska sestra in dobro pozna probleme svojih kolegic.

ANEKDOTI

Predavanja

Veliki nemški fizik, utemeljitelj relativnostne teorije Albert Einstein je imel na Sorboni vrsto predavanj, na katerih je - že iz puhloglavosti - prihajalo mnogo poslušalcev. Einsteinova izvajanja pa so bila tako suhoparna, da je o njih neki fizik dejal:

"Prvo predavanje je docela nerazumljivo. Drugega razumeta le bog in on. Tretjega samo še bog."

Greh

Gospa, ki je bila menda nekoč lepa, čeprav je od tedaj že minilo precej let, je vprašala francoskega pridigarja Louisa Bourdalouja:

»Oče, ali je velik greh, ker se še vedno rada gledam golo v ogledalu in občudujem svojo lepoto?«

»Greh nikakor ne, hčerka,« je smehljaje se odgovoril Bourdaloue, **»kvečjemu velika zabloda.«**

KJE SO, KAJ DELAJO NAŠI ZNANI NEKDANJI ŠPORTNIKI

»Na olimpiado sem odšla z lesenimi smučmi«

Mara Rekarjeva je bila v letih od 1954 in naprej naša izvrstna smučarska tekačica, šest let slovenska in državna prvakinja. Ko se je prvo leto pojavila na treningu, je bila že v reprezentanci.

bašek. Tedaj ni bilo denarja in nemalokrat se je zgodilo, da so nam še malinovec sami kupovali... Skrbeli so prav za vse: od opreme do organizacije tekmovanja.

»Verjetno pa je bilo veliko več prijateljskega vzdušja in so delovanja kot danes.«

»Pred časom, ko nas je Elan povabil v Bohinj, sem bila kar malo začudena, ko so športniki sedeli vsak pri svoji mizi. Tedaj, ko sem sama tekmovala, smo bili vedno skupaj, pri eni mizi, si delili skrbi in se veselili uspehov slehernega izmed nas. Vendar pa razumem današnji čas in mislim takole: če se je že ves svetovni šport usmeril v profesionalizem, je nujno, da se tudi naši športniki. Kdor daje, naj za to tudi nekaj dobi!«

»Kako je bilo na olimpiadi, na svetovnih prvenstvih?«

»Na olimpiado smo odpotovali štiri slovenske tekmovalke, medtem ko sem bila pozneje na svetovnem prvenstvu v Zakopanah sama. Leta 1958 sem v Lahtiju dosegla 24. mesto. Spominjam se Zakopanov, ko me je vsa naša reprezentanca divje spodbujala in ko smo zvečer sedeli skupaj z ruskimi tekmovalci, mi je sovjetski trener dejal: »A ti si tista Mara, ki so te tako spodbujali? Pri nas imamo takih Mar najmanj petdeset.« Kaj hočem s tem povedati? Tudi danes je žal tako, da je dobrih premalo; ko odideta recimo, križaj in Svetova, je za njima praznina. Slovenija ima zelo dobre športnike v zimskih športih, a žal še vedno premalo.«

»Vam je bilo kdaj žal, da ste se posvetili teku?«

»Tek je šport, ki terja res veliko treninga in vzdržljivosti, popolnoma se mu moraš posvetiti: bolj »grizeš«, bolj si. Vendar pa je to, kar doživiš, res nepozaben spomin. Se danes, ko se srečamo nekdanji tekmovalci, je to resnično pristržno snidenje, z občutkom, da so tvoji sotovariši, prijatelji. Nikoli mi ni bilo žal, da sem se ukvarjala s tekom.«

D.S.

LJUDSKI OBIČAJI Šmarčica

Novembra se jesen hitro nagiba h koncu. V predkrščanski dobi so v naših krajih obhajali nekaj praznik v zahvalo za pospravljeno letino: pastirji so se zahvalili za dobro pašo, gospodar je zaklal spitano živino. Tako so se tudi ob tem zahvalnem slavlju hvaležno spomnili svojih rajnih prednikov, od katerih so podedovali svoje imetje.

Pogansko praznovanje je v krščanski dobi prevzel priljubljen svetnik Martin, čigar god je cerkev spretno postavila v čas jesenskega zahvalnega slavlja. Poganskemu praznovanju je dala le krščansko vsebino. Martin s tem sploh nima nobenega opravka, še bolj je prišel nedolžen na to mesto kot Poncij Pilat v Credo, v krščansko veroizpoved.

Stare poganske gostije so prešle na Martinov praznik, na Šmarčico, kot pravijo na Koroškem. Marsikje praznujejo zahvalno nedeljo prvo nedeljo novembra. Pri Martinu stalno srečujemo gos, h katerim se je Martin baje skrtil, ko so ga hoteli za škofa, gosi pa so ga izdale za gaganjem. V resnici pa je bila gos verjetno daritvena žival pri jesenskih zahvalnih poganskih obredih.

Martin že napoveduje zimo, z njim so povezani številni vremenski pregovori: Če Martinova gos po ledu plazi, o božiču navadno po blatu gavi; Martin oblačen in meglen, pride zima voljna kot jesen; sonce na Martina, pred durmi huda zima.

le gorenjske vasi Praše

Piše: D. Dolenc

na robu Sorškega polja

sem bila še otrok in Svin-Francka iz Praš še dekle, včasih šla za kakšen dan na hišnice k njej domov. Stanovale smo skupaj na Orehku, pa me zela s seboj. Kramarjeva je bila takrat še doma in v prunkovih, v čisto majhni hiški ob cesti, je bila kopica krompirja. Skrivarca smo se šli in lozimo se po sadovnjakih. Le k otroci nismo smeli, kajti on je bil prestrm breg, di-ne bučala voda v globeli. Ko zrasle v dekleta, smo se Praše vozile s kolesi v Zbi-... Daleč so že tisti čararjeve Pavle ni več do-prunkovi otroci so po svetu lepa, velika hiša. Svinčeva kmečke hiše so vse prede-povečane, lepo urejene ali na dvorišču stare stoji nova, moderna. Še vedno pa so ob cesti, na eni ali drugi razprostirajo po Sorškega

Save ni več prepoznati

Če izvzamemo vse te nove pozidave in asfalt, ki je zamenjal beli savski pesek, je v Prašah vse po starem. Le Save ni več slišati. Nič več ne sumi, nič več ne buči. Zdaj na njeno šumenje spominjajo le še verzi Simona Jenka.

»Sava znad pečine goni bele pene, pere stare stene, in hiti v doline...« je pisal Simon Jenko in do pred nekaj leti je še veljalo. Zdaj pa je Sava utihnila. Ni več strmih sten, ni več belih pen... Savsko jezero je tesen Save napolnilo do vrha, skoraj čisto do skromne male hišice, kjer je bil leta 1835 rojen pesnik Sorškega

polja. Danes, mi pripoveduje vaščan Zlatetov Francelj, ki že čez trideset let dela na laboriški bencinski črpalki, je tu za Savo mir. Tako tiho je, da slišiš ljudi, ki se tamle v Trbojeh, na oni strani vode, pogovarjajo. In ker so posekali precej dreves nad strugo, zdaj veliko bolj vleče sem od vode. Mladi so se sprizajznili z jezerom, ki ga je naredil jez velike nove elektrarne v Mavčičah, stari ljudje, kot je na primer Jenkova mama iz Praš, pa se jeze. Včasih je bilo res lepo ob Savi, mi pripoveduje. Ljubljanci in Kranjčani so prišli, razgrnili so odeje po travi, v kosa-rah so si prinesli jestvin in pijač, kopali so se, uživali v čisti vodi, na soncu, največkrat pod večer pa lepo zapeli. Prvo listje za stelo so spomladi prav doli ob Savi nagrabili. Struga Save in stezice, ki so vodile do nje, so spominjale na tolikokrat prehojeno pot do vode s perilnikom na glavi, na živino, ki so jo sem vodili napajati. Po dvanajst deklet iz vasi je hkrati pralo ob Savi, se spominja Jenkova mama. Najprej so se naklepetale in nasmejale, potem pa hitele prati, da so do večera prinesle domov dišeče perilo. Da, takrat je bila Sava še kristalno čista, takrat so jo še pili. Talepa voda je bila iz Save, ona druga iz kapnice.

Pri krivi ščuki je vse leto živahno

Mladi pa drugače gledajo na jezero. Ribiči so na koncu rtiča, ki sili proti trbojski strani, postavili brunarico. Pri krivi ščuki in zdaj je v vasi vsaj malce življenja. Na prostranem travniku ob brunarici se vedno kaj dogaja, vsaj poleti. Tu so zdaj priklenjeni čolni, od tod se ribiči spuščajo na ribarjenje po jezeru, tu poletijo pečeje odlične ribe na žaru. Vsaj bife so dobili z brunarico, saj v Prašah tako ni nič. Najbližja gostilna je pri Aleševi Lojzki na Bregu ob Savi, picerija v Mavčičah in bife in kegljišče na Ranču pri Veri na Podreči. Najbližja trgovina je v Mavčičah, farna cerkev je, gasilci in štirirazredna šola so tudi v Mavčičah. Od petega do osmega razreda obiskujejo praški otroci osnovno šolo Lucijana Seljaka v Stražišču. Dobre zveze imajo, kar precej avtobusov vsak dan pelje skozi zasavske vasi. Proti Kranju in proti Medvodam in Ljubljani. Avtomobil je pri vsaki hiši. Včasih pa so pela kolesa. Največ vaščanov dela v kranjskih tovarnah, v Savi, Iskri, Planiki, nekaj se jih vozi proti Ljubljani.

Praše

leže ob cesti Kranj - Medvode. 55 hiš imajo in okrog 200 prebivalcev. Tesno ob cesti se stiskajo hiše, da so njihve ostale nedotaknjene. Vas so kolonizirali brziški škofje in se prvič omenja že leta 973. Foto: D. Dolenc

Včasih so polja rdela od ajde

Sicer pa se v Prašah kmetuje. Šest čistih kmetov je: dva Jurjeva, Martinov, Andreje, Kokole, Novak in Gregorec, ostali so pa polkmetje. Krompir uspeva, včasih pa so polja rdela od ajde. Kot pove Jenkova mama, Helena Jenko, so doma včasih pridelali

po 60 mernikov prosa. Kako so pazili na prosa, da se ni pregrelo, da ni bila potem kaša grenka. Tudi uro ne sme biti na kupu. Proso so najprej omeli, preretali na »pajkel« ali »popajklali«, kot so pravili, potem je šlo na »dero« da se je sušilo na soncu. Zvečer so deske spet pod streho potegnili. Po tri tedne se je sušilo, pridno so mešali prosa, da je bilo res suho, potem je šlo v kašče.

ureja DARINKA SEDEJ

DOMAČI ZDRAVNIK

Sladki janež pogreje drob

Plodovi sladkega janeža učinkujejo proti napenjanju, krčem, krepijo želodec in pospešujejo prebavo. Njihov učinek proti napenjanju Kneipp ocenjuje boljše kot janeževga. Pospešuje izločanje mleka pri ženskah in mesečno perilo. Pomirjevalni učinek sladkega janeža se deloma prenaša z materinim mlekom na dojenčka. Sladki janež pospešuje izločanje seča in odpravlja gliste pri otrocih. Pogosto neprijetno kolcanje takoj preneha, če popijemo skodelico toplega čaja sladkega janeža.

Pri vnetju mandeljnov odlično deluje, če grgramo mlačen čaj iz enakih količin sladkega janeža, žajblja in mete. 2 do 6 kapljic olja sladkega janeža - Oleum Anisi - razredčenega v vinskem žganju, krepki želodec in pomirja krče. Dober uspeh dosežemo, če ga uporabljamo kot mazilo proti naglavnim ušem in garjam. Zmešamo 1 del olja sladkega janeža z 10 deli svinjske masti.

Priprava čaja iz sladkega janeža

Vzamemo 1 čajno žličko sladkega janeža za 1 skodelico. Preljemo z vročo vodo, pustimo stati 10 minut in ocedimo. Pijemo po požirkih 2 do 3 skodelice na dan.

Pa še to: Uporabljamo samo zrele plodove, ki jih pobiramo ob suhem vremenu.

Učite se, učite se, učite se in povprečni boste; ljubite, ljubite in veliki boste

Tommaso

Krutost v ljubezni ni drugača kot želja po neizpolnjenem pozelenju.

Rey

Nihče ti ne more biti bolj tuj kakor človek, ki si ga kdaj ljubil.

Remarque

MORDA NISTE VEDELI

Ribe spijo z odprtimi očmi, ker nimajo vek. Če živijo v jatah, se, preden se zazibajo v sanje, ločijo od rib, ki so še budne.

V šestem razredu so novosti.

V šestem razredu je veliko novosti. Novosti, za katere se ne veste. Snovi so težje in še kaj drugega je, kar že veste. Tovarišice so veliko bolj stroge, zato se je treba več učiti.

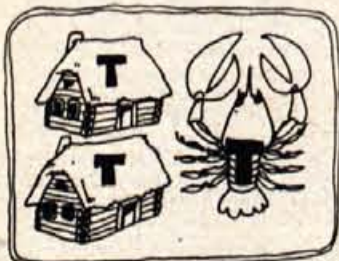
Novosti so tudi pri učencih; pri učencih, ki so prišli v naš razred zato, da bi se lažje učili snovi. V šestem razredu so predmeti zemljepis, zgodovina, gospodinjstvo in biologija. Tovarišica za zemljepis strogo ocenjuje, zgodovino pa kar naprej sprašuje. Pri gospodinjstvu nekateri še kuhati ne znajo, zato jih tovarišica Darinka nauči pomivati posodo, da ne bi doma veljali za nerodo.

Zdaj pa moram svojo pripoved o novostih kar hitro končati, ker je ne morem več nadaljevati.

Negos Stepanjan, 6. b r. OŠ bratov Žvan Gorje

MOŽGANSKI TRENING

Rebus

Rešitev (beri nazaj): KART IČOKET

HA-HA

Potrdilo

Potrjujem, da sem si od Nacka Piflarja iz 6. b razreda sposodil dva plonk listka za biološko kontrolno, pasjo bombico (ne bom je uporabil v šoli, obljubim) in miselni vzorec o nekakšnih stavčnih členih. Nacku bom vse to pošteno vrnil po temeljiti uporabi.

Brezglavo naselje, 16. 1. 1988
Bimbo Frtajček

Bojan Zupan, 6. a r. OŠ Matije Valjavca Preddvor

POSKUSIMO ŠE ME

Paradižnikova juha na več načinov

Osnovni recept:

1 l vode, 3 žlice sončničnega olja, 100 g zelene, 6 paradižnikov, 1 žlica črne moke, bazilika, origano, šatraj, sol, 1 žlica medu

Pristavimo vodo, medtem pa olupimo in narežemo zeleno in paradižnik ter oboje skupaj 5 minut dušimo na olju, potem pa pretlačimo ali zmeljemo v mešalniku in zlijemo v vodo. Začinimo, solimo in pokuhamo. Preden ponudimo, primešamo med.

Paradižnikovo osnovno juho lahko pripravimo tudi tako, da v mešalniku zmeljemo surov narezan paradižnik in surovo nastrgano zeleno.

Kot zakuho dodamo različne vrste zelenjave, narezane na koščke.

- a - 1 manjšo bučko - kuhamo še 5 minut;
- b - 1/2 cvetače, razdeljene na cvetove - kuhamo še 5 minut;
- c - 3 krompirje, narezane na drobne, tanke rezine - kuhamo še 9 minut;
- d - 1 skodelico kuhanega riža ali pšenice - samo pokuhamo.

Če pa imamo radi gosto juho, zakuhamo z zdrobovimi žličniki, rezanci, vlišančki, lahko namesto zelenjave uporabimo tudi te.

Zdrobovi cmoki malo drugače

60 g masla, 200 g pšeničnega zdroba, 6 do 7 dl mleka, sol, peteršilj, 1 jajce

V ponvi raztopimo maslo in na njem popražimo drob. Mleko zavremo, ga odstavimo in ga prilijemo zdrobu. Kuhamo, dokler se testo ne loči od posode, nato ga ohladimo. Ohlajenemu zdrobu primešamo jajce. Z žličko oblikujemo za lešnik velike cmoke in jih tri minute kuhamo v osoljeni vodi. S navko jih poberejo iz vode, potolimo v ogreto skledo in jih zabelimo s topljenim maslom ter potolimo s peteršiljem.

PET MINUT ZA BOLJŠI VIDEZ

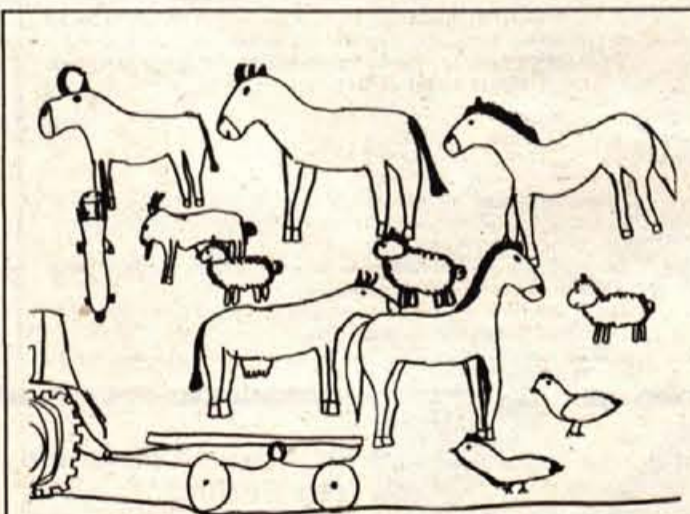
Losjon za osvežitev polti

Vzemimo 75 g bazilike in 300 g vode.

Baziliko posušite na vetru, namočite jo v hladno vodo in pustite stati 12 ur, nato jo skuhamo, dokler ne zavre. Odstavite z ognja in pustite, da se malo ohladi; posoda naj bo pokrita, da ne bo izhlapelo eterično olje. Dobili boste dišečo tekočino, ki zelo osvežuje kožo.

Bazilikin losjon je posebno priporočljiv za mastno kožo, ker počasi očisti ogreje.

IZ ŠOLSkih KLOPI

Blaže Podnar iz 2. b r. OŠ Ivana Groharja v Škofji Loki je takole narisal živali na paši.

Slaba je ljubezen ta

To, kar prodajaš, je nebeški nasmeh
obljubljajš nebesa, storiš pa mi greh.
Ljubezni verige so me objele,
strast pa ujeta, k svobodi me pelje.

Nevarna si,
ko gledaš me ti,
se rešit ne morem
in milosti nočem.

Strel v srce,
res ljubim te —
a slaba ta ljubezen je.
Igram svoj del tvoje igre,
a slaba ta ljubezen je.

Na tvojih ustih je nasmeh,
krvavo rdečilo je na nohtnih konceh,
najstnik te sanja, uspe ti to —
tvoj prvi poljub je poljub za slovo.

Nevarna si...

Poskus prevoda: Savina Puhar, OŠ Staneta Žagarja Kranj

Ta mesec na vrtu

Endivijo lahko ohranimo do januarja ali februarja, rastline v kleti posamič posadimo in lončke. Zato vsekakor potrebujemo več prostora, kar pa tudi zanesljiveje prepreči razvoj gnilobe. Med dovolj narazen postavljenimi lončki lahko zrak neovirano kroži. Pri zalivanju posebno pazimo, da zmočimo listov.

Listnati ohrovt smemo nabirati oktobra samo takrat, ko ga je mraz v nekaj mrzlih dneh že dodobra poparil. Sele slana in nočna zmrazla nekajkrat posodita listnati ohrovt dobi svoj pravi okus. Zaradi mraza ni treba biti v skrbeh, zlahka prenese zimo na prostem. Edina nevarnost so lačni zajci, ki se prithotapijo v vrt.

Kolerabico, ki jo nameravate spraviti za zimo, moramo pobrati z vrta, preden nastopijo nočne pozebe. Pri tem odstranimo vse liste razen najmanjših, komaj nakazanih. Kolerabico porežemo tako, da ostane samo kratek štrcelj. Zdad lahko kolerabo vzamemo v zasipnici ali pa shranimo kar v kleti, vendar jo moramo z nepoškodovanimi koreninami in celim kolerabim zakopati v peščeno zemljo ali vlažen pesek.

Močnejše rastline mangolda oktobra visoko osipamo, jih zavaruemo pred mrazom. Kdor hoče imeti spomladi prazgodaj svežo blitvo, naj jeseni rastline osipa. Nasip naj bo tako visok, da pokrije v celoti listne peclje in so na prostem samo še listne ploskve.

Zadnje dni oktobra izkopljemo hren in korenike vložimo v kleti v vlažen pesek. Hren je sicer za mraz popolnoma ne občutljiv, toda iz mrzle zemlje ga ne moremo izkopati, v kleti je ves čas na voljo. Pri izkopavanju pazljivo pobesimo drobnejše korenine, da ne bodo naslednje leto na gosti pognale in bi tako postal hren celo naslednje plevel.

Ob suhem vremenu konec oktobra izkopljemo tudi korenček za ozimnico. Za to opravilo je najprimernejša vilas lopata. Navzlic pazljivosti nekatere korenine morda poškodujemo. Te takoj izločimo za sprotno porabo, ker so za vzmljenju neuporabni. Korenove cime ne smemo porezati, temveč jo samo potrgamo oziroma odvijemo. Poškodovano ali obrezano korenje hitreje zgni.

Novozelandska spinacea postane žrtev prve slane, zato moramo pravočasno pobrati. Kdor ima posebno rad te vrste zelenjavo, naj ji pripravi začasno bivališče iz oknjakov ali nad gredico napne plastično folijo. Okna ali folijo moramo ponoč še dodatno zavaruovati s slamnatimi odevjami ali kakšnim drugo snovjo, ki toplotno dobro izolira. Tako jo lahko ohranimo še malo na prostem.

Oktobra naberejo samo toliko pora, kolikor ga bomo doglednem času porabili. Drugo pustimo kar na prostem, rastlinami pa natrosimo šoto, da površina zemlje tako hitro ne zmrzne. Pri izkopanih rastlinah pora nekoliko skrajšamo korenine, odstranimo del listov in jih na gosto vložimo v boječek z vlažnim peskom. V kleti vedno skrbimo, da je pesek zmerno vlažen.

Izpraznjene zelenjadne gredice oktobra prelopatimo, pustimo v neporavnanih grudah. Pri jesenskem lopatjenju pa pognojimo del zemljišča po možnosti s hlevskim gnojem. Pri tem pazimo, da iste površine ne apnimo niti ne uporabimo thomacovega fosfata, ker vsebuje to gnojilo okrog 40 odstotkov apna. Pri gnojenju se ravnamo po kolobarju, v katerem gojimo zelenjadnice, saj hočejo nekatere imeti pognojeno s svežim gnojem, druge pa tega ne marajo. Kjer smo pognojili s hlevskim gnojem, to je prva poljina, bomo spomlad sadili med drugim tele zelenjadnice: vse solatnice, vse kapulnice, kumare, jedilne bučke, melone in belušno zeleno.

ureja DANICA DOLE

Pionirska konferenca

Na pionirsko konferenco je šlo iz vsakega razreda po šest učencev. Tudi jaz sem bil med njimi. Usedel sem se poleg Andreja, zal sem si rdečo rutko okrog vratu in čakal, da se bo začelo.

Konferenco so vodili delegati pionirske organizacije, ki so to leto na novo izvolili. Predstavniki oddelčnih skupnosti smo glasno strinjali z izvolitvijo teh delegatov. Ko so zasedli svoja mesta in predlagali dnevi red, se je konferenca lahko začela.

Lani je pionirska organizacija Slovenije postavila petindvajseti nalogo za pionirje. Naša šola je izpolnila vse. Nabrali smo veliko denarja, denarja za Čopovo domačijo in za lačne otroke. Pr smo kurirčkov torbico, priredili proslavo za dan žena, pomagali rim in onemoglim ljudem in imeli problemsko konferenco na onesnaženo okolje. To in še veliko drugega smo lani opravili. Neka učenka je pripovedovala o srečanju jugoslovanskih pionirjev na Sutjeski. Potem so se predstavili delegati posameznih oddelčnih skupnosti. Ko je bilo to opravljeno, je pionirski odbor predlagal za letošnje leto. Zbiranje papirja se bo začelo že oktobra, tem nam je tovarišica pomočnica ravnateljica spregovorila nekaj sed. Povedala nam je, da letos pričakujemo še večje uspehe kot lani, tem je poudarila, da je glavna naloga vsakega pionirja učenje. lani nam je tudi obilo sreče pri krosu.

Za prijetnejši konec konference nam je neki pionir zaigral klavir, nato smo lahko odšli.

Sašo Robida, 5. d r. OŠ Lucijana Seljaka Kranj

Ura teče, nič ne reče

Suhoparen literarni opis, da je pregovor kratek, jednat in pomen, nam še zdaleč ne pokaže daljnosežne vrednosti te stvar ljudske umetnosti.

Če vzamemo za primer pregovor Ura teče, nič ne reče, lahko njega razberemo veliko koristnih naukov. Kaže nam na to, da se ne da kupiti z denarjem vsega sveta, ujamemo ga lahko le, če pristno izkoristimo prosti čas. Večni tik-tak pa bo še vedno pred nami, kolesca in nas prehiteval, prehiteval brez besed in nas ponesel v hodnost.

Matej Razinger, 8. d r. OŠ heroja Bračiča Trzin

Na Triglavu

Z očetom sva vstala že ob petih. Hitro sva začela pripravljati vse potrebno za našo pot. Osmih sva šla v Kranj, potem sva se z avtobusom odpeljali v Koroško. Kot iz Kota sva šla na Kranjsko. Hodila sva približno štiri ure. Na Kredarici sva prespala. Na Triglavu sva prespala. Na Triglavu je bil prekrasen pogled. Nato sva šla na Planico. Planike na Sedmera jezera sva prespala. Potem pa sva odpravila v Bohinj. Tam nam čakal avtobus. Ko sem prisel, sem bil srečen, ker sem spal v svoji postelji.

Aleš Hostar, 4. a r. PS Kola

Pri Sori

Mohor, Jani in jaz smo bili pri Sori. S traktorjem smo vozili prst. Ko smo pripeljali tretjič, se nam je prevrnila prikolica. Potem sva z Mohorjem odšla domov. Doma sva se igrala na pesku. Delala sva garaže, ceste, tunele, hiše in mesta. Imela sva se zelo lepo.

Aleš Lotrič, 3. r. COŠ Selca

ureja HELENA JELOVEC

Štiripasovnica je varnejša

25. oktobra - Čez nekaj let bo sedanji gorenjsko avtocesto od Ljubljane do Nakla z novozgrajenim Karavanskim predorom povezovala nova taka cesta. Kako bo tekla promet po njej, zdaj seveda še ni znano, zagotovo pa bo moral varnejše kot po sedanji gorenjski magistrali, ki ima številnih "črnih točkah" tako rekoč tlakovana s krvjo. Tudi avtocesta, odprta pred dobrimi tremi leti, je že zahtevala veliko krvnega zlata del dvopasovne hitre ceste med Kranjem Vzhod in Podtaborom. Varnostna merila vsaj zaradi praktičnih izkušenj govoriyo v prid štiripasovnici.

Zahodna Evropa je preprejena z avtocestami, katerih se praviloma ne dogaja veliko nesreč. Kadar tam počijo, je resda hudo: pri velikih nesrečah so posledice za prometne udeležence kajpada katastrofalne. Toda dobra tehnika in opremljenost prometnih površin in "prilagoditve", če se jih civilizirani prometni udeleženci držijo, kot je treba, pomagajo, da je vožnja avtocestah gladka, hitra in varna. To velja za vse razmere, čeprav sicer neradi priznajo, da bi bila cesta kriva nesreče. Toda pri nesrečah "Dolenjke je dovolj zgovoren in prepričan, da je za varnost ceste vsaj toliko pomembna kot človeški faktor, na katerega sicer v praksi naložimo največ odgovornosti za nesreče. Tako so junija leta 1985 zgradili avtocesto na Kranjski in jo del kot cesto, rezervirano za promet z motornimi vozili, speljali v dveh voznih pasovih, to morebiti ni bila najbolj modra odločitev. Nasprotna vozna pasova nista fizično ločena, na cesti se kljub temu razvijajo več nesreč, za prehitenevanje ni posebnega varnostnega vozila so pasovi zgolj na odsekih (koliko pa jih vozniki tovarniško uporabljajo, nam je pa, voznikom, tudi jasno), vsa ta dejstva pa kajpak vplivajo na varnost. Povsem drugače je na štiri-

pasovni avtocesti, kjer promet poteka bolj tekoče, saj ni nobenih posegov na pasove, kjer teče nasprotni promet.

Da ne govorimo na pamet, dokažimo to s številkami. V dobrih treh letih, odkar je avtocesta odprta, se je tudi pri prometni varnosti izkazalo, kakšne prednosti ima štiripasovnica. Na odseku med Torovim in Kranjem Vzhod, do koder JE cesta v štirih pasovih, se je do 14. oktobra letos zgodilo 11 prometnih nesreč. V njih je bilo 9 udeležencev huje in prav toliko lažje ranjenih. Umrl ni nihče. Slika na "hitri cesti" med Kranjem Vzhod in Podtaborom pa je na žalost drugačna. Tam se je od 20. junija 1985 zgodilo 58 hujših nesreč. V njih je umrlo 14 ljudi, 38 jih je bilo hudo in 50 lažje ranjenih, da velikanke materialne škode niti ne omenjamo. Ta del ceste je prometno najbolj obremenjen na vsej Gorenjski. Uradnih podatkov štetja prometa sicer nismo mogli dobiti, morebiti pa bodo dovolj zgovorne številke izpred dveh let. Leto dni po otvoritvi ceste so namreč izmerili, koliko vozil dnevno se pelje po njej, in ugotovili, da je ta pretok okoli pet tisoč. Podatek je z dne 10. junija, ko se turistična sezona še ni začela in je stanje na ce-

sti še dokaj mirno. Vendar so 5299 vozil našli pri Torovem, medtem ko je ta števila še enkrat tolikšna, če šteješ v Naklem. Tam so istega dne našli na cesti 10710 vozil. Če upoštevamo, da je hitra cesta domala edina možnost, da se, denimo, Kranjčan pripelje na Jesenice, Bled ali v Radovljico in obratno, da tudi za Tržič ubiramo pretežno to najhitrejšo pot, velikokrat pa tudi za kraje, kamor sicer peljejo regionalne in lokalne ceste, je to tudi razumljivo. Vrh vsega pa je to vožnja brez plačila cestnine, zato popotnik pač ne pomišlja, ali se bo peljal po njej ali morda "za krajem".

"Krireči podatki o nesrečah, ki sose zgodile na enem in drugem odseku približno enake dolžine, utrjujejo prepričanje, da tehnična ureditev prispeva k varnosti bolj kot katerikoli drugi posegi," je potrdil tudi Ivan Gubina, inšpektor za promet pri kranjski Upravi za notranje zadeve. "Kaže se potreba po gradnji štiripasovnice tudi na gorenjskem delu ceste v smeri proti Karavanskemu predoru. S tem bi razbremenili ta cestni promet za res veliko gostoto in na ta način dosegli, da bi bila pot proti Gorenjski varnejša."

D.Z.Zlebir

GORENJSKA NOČNA KRONIKA

Novo mesto za obračun

Autobusni postaji v Skofji Ljubiščah sta se spoprijela domačin Kranjčan. Menda se je vsa začela že na avtobusu. Ker je javno prevozno sredstvo precej kot primeren prostor za prejetje, sta zadevo prihranila za pot. Da je bilo to res najhujše, se je izkazalo pozneje. Na postaji je bil namreč eden od mladičev, ki je le pri fantoma uzel mero.

Pravniški po ženički

Ne bi moglo bolj razjeziti kot žena zahteva, naj ji nekaj več denarja za gospo-

dinstvo. Kar po zobeh jo je mahnil, pa še in še, dokler zadeva ni bila zrela za intervencijo organov za notranje zadeve. Ko so plavi vpadli, pa moža ni bilo nikjer več. Fantje so pretepeno žensko pospremili do zdravstvene doma, kjer so ji oskrbeli rane.

Sam je iskal

Na milico je prijel malce okajen osebek moškega spola s pritožbo, da sta ga pretepla nekdanja žena in neki neznanec. No, ni bilo čisto tako, so dognali na milici. Bivši mož je bil tisti, ki je začel z nasiljem, zatem je prišel oni neznanec in nasilnežu podkurlil, da je bilo kaj.

Opravičilo

Pod naslovom Krvavi obračun smo v zadnji nočni kroniki pisali o pretepu v gostilni Avguštin v Radovljici. Šlo je za dohodek izpred dobrega meseca dni (4. septembra), ko sta se dva gosta strela, vmešali so se miličniki, eden od pretepačev pa je iskal tudi zdravniško pomoč. Če smo s preveč dramatičnim zapisom škodili dobremu imenu sicer uglednega lokala, se prizadetim opravičujemo. Naš namen je bil le na zabaven način prikazati dogodek, kakršnih je po gorenjskih gostilnah veliko in so, čeprav neljubi prekrški, del pивske folklorea.

NA SONČNI STRANI ALP

Doze sevanja največje za otroke

V Sloveniji so lani v okviru rednega republiškega programa nadzora in meritev radioaktivnosti sistematično pregledali vzorce zraka, zemlje, padavin, hrane in krmil, v okviru dopolnilnega programa pa še naključno izbrane vzorce hrane iz različnih delov Slovenije in zivalskega izvora. Pravilnik ne predpisuje največje meje radioaktivnosti za posamezna živila, kar je razumljivo, saj prehrabene navade in potrebe ljudi niso enake, ampak opredeljuje le mejo, se dovoljena letnega vnosa radioaktivnih snovi v organizem. Po mednarodnih normativih je za prebivalstvo dopustna letna doza sevanja tisočinka siertina oziroma en milisivert, rezultati lanskih meritev v Sloveniji pa so pokazali naslednje: največjo dozo sevanja so prejeli otroci do petega leta starosti (približno 0,1 milisiverta), starejši pa po navedbah poročila Zavoda za varstvo pri delu SR Slovenije še tretjino manjše.

Meritve zraka so pokazale, da je bila njegova radioaktivnost lani že na enaki ravni kot pred jedrsko nesrečo v Černobylu. Pri raziskavah radioaktivnosti zemlje so dali poudarek stronciju 90 in cezijevega izotopoma 134 in 137. Za stroncij je bilo ugotovljeno, da je srednja letna radioaktivnost zgornje plasti tal po porastu v letu 1986 lani ponovno upadla. Za cezijevega izotopa tega ni mogoče trditi, njuna aktivnost je bila lani še malenkostno manjša kot v "černobilskem letu", to pa zato, ker se le malenkostno izpirata v nižje plasti tal. Onesnaženje padavin s stroncijem 90 je bilo lani bistveno manjše kot pred letom in je padlo na raven leta 1981, koncentracija cezijevega izotopoma 137 pa je bila lani še 50-krat večja kot pred tremi leti. Omenimo še nekatere rezultate analize hrane. Aktivnost stroncija 90 v vzorcih mleka, vzeti v Ljubljani, Kobaridu, Bistrici in Murski Soboti, je bila lani povsod na ravni predlanskega drugega polletja, različni rezultati (od 0,27 do 0,77 bequerela na liter) pa so predvsem posledica različnih količin padavin in njihove "okuženosti". Pri hrani rastlinskega izvora je bila izmerjena aktivnost stroncija 90 enaka ali celo večja kot pri črnilskih nesreči. Ugotovljene vrednosti cezijevega izotopov v živilih so si precej podobne, odstopanja od ostalih rezultatov kažeta le vzorec medu iz Smokuča ter vložene mešanice gobe, nabrane na Gorenjskem.

C. Zaplotnik

Žeje ni mogel pogasiti

V žirovski pizzeriji si Janez kar ni mogel pogasiti žeje. Natakara je sodila, da je že dovolj pil, zato mu ni več hotela natočiti. Janez je zato postal objesten, nadlegoval je goste, misleč da bodo imeli razumevanje za njegovo neznošno žejo. Tudi miličniki, ki so na njegovo vpitje prišli ponj, niso bili nič bolj razumevaljoči. Brezčutno so ga spodili domov.

Stari znanci- vsi pijanci

V bifeju kluba upokojencev v Skofji Loki je ondan razgrajal

eden od obiskovalcev, stari znanez intervencijskih miličniških skupin. Na vrtu je zgrabil drugega gosta (svoje kategorije) in ga toliko časa teroriziral, da mu je ušel. Pravijo, da ne eden ne drugi nista bila upokojenca, temveč docela delazmožna, vendar delomrzna.

Nag kot ga je mati rodila

Škofjeločanu se je omračilo, pa je pretepel ženo in hčer, nato pa se je slekel do nagega in se tak lep čas sprehajal po naselju. Miličnikom, ki sta ga skušala zgrabiti, se je upiral z vsemi štirimi. Slednjic sta ga le spravila do miličniške postaje, od tam pa v bolnišnico.

Gasilsko srečanje ob zaključku meseca požarne varnosti

Gasilci smo proti unitarizmu in centralizmu

Podnart, 22. oktobra - Nismo pristaši manipulacij in zakulisnega dogovarjanja, zato obsojamo napade na naše politično vodstvo in na usmeritve, ki so bile sprejete po široki razpravi. Ne mitingi - delo je tisto, ki nas bo popeljalo iz nezavidljivega gospodarskega položaja. Podpiramo slovensko vodstvo pri prizadevanjih za ohranitev slovenske samobitnosti in smo proti unitarizmu in državnemu centralizmu, je med drugim zapisano v pismu, ki so ga gasilci iz radovljiške občine, zbrani na sklepni prireditvi ob mesecu požarne varnosti, naslovili predsedstvu SRS, centralnemu komiteju ZKS in republiški konferenci SZDL.

Na srečanju je zbranim spregovoril Anton Toman, predsednik občinske konference SZDL Radovljica, ki je poudaril, kako pomembno je prostovoljno gasilstvo za ohranitev in krepitev družbenega in zasebnega premoženja; mesec požarne varnosti pa je vsakokrat priložnost, da širimo požarno-varnostno kulturo med ljudi. V nadaljevanju je spregovoril o aktualnih razmerah v državi. Še zlasti o zapletih pri sprejemanju ustavnih dopolnil in o pomenu 17. seje centralnega komiteja ZKJ za nadaljnji razvoj v Jugoslaviji.

Gasilsko srečanje, ki je bilo v soboto zvečer v domu kulture v Podnartu, je bilo zaključek bogate aktivnosti, ki je ves mesec potekala po društvi v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah. Vsa društva v radovljiški občini so sama ali skupaj z drugimi pripravila gasilsko vajo, v vseh so opravili preventivne preglede. Na sektorski in občinski ravni so pripravili kviz o gasilstvu, ki se ga je skupno udeležilo 60 tričlanskih ekip pionirjev in mladincev; organizirali so predavanja za občane, otroci so si ogledali gasilske domove in gasilsko opremo. Komisija za delo s pionirji in mladinci, ki deluje pri občinski gasilski zvezi, je razpisala natečaj za najboljši literarni in likovni prispevek o gasilstvu. Odziv je bil zadovoljiv: učenci iz blejske, bohinjske, leške in gorjanske osnovne šole so poslali skupno 59 spisov in pet likovnih del, od katerih je bilo sedemnajst nagrajenih.

Joža Smole, predsednik občinske gasilske zveze, je na prireditvi podelil najzaslužnejšim gasilec priznanja. Plaketo občinske zveze so prejeli Alojz Vidic (GD Srednja Dobrava), Franc Burja (GD Rečica) in Karel Gasper (IGD Tomaž Godec-Bohinjska Bistrica), gasilsko priznanje druge stopnje pa Bojan Gogala in Jožica Arh iz industrijskega gasilskega društva LIP Rečica.

C. Zaplotnik

NESREČE

Umrl v razbitinah

Zminec, 23. oktobra - Na regionalni cesti med Škofjo Loko in Poljanami se je pri odcepu za Sopotnico smrtno ponesrečil Pavel Prostor, star 43 let iz Hotovelj. Ker je vozil prehitro in preblizu desnemu robu ceste, je zapeljal na bankino, nato pa ga je prek podpornega granitnega zidu vrglo v dva metra globoko strugo potoka. V Sopotniški grapi je v razbitem avtomobilu, prevrnjenem na streho, voznik umrl na kraju samem.

Trčil v drevo

Jesenice, 22. oktobra - Na Cesti železarjev na Jesenicah sta se ponesrečila 24-letni Ibrahim Šarić in njegov leto dni star sin Elvis. Šarić se je med vožnjo nenadoma obrnil k sinu na zadnji sedež, da bi ga posadil, za hip je izgubil oblast nad vozilom in zapeljal desno s ceste, kjer je trčil v drevo. Oba, voznik in njegov sin, sta bila v nesreči hudo ranjena.

Vaje po scenariju

Oktober je mesec požarne varnosti - mesec, ko v številnih gasilskih društvih v krajevnih skupnostih in v delovnih organizacijah na Gorenjskem in drugod organizirajo gasilske vaje. Resda so takšna urjenja že preskušena oblika usposabljanja za primere požarov in podobnih nesreč, vendar pa prikazana znanja in veščine niso edino merilo, po katerem bi lahko sodili o pripravljenosti gasilskih enot. Zakaj takšni pomsleki, s katerimi pa nimamo namena razvednotiti tovrstnih oblik dela? Zato, ker gasilske vaje ponavadi potekajo po vnaprej pripravljenem scenariju. Že nekaj dni ali celo tednov pred vajo je namreč znano, kje se bo prikazal rdeči petelin, kdaj bo zatulila sirena, od kod bo treba črpati vodo, kolikocervi razpotegniti, kakšna porazdeliti moči...

Ob takšnem scenariju, ki je veljal tudi za nekaj zelo popularno akcijo Nič nas ne sme presenetiti, je uspeh bolj ali manj zagotovljen. Ocena dobro, najpogosteje izražena ob "namišljenih požarih", skrje vse slabosti in pomanjkljivosti, ki bi se, denimo, pokazale ob nenapovedani in nenačrtovani akciji ali tedaj, ko bi šlo zares. To seveda ne pomeni, da gasilske vaje, ki so izvedene po scenariju, že vnaprej olepšujejo podobo gasilstva in usposobljenosti gasilskih enot; hočemo reči le to, da bi nepričakovana preverjanja pokazala stvarnejšo sliko. Naključnemu opazovalcu avstrijsko-jugoslovanske gasilske vaje se namreč zdi neverjetno, da bi bila vaja tako hitra in uspešna tudi v primeru, če bi bila izvedena v vsakdanjih, življenjskih okoliščinah - v predoru, zatrpanem z vozili, ob prometu na cestah proti Tržiču in Borovljam...

Čeprav bi bilo z nenadejanimi gasilskimi vajami precej težav in brščas tudi nekaj nepredvidenih sitnosti, bi vsekakor veljalo poskusiti. Ne v ljubeljskem predoru, za začetek morebiti vsaj v krajevnih skupnostih ali delovnih organizacijah.

C. Zaplotnik

S SODIŠČA

Nasilniško izživljanje

Kranj, 21. oktobra - Kranjsko temeljno sodišče je obsodilo 29-letnega brezposelnega Staneta Prezlja iz Kranja na eno leto in deset mesecev zapora, ker je storil kazniva dejanja ta vine, nasilniškega obnašanja in kršitve nedotakljivosti stanovanja. Med prestajanjem kazni se bo moral zadržati tudi zoper alkoholizem in politoksikomanska nagnjenja. Sodba je pravomočna.

Prezelj je junija predani vzel prijateljci, s katero je skupno živel dvanajst let, zlato zapestnico, obeska iz zlata, verižico in prstan iz srebra in srebrno priponko, vse skupaj tedaj vredno 120 tisoč dinarjev. Pa ne le to: do nje se je obnašal zelo nasilno. Pretepal jo je in poskušal z grožnjami izsiliti od nje denar. Sodu je izbilo dno letos junija, ko je brez njene vednosti in dovoljenja vstopil v stanovanje in jo tako pretepel, da je morala iskati pomoč pri zdravniku. Le dan kasneje jo je udaril v oko, čez nekaj dni pa je brcal v vrata njegovega stanovanja, razbil kljuko in poskušal proti njeni volji priti v notranjost. Nasilen je bil tudi v trgovini na Cesti l. maja v Kranju. Ko so ga prodajalke opozorile, da naj plača kruh oziroma salamo, je vzrožil in jim zagrozil.

Sodni izvedenec, ki je pregledal obdolženca, je ugotovil, da ima značajske posebnosti, politoksikomanska nagnjenja in da prekomerno posega po alkoholu. Vse to je sicer vplivalo na njegove sposobnosti obvladanja in razumevanja, vendar ne bistveno, kar pomeni, da se je svojega ravnanja zavedal in da je zanj kazensko odgovoren. Odločbe občinskega sodnika za prekrške kažejo, da je Prezelj nagnjen k nasilniškemu obnašanju. Veliko pa pove tudi to, da je prijateljčin oče predlani kar štirinajstkrat klical na pomoč miličnike. Kazen, ki jo je kranjsko sodišče izreklo Prezelju, naj bi imela tudi preventivni pomen. Na območju sodišča je namreč vse več tovrstnih kaznivih dejanj oziroma primerov izživljanja nad ne močnimi ljudmi.

Kazni za preprodajalce deviz

Kranj, 21. oktobra - Preprodaja deviz je bila v času, ko je bila »šticunga« večja, kot je zdaj, zelo mikavna. Dodatni zasluzek je premamil tudi Cirilo Šestanovič iz Gorenje vasi, Antona Jenka iz Trboja, Huseina Valentanlića iz Kamne gorice in avtoprovoznika Lovra Pavlinovića in Ivana Kuliša, oba iz občine Livno (Hrvatska), ki so v nasprotju z zveznimi predpisi trgovali z devizami že pred štirimi leti, vendar je primer šele sedaj dobil epilog na kranjskem temeljnem sodišču. Sodba je že pravomočna.

Sodišče je vse obsodilo pogojno. Šestanovičevi so zagrozilo s poldrugim letom zapora, če bo prej kot v petih letih storila novo istovrstno kaznivo dejanje. Jenko bo moral v zapor za eno leto, če bo prišel navzkriž z zakonom prej kot v treh letih. Vsi ostali so dobili pogojno kazen pol leta zapora in s preskusno dobo dve leti.

Sodišče je imelo precej težko delo, preden je razvozlati in dokazalo, kako je potekala preprodaja z devizami. Šestanovičeva je kupila skupno 92 tisoč mark in 500 švicarskih frankov od Pavlinovića in Jenka, vse kajpak z namenom, da jih je po višji ceni prodajala naprej, največ pa jih je od nje kupil Valentanlić. Jenko je kupil najmanj 80.600 mark in 500 frankov od Kuliša in Pavlinovića ter neznanim ljudem, največ pa jih je prodal Šestanovičevi. Pavlinovič je prodal Šestanovičevi 47 tisoč mark in Jenku 9 tisoč, Kuliš je prodal 58.800 mark, Valentanlić jih je od Šestanovičeve kupil najmanj 50 tisoč ter jih nato dražje prodajal različnim kupcem...

Sodišče je pri kaznovanju Šestanovičeve upoštevalo njeno priznanje kaznivih dejanj, dosedanje nezakaznovanost, socialne razmere pa tudi to, da živi sedaj v popolnoma drugačnem okolju, pri Jenku predvsem dosedanje nezakaznovanost in zdravstvene razmere v družini, pri vseh pa časovno odmaknjenost kaznivega dejanja.

Kuliš in Pavlinovič ter kranjski javni tožilec so se pritožili na sodbo, ki jo je izreklo temeljno sodišče v Kranju, vendar je Višje sodišče v Ljubljani potrdilo kazni prvostopenjskega, le za Kuliša je razsodilo, da dobi nazaj devize (3450 mark), ki so mu bile zasežene v kazenskem postopku.

D.Ž.

ureja CVETO ZAPLOTNIK

Industrija bombaznih izdelkov-Kranj

Komisija za delovna razmerja razpisuje

ZA ŠOLSKO LETO 1988/89 NASLEDNJE ŠTIPENDIJE

3 štipendije na VI. oz. VII. stopnji za poklic ekonomist oz. diplomirani ekonomist za komercialno dejavnost

2 štipendiji na VI. oz. VII. stopnji za poklic inženir tekstilne tehnologije oz. diplomirani inženir tekstilne tehnologije.

Kandidati morajo predložiti:

1. prijavo oziroma vlogo (obr. DZS SPN-1-Vloga za uveljavljanje socialnovarstvenih pravic)
2. potrdilo o vpisu v šolo
3. overjen podpis oz. fotokopijo zadnjega šolskega spričevala
4. potrdilo o premoženjskem stanju družine in številu družinskih članov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu (izdaja oz. potrjuje ga davčna uprava in matični urad pri skupščini občine).
5. potrdilo o dohodku staršev v preteklem koledarskem letu: navedeni morajo biti vsi dohodki iz delovnega razmerja, iz kmetijstva, iz obrti in dohodki iz dela v podaljšanem delovnem času in drugih virov. Če so starši upokojnenci, priložijo odrezek od pokojnine.

Prijave na razpis kadrovskih štipendij naj prosilci pošljejo najkasneje 15 dni po objavi oglasa na naslov Industrija bombaznih izdelkov Kranj, Cesta Staneta Žagarja 35.

Delavski svet Trgovske in gostinske DO ŽIVILA KRANJ n.sol.o.
TOZD GOSTINSTVO KRANJ, n.sol.o.
64202 NAKLO, Cesta na Okroglo 3

Objavlja

PISNO ZBIranJE PONUDB

za izgradnjo tenis igrišč pri hotelu Bor v Preddvoru

Lokacijska in gradbena dokumentacija že izdelana. Možnost priključitve elektro in vodovodne napeljave. Igrišča naj bi bila zgrajena do sredine meseca maja 1989.

Pisne ponudbe sprejema v 15 dneh po objavi DO ŽIVILA KRANJ, TOZD GOSTINSTVO KRANJ, Naklo, Cesta na Okroglo 3 s pripisom »izgradnja tenis igrišč«, kjer so na voljo tudi vse podrobnejše informacije - telefon 47-122.

AVTO-MOTO DRUŠTVO KRANJ
Koroška 53/d, 64000 KRANJ

Avto-šola pri Avto-moto društvu Kranj organizira TEČAJ IZ CESTNOPROMETNIH PREDPISOV ZA VOZNIKE MOTORNIH KOLES v starosti do 17 let.

Zaradi novih zakonskih določil mora vsak kandidat, ki želi pridobiti voziško dovoljenje za motorno kolo, opraviti prej uspešno tečaj iz cestnoprometnih predpisov.

Vabimo kandidate, da se vpišejo v tečaj. Tečaj se bo pričel takoj, ko bo vpisanih dovolj kandidatov.

Prijave sprejemamo vsak dan od 7. do 19. ure, razen sobote od 7. do 13. ure, na sedežu AMD Kranj, Koroška 53/d.

Po končanem tečaju kandidatu nudimo motorno kolo za učne praktične vožnje.

ALPLES
industrija pohištva
Češnjica 54, n.sol.o.
64228 ŽELEZNIKI

ALPLES, industrija pohištva, Železniki, razpisuje po sklepu delavskega sveta prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

VODENJE PROJEKTA LESNE PROIZVODNJE

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka ali višja izobrazba lesarske ali organizacijske smeri
- 5 let delovnih izkušenj na področju proizvodnje pohištva
- znanje enega tujega jezika (angleško ali nemško)
- vodstvene sposobnosti.

Mandat za navedena dela in naloge traja 4 leta.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15-h dneh po razpisu na naslov: ALPLES, industrija pohištva Železniki, Kadrovska služba.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30-h dneh po končanem razpisu.

SGP GRADBINEC
KRANJ n.sol.o.
Nazorjeva 1

Na podlagi sklepa odbora za delovna razmerja TOZD Strojno kovinski obrti Kokrica, objavljamo proste naloge in opravila 3 AVTOMEHANIKE - VZDRŽEVALCE TGM

Pogoj: poklicna šola kovinarsko avtomehanične smeri s 3 letnimi delovnimi izkušnjami

Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas z dvomesečnim poskusnim delom. Pisne vloge z dokazili o izobrazbi vložite v roku 8 dni po objavi na naslov: SGP Gradbincev Kranj, Nazorjeva 1.

MERKUR KRANJ

in

izolirka

LJUBLJANA

PRIREJATA STROKOVNI SEMINAR

O HIDRO IN TOPLOTNOIZOLACIJSKIH MATERIALIH

V SREDO, 26. OKTOBRA 1988, OB 10. URI

V NOVI POSLOVNI STAVBI MERKURJA V NAKLEM

PROGRAM

- predstavitev celotnega programa DO Izolirka
- podrobnejša predstavitev toplotnoizolacijskih materialov (lastnosti, prednosti, pomanjkljivosti, vgradnja)
- podrobnejša predstavitev hidroizolacijskih materialov (lastnosti, prednosti, pomanjkljivosti, vgradnja)
- praktičen prikaz polaganja bitumenske skodle
- odgovori na vprašanja

**VABLJENI VSI, KI JIH ZANIMA
NAVEDENO PODROČJE!
VSTOP PROST!**

TOVARNA POHIŠTVA
AJDOVSCINA

V SALONU POHIŠTVA
V PRIZIDKU
VEČNAMENSKE
DVORANE PPC
GORENJSKI
SEJEM KRANJ
LIPA
POHIŠTVO

ZI PRIJETNO POČUTJE
IN UDOBJE
V VAŠEM DOMU

SORA

SLOVENIJALES

SORA

salon pohištva
V MEDVODAH

ZA OPREMO VAŠEGA STANOVANJA -
predsobe, otroške in samske sobe,
dnevne sobe, spalnice - SESTAVLJIVI
PROGRAM PANTER in »VP«
PROGRAM

- na 6 mesečni kredit 15 % obresti
- 4 mesečni kredit brez obresti
- 25 % popusta za gotovinska plačila

OBIŠČITE NAS V NAŠEM PRODAJNEM SALONU
POHIŠTVA V MEDVODAH

ODPRTO VSAK DAN OD 8. DO 19. URE ter ob
sobotah od 8. do 14. ure

- Slovenijales SORA - Slovenijales SORA - Slovenijales SORA
61215 Medvode, tel.: 061-611-327 61215 Medvode, tel.: 061-611-327 61215 Medvode, tel.: 061-611-327

zavarovalna skupnost triglav

Gorenjska območna skupnost n.sol.o.
64001 KRANJ, Oldhamska 2

Odbor za medsebojna delovna razmerja pri Delovni skupnosti Zavarovalne skupnosti Triglav, Gorenjska območna skupnost Kranj objavlja naslednja prosta dela in naloge:

SKLEPANJE PREMOŽENJSKIH ZAVAROVANJ, ZBIranJE PONUDB ZA SKLENITEV ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ IN INKASIRANJE PREMIJ (2 delavca) v zastopu SELCA v zastopu KRANJ-PLANINA

Delovno razmerje bo sklenjeno s polnim delovnim časom, nedoločen čas s poskusnim delom do 60 dni.

Za opravljanje navedenih del in nalog mora delavec splošne pogoje izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- da ima srednjo ali najmanj poklicno šolo neopredeljene smeri, 1 leto delovnih izkušenj, starost najmanj 18 let, (moške) odslužen vojaški rok, veselje do terenskega dela, do dela z ljudmi ter stanovanje v zastopu oz. njegovi bližini.

Kandidati za opravljanje navedenih del in nalog naj lastno ali čeno napisane prošnje pošljejo na naslov: Zavarovalne skupnosti Triglav, Gorenjska območna skupnost Kranj, sektor za mouppravno organiziranost in kadre.

K prošnji je treba predložiti zadnje šolsko spričevalo oz. pismo, kratek življenjepis za navedbo dosedanje zaposlitve, druga dokazila, ki so potrebna za ugotavljanje zahtevanih osebnih pogojev.

Rok za oddajo prošenj poteče 8 dan po objavi. O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 30 dni po izteku objavnega roka.

IZBRALI SO ZA NAS

V MERKURJEVI prodajalni GLOBUS imajo POSEBNO PONUDBO izdelkov: GORENJE, ISKRA, BLACK & DECKER, EMO, BAGAR. Bela tehnika, barvni televizorji, mali gospodinjski aparati, električno ročno orodje, posušilniki, šivalni stroji. MOŽNOST NAKUPA NA PET OBROKOV BREZ OBRESTI (prvi obrok se plača ob nakupu).

MALI OGLASI
27-960
ETA JLA 16

PARATI STROJI

Prodajno tračno ŽAGO domače izdelane (2,8 KW). Ahačić, Sr. Bitnje 57
 16604

Prodajno stoječe tračno ŽAGO avstrijske izvedbe. Tel.: 64-046
 16607

Prodajno prodajno malo rabljen MOTO-ALIVATOR Goldoni diesel, 14 KS s mehanično diferencial in frezo. Alojz Šušter, Medvoška 16, Medvode
 16608

Prodajno navijalni vrtni stroj - Vilfan, 16609

Prodajno polje 9/e, Brezje
 16613

Prodajno barvni TV, star tri leta, cena po dogovoru. Pero Jurič, Ravne 18, Trzin
 16617

Prodajno barvni TV in radiator. Tel.: 16625

Prodajno rabljen TV sprejemnik barvni pralni STROJ obodin. Tel.: 16653

Prodajno trosilec za hlevski gnoj SIP. Tel.: 68-425
 16657

GRADBENI MATERIAL

Prodajno omarice zunanje ter notranje, kompletno opremljene, prodajno odstopkov ceneje. Tel.: (061) 16367

Prodajno 1 t CEMENTA, 25 odstotkov ceneje. Peterneji, Dolenčeva pot 10, Škofja vas Miaka
 16592

Prodajno smrekov opaž 7 cm širine. Tel.: 79-560
 16626

Prodajno prodajno novo peč za centralno ogrevanje z boilerjem, znamke KTK, moč od 28.000 do 34.000 Kcal ter 33 cm m uvožene kritine Tegule. Vav. Britof 131, Kranj
 16644

Prodajno prodajno lamelni parket. Tel.: 16664

Prodajno nova vhodna vrata iz masivnega lesa. Tel.: 49-025
 16674

Prodajno strešno okno Lož 78/118, ugodno prodajno. Tel.: 21-663
 16680

VOZILA

Prodajno MOTOR MZ tip TS 250. Tel.: 51-066
 16586

Prodajno Z 101, letnik 1979, prodajno. Tel.: 37-633
 16588

Prodajno DACIO 1300, letnik 1974, neregistrirano, prodajno. Tel.: 83-252
 16589

Prodajno prodajno dobro ohranjen avto Z 126 P, letnik 1984. Tel.: 46-417
 16571

Prodajno prodajno Z 101 GTL 55, letnik april 1986, 23000 km, cena 1 Mio. Tel.: 45-057
 16572

Prodajno prodajno dobro ohranjeno DIANO, letnik 1980, 58.000 km. Papler, Sp. Besnica 134
 16575

Prodajno prodajno FIAT 126, letnik 1981. Kogoj Dušan, Tomšičeva 98/a, Jesenice
 16577

Prodajno prodajno 126 P, letnik december 1981. Tel.: 34-245, popoldan
 16582

Prodajno prodajno Z 750, letnik 1980. Tel.: 65-176
 16583

Prodajno prodajno Z 101, letnik 1976, obnovljeno in registrirano za 250 SM. Benedičič, Prezrenje 22, Podnart
 16590

Prodajno Nujno prodajno R 4, letnik 1977, registriran, za 160 SM. Tel.: 35-900, popoldan
 16591

Prodajno prodajno 126 P, letnik 1982. Maver, Nomenj 25, Bohinj, tel.: 76-154
 16600

Prodajno prodajno MZ 250 ETZ, letnik 1984 in glasbeni stolp s carinsko deklaracijo. Tel.: 36-357
 16602

Prodajno prodajno Z 101, letnik 1978, dobro ohranjeno. Jenko, Kocjanova 20, Stražišče
 16606

Ugodno prodajno Z 750 za 50 SM, še registrirana, gume in dele za FIČKA. Tel.: 69-726
 16616

Prodajno prodajno TOMOS ELEKTRONIC 90, prodajno za 150 SM in 126 P. Romanešen, Titova 71, Jesenice
 16617

Prodajno prodajno GOLFA, letnik december 1980. Tel.: 79-060, popoldan
 16621

Prodajno prodajno TOMOS AVTOMATIK 3 MS, letnik 1987 in BT 50 S. Oblak, Prebačevovo 38, tel.: 37-247
 16627

Prodajno prodajno CITROEN GS 1300, letnik 1980, registriran za celo leto. Tel.: 78-958
 16628

Prodajno GOLF JGL, letnik 1981, prodajno. Novak Bojan, Franko n. 169, Škofja Loka, od 15. do 16. ure
 16634

Prodajno prodajno Z 101, letnik 1981, registracija do 7. oktobra 1989. Bor, Blejska Dobrava 73
 16658

Prodajno Z 101, letnik 1974, obnovljen, v nevozni nem stanju prodajno. Telefon 44-507, Zabnica

Prodajno TOMOS AVTOMATIK, srebrne barve, dobro ohranjen, malo rabljen, prodajno za 140 SM. Tel.: 51-093
 16659

Prodajno Zelo ugodno prodajno JUGO 45, letnik 1982. Markič, Cankarjeva 20, Trzin
 16665

Prodajno VW 1303 S, nemški, dobro ohranjen, prodajno za 500 SM. Tel.: 78-312, po 15. uri
 16669

Prodajno prodajno dobro ohranjeno Z 101 mediteran 1300, letnik 1981. Ogled vsak dan popoldan. Gregorič, Begunje 15/a
 16671

Prodajno prodajno JUGO 45, letnik 1984. Tel.: 33-056, po 14. uri
 16673

Prodajno prodajno Z 101, letnik 1976, nevozno, neregistriran za 100 SM. Miklavčič, Podnart 59
 16682

ZAPOSLOTITVE

Popoldansko delo nudim komunikativnim osebam. Možnost lepega zaslužka. Tel.: 39-782
 16300

Iščem osebo za prodajo artikla. Tel.: 65-130, popoldan
 16573

Če želite denar, postanite zastopnik za prodajo knjižnega programa, imeti morate proste vikende in lasten prevoz. Tel.: 34-645, po 20. uri, razen vikenda
 16576

Za področje vse Gorenjske iščem za neseljive akviziterje za prodajo čistilnega sredstva. Možnost dobrega zaslužka. Ključite v torek, od 15. do 17. ure na tel.: 23-931
 16581

Zaposlim honorarnega delavca. Podjed. Jože, Britof 116-Mizarstvo
 16587

Denar leži na cesti. Naučite se ga pobirati. Pri pobiranju ne boste sami. Pogoj lasten prevoz, prosti vikendi in srednja izobrazba. Informacije na tel.: 064-50-642 popoldan
 16641

Iščem ŠIVILJO za izdelovanje ženske konfekcije - manjše serije. Šifra: NA-TANČNOST
 16654

Za pobiranje prednaročil najboljših knjižnih del DZS iščem komunikativne osebe, zaželjen lasten prevoz. Šifra: NAGRADA PO DELU
 16660

RAZNO PRODAM

Ugodno prodajno RABLJENO SALO-NITKO, mali format. Gregoričeva 26, Čirče.

Sobno sedežno kotno garnituro in krzneni jakno št. 40, prodajno. Tel.: 25-045
 16570

Prodajno Z 750 po delih in 4 lita platišča, Aciko zvočnika 2 x 50 W, disko kroglo z motorjem. Valant, Zagoriška 2, Bled, popoldan
 16578

Otroško posteljico z jogijem, smuč 180 cm, pancarje št. 42, prodajno. Regancin, Ul. 1. avgusta 1, Kranj
 16584

Jadrarno padalo, prodajno. Tel.: 51-558
 16586

Ugodno prodajno zimska JABOLKA. Tel.: 74-166, popoldan
 16588

Suha bukova DRVA, prodajno. Tel.: 45-164
 16597

Prodajno tovorno prikolico za osebni avto. Tel.: 42-115
 16598

Prodajno otroški športni voziček, stajico, nahrbtnik, globok voziček, avto sedež in košek. Tel.: 66-790
 16605

Prodajno bukova in hrastova DRVA. Tel.: 82-612, popoldan
 16618

Prodajno večjo količino suhih DRV od jablan. Voglje 86, Senčur
 16630

Prodajno PRIKOLICO za osebni avto (torzija). Hribar, Zasavska 42, Orehek
 16632

Prodajno nekaj GÖBELINOV in ročno pleteno dolgo žensko JOPICO. Tel.: 75-009, po 15. uri
 16635

Prodajno več sort neškropljenih JABOLK, 700din/kg. Tel.: 78-681
 16637

Prodajno lepo obrana zimska JABOLKA ter bukova in mešana drva. Perdič, Babni vrt 2
 16638

Prodajno bukova DRVA-klafre. Tel.: 42-839, zjutraj od 5. do 7. ure in zvečer od 20. do 22. ure
 16640

Prodajno otroški stolček Tribuna. Tel.: 39-250
 16649

Biljard in CB postajo, zelo ugodno prodajno. Tel.: 22-437
 16656

Prodajno hladilno skrinjo 500 litrsko, električni radiator, motor avtomatik in trajnožarečo peč. Ul. XXXI. div. 36, tel.: 21-661
 16662

Prodajno KOŽO severnega jelena. Tel.: 83-810, popoldan
 16670

Prodajno hlevski GNOJ. Podbrezje 32
 16672

Prodajno repo za kisanje. Aljančič, Podbrezje 166, Duplje, tel.: 70-041
 16675

Prodajno suhe kostanjeve DRVA. Tel.: 48-002
 16676

Prodajno lep jedilni kostanj. Roblek, Bašelj 33, tel.: 45-294
 16677

Prodajno raztegljiv kavč, star dve leti. Tel.: 35-301, zvečer
 16619

Prodajno peč za centralno na olje. Tel.: (061) 52-483
 16620

Prodajno peč na premož MAGMA TO-BI 7 in star pralni stroj Gorenje PS 664 BIO S. Janez Dolenc, Zg. Bitnje 50/a, popoldan
 16629

Poceni prodajno štedilnik kuppertsbusch, brez pečice, na novo obzidan. Tel.: 84-075, od 12. do 15. ure in po 19. uri
 16643

Prodajno termoakumulacijsko PEČ, 2,5 KW. Trstenik 10, tel.: 46-318
 16645

Prodajno sedežno garnituro. Tel.: 35-585
 16652

Kotno sedežno garnituro, ugodno prodajno. Tel.: 37-133
 16667

Prodajno hladilnik 175 litrov in štedilnik Rade Končar, star pol leta. Tel.: 21-709
 16678

STANOVANJA

STANOVANJE ali GARSONJERO v Kranju ali Škofji Loki najemem vsaj za dve leti. Ponudba pod šifro »samskie

Dvosobno STANOVANJE (57 m²) v Bistrici pri Trzinu prodajno. Cena po dogovoru. Informacije v večernih urah na tel.: 51-700

Ugodno prodajno trosobno STANOVANJE v Podlubniku, Škofja Loka. Šifra: UGODNO
 16623

Iščem garsonjero za dve osebi v okolici Bleda ali Bohinja. Milošević, tel.: 76-469 ali 76-477
 16633

Oddam sobo s centralnim ogrevanjem dekletu ali dvema dekletoma. Souporaba kuhinje in kopalnice. Tel.: 27-435
 16648

Menjam družbeno garsonjero na Planini III, za večje stanovanje. Tel.: 28-161, int. 48
 16651

SAMSKO DEKLE, ki dela samo v popoldanski izmenno vzamem na stanovanje. Informacije od srede dalje v popoldanskem času. Naslov v oglasnem oddelku.
 16679

POSESTI

Najemem PROSTOR za mirno obrt. Tel.: 37-53

Oddam prostor za mirno obrt, salon ali skladišče. Šifra: KRANJ
 16611

ŽIVALI

Prodajno rjave JARKICE. Stanovnik, Log 9, Škofja Loka
 16296

Prodajno mlado KRAVO s teletom in 100 kosov pont. Miha Repinc, Zg. Vetrno 3, Krize
 16574

Prodajno mlade KOZICE. Tel.: 39-145
 16595

Prodajno zlato-rjavo PSIČKO KOKER ŠPANJEL, staro eno leto, z rodovnikom. Saša Torkar, Begunjska 23, Lasec, tel.: 75-320
 16622

Prodajno TELICO pred telitvijo. Stane Čamažar, Potok 10, tel.: 66-700, Zeleniki
 16646

Prodajno manjšo in večjo PRAŠIČE. Stanovnik, Log 9, Škofja Loka
 16655

Prodajno 8 mesecev brejo TELICO simentalke in deske za pobjon. Tavčar, Vrba 31, Žirovnica
 16663

Prodajno 10 dni starega BIKKA simentalca. Britof 315
 16681

OSTALO

Še sprejemamo prijave za TEČAJ ANGLEŠKE KONVERZACIJE - možnost verifikacije, cena samo 15 SM (3 obroki). Informacije na tel.: 38-597
 16261

Prosimo za posojilo 60 SM, vrnitev po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku.
 16631

Iščem inštruktorja-študenta, predmet osnove elektrotehnike za 3. letnik srednje šole - uspešno. Tel.: 48-631, zvečer
 16639

OBVESTILA

Ugodno in kvalitetno izdelam novo in obnovim obstoječo ELEKTROINSTALACIJO. Jože Benedičič, Elektroinstalacije, Prezrenje 22, Podnart, tel.: 70-482
 16589

Izdelujemo snegolovilce iz nerjaveče pločevine za vse vrste kritin. Tel.: 28-414, ali (061) 268-797, zvečer
 16601

Popravljamo TV sprejemnike in obnavljamo ostabele TV ekrane. Tel.: 39-886
 16603

KUPIM

Kupim dobro ohranjen motor za 132 GLS 1800. Tel.: 28-543
 16585

Kupim 1,5 kub. m suhih smrekovih plohov 4 cm debeline, širine 22-25 cm. Tel.: 78-158
 16599

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš sodelavec - voznik tovornjaka iz tozd GGTM-GG Kranj

FRANC EGART
 roj. 1928

Od njega smo se poslovili v petek, 21. oktobra 1988, ob 15.30 uri na pokopališču v Selcah.

OOS tozd GGTM KRANJ

ZAHVALA

Vsem, ki so ga imeli radi in se poslovili od našega ljubljenega, zlatega fanta

ROKA GLAVINE

Njegova globoko užaloščena družina

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

TONETA VOLČIČA-SAŠA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, se poklonili njegovemu spominu in ga spremili na zadnji poti.

VSI NJEGOVI

V Kranju, 21. oktobra 1988

ZAHVALA

Ob poslednjem slovesu od naše drage in blage mame

JOŽEFE KOGOVŠEK

se iz srca zahvaljujemo osebju Zdravstvenega doma Kranj in Univerzitetnega kliničnega centra za zdravljenje, g. župniku za lepo opravljen obred, vsem sorodnikom, sovaščanom in vsem drugim, ki ste pokojno mamo spremili na zadnji poti, darovali toliko lepega cvetja in sočustvovali z nami. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste naši mami kdajkoli pomagali.

Žalujoci mož in otroci z družinami

O, naj mu žarek milosti zasije v tem osamelem, osamelem dnu, srca in duše, da po dvojnem zlu zapoje zopet prejšnje melodije.

(Kette)

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega

MARKA KOROŠČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih dneh stali ob strani s svojo tolažečo besedo in dobro mislijo. Posebno zahvalo izrekamo g. nadškofu Šuštarju za besede tolažbe in upanja, g. škofu Kvasu, našemu gospodu župniku in g. kaplanu, vsem duhovnikom in bogoslovcem za spremstvo na Markovi zadnji poti in za pogrebni obred. Enako se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, posebno mladim pevcem. Hvala za podarjeno cvetje in vso izkazano pomoč. Enaka zahvala naj velja sodelavcem Gradbinca in Elektrotehne. Vsem, čeprav so vaša imena neimenovana še enkrat iskrena hvala.

VSI NJEGOVI

Cerklje, 19. oktobra 1988

PETROL

PETROL DO GOSTINSTVO LJUBLJANA, n.s.o., TOZD HOTEL ŠPIK GOZD MARTULJEK

Veljavski svet TOZD razglašča

JAVNO LICITACIJO

za odprodajo:

Naziv osnovnih sredstev	Izključna vrednost:
pralni stroj 15 kg	3.183.400
pralni stroj PS 45-85	478.390
likalni stroj BOSCH	670.320
likalni stroj PRIMAT	800.000
Telefonska centrala	2.694.890
Sušilni stroj	986.860
Blagajna	600.000
TV sprejemnik	777.190

RAZNI DROBNI INVENTAR

Prometni davek in vse stroške v zvezi s podražitvijo in prenosom lastnine plača kupec.

Licitacija bo dne 28.10.1988 ob 10.00 uri v Hotelu špiK, Gozd Martuljek.

Javne licitacije se lahko udeležijo pravne in fizične osebe, ki pred začetkom licitacije plačajo 10% varščine od izključne cene.

Licitacija bo opravljena po sistemu »ogledano-kupljeno«, zato poznejših reklamacij ne bomo upoštevali.

Ogled navedenih sredstev bo vsak dan od 12. do do 15. ure.

ALPETOUR

Titov trg 4/b, 64220 ŠKOFJA LOKA

SOZD ALPETOUR Škofja Loka TOZD Potniški promet Kranj

VABI K SODELOVANJU

Interesente za samostojno vzdrževanje garderobnih in sanitarnih prostorov na Avtobusni postaji v Kranju. Delo se opravlja po pogodbi.

Vse zainteresirane vabimo, da pošljejo ponudbe na naslov SOZD ALPETOUR Škofja Loka, Kadroviski sektor, Titov trg 4/b. Podrobnejše informacije dobite na tel.: 61-961 int. 14.

SREDNJA ŠOLA EKONOMSKE IN DRUŽBOSLOVNE USMERITVE KRANJ 64000 KRANJ

Komisija za delovna razmerja Srednje šole ekonomske in družboslovne usmeritve Kranj objavlja prosta dela in naloge:

CISTILKA ŠOLSKIH PROSTOROV

za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pogoj: končana osemletka.

Nastop dela takoj, poskusno delo 3 mesece.

Rok prijave 8 dni. Kandidati bodo o izpiri obveščeni v roku 15 dni.

Otroci naših zdomcev iz Essna pri vrstnikih v radovljiški občini

S strahom na pot, sproščeni domov

Radovljica, 20. oktobra - V okviru že šestnajstletnega sodelovanja med Slovenskim kulturnim in športnim društvom Bled iz Essna, ki združuje 160 Slovencev na začasnem delu v Essnu ter 40 domačinov, in radovljiško občino je bilo minuli teden na obisku pri radovljiških otrocih 21 vrstnikov iz Essna. Z njimi je prišlo tudi 22 odraslih, predvsem staršev, ki so priložnost izkoristili za obisk sorodnikov v Sloveniji oziroma na Gorenjskem.

Skupina je bila tokrat manjša kot ob prejšnjih obiskih. Zakaj - ni nobena skrivnost. Sredstva javnega obveščanja po vsem svetu in tudi v Zvezni republiki Nemčiji so namreč precej pisala o zadnjih dogodkih v naši državi, kar je bil zadosten razlog, da so se nekateri odpovedali poti v Jugoslavijo, drugi so odšli v spremstvu staršev in podobno. Predsednik društva Ivan Kavčič je dejal, da je tudi osebno prepričeval starše in da je moral nazadnje popustiti tudi pri stroških avtobusnega prevoza. Ko smo se v četrtek zvečer na zaključni prireditvi v radovljiški osnovni šoli pogovarjali z nekaterimi otroki, so priznali,

jo domovino svojih staršev. Začasnost njihovega dela v tujini prerašča iz »začasnosti« v desetletja, zapletenost razmer v Jugoslaviji pa še odlaga odločitve za povratek.

V Essnu dela okrog petsto Slovencev, približno tretjina se jih udeležuje društvene dejavnosti. Okrog šestdeset otrok obiskuje slovensko dopolnilno šolo, ki jo vodi Zvonka Skrjanec. »V začetku je bilo zanimanje skromno, ker so starši mislili, da gre za politično šolo. Ko so ugotovili, da je koristno, če se otroci naučijo materinščine in spoznajo zemljepisne, zgodovinske in kulturne značilnosti Jugoslavije, so jih bili pripravljeni voziti k dopolnilnemu pouku tudi več deset kilometrov daleč. Ker je naraščaja vse manj, bomo morali v prihodnosti nekatere oddelke zapreti. Šolo financira Nemčija, ki tudi postavlja normativ - najmanj 12 do 15 otrok za oddelke,« je dejala Zvonka.

Na sklepnih prireditvah, ki je bila v četrtek zvečer v radovljiški osnovni šoli, so otroci pripovedovali o vtisih in o tem, kako živijo v Essnu. Gostje in njihovi gostitelji so si tudi izmenjali darila.

C. Zaplotnik

Mladi in knjiga

Ziri, 23. oktobra - V oktober, mesec knjige, se je zila petkova slovesnost v Zireh, kjer so svojemu rojaku, pisatelju Leopoldu Suhodolčanu odkrili spominsko ploščo. Na prireditvi se je zbralo tudi ogromno mladih ljudi, ki jim je pisatelj posvetil največ svojega talenta in jim kot eden od pobudnikov podaril akcijo Bralna značka, ki šolarje spodbuja k branju. Ali mladi poznajo Leopolda Suhodolčana in njegova dela, ali tudi sicer radi berejo, ali se potegujejo za bralno značko - to smo vprašali naključno izbrano četverico. Peter Tolar, osmošolec: »Priznam, da nisem pretiran ljubitelj knjig. Preberem tiste, ki so v šoli obvezne - letos jih je pet - kaj več pa že redkeje. Najbolj so mi všeč knjige o živalih, rad listam po Zabavniku. Pisatelja Leopolda Suhodolčana poznam, spominjam se njegovih knjig Mornar na kolesu in Peter nos je vsemu kos.«

Dejan Sedej, šesti razred: »Dopolodne smo v šoli imeli proslavo v spomin Leopolda Suhodolčanu, spoznavali smo odlomke iz njegovih del in življenja. Tudi od prej pisatelja dobro poznam. Ni čudno, da mu pravijo slovenski Andersen. Njegove knjige so mi zelo všeč, polne so domišljije pisane v lepem jeziku. V šolski knjižnici sem reden gost. Na mesec preberem približno petnajst knjig.«

Vilma Jereb, šesti razred: »Starši, ki so poznali Leopolda Suhodolčana, so mi pravili o njem. Lepo se mi zdi, da smo mu v Zireh odkrili spominsko ploščo. Veliko berem. Hodim v ljudsko in šolsko knjižnico. Najraje imam zgodovinske romane, življenjske se, a ne bi mogla reči, katera knjiga mi je bila doslej najbolj všeč. Do četrtega razreda sodelovala v akciji za bralno značko.«

Karmen Poljanšek, tretji letnik pedagoške šole: »Veselo sem, da je Leopold Suhodolčan naš rojak in da je na rojstni hiši bil spominsko ploščo. Mislim, da bralna kultura napreduje, kar je vsekakor velika zasluga tudi akcije Bralna značka v osnovni šoli.«

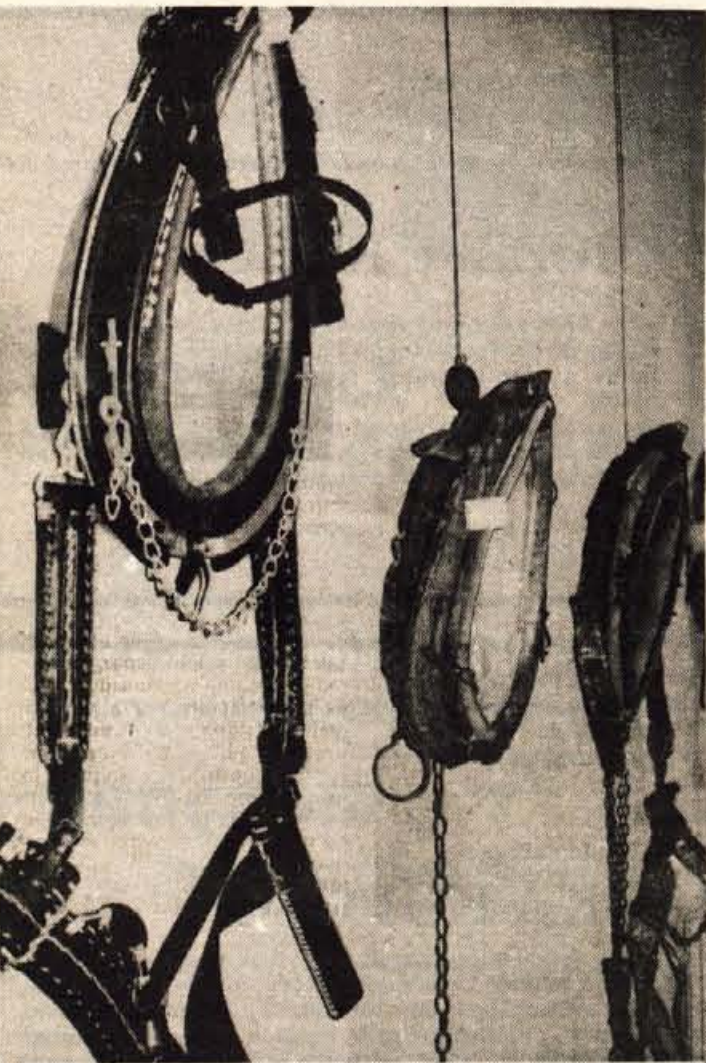
H. Jelovčan
Slike: G. Štanič

da jim je bilo zaradi vsega, kar so slišali o dogodkih pri nas, malce tesno zgodovinskih znamenitostih... Prav je, da spozna-

Ne le sodelovanje

Kranj - Minuli četrtek so v Kranju zaprli 21. mednarodni sejem stanovanjske opreme. V sedmih dneh si ga je ogledalo okrog 25 tisoč obiskovalcev, med katerimi je bilo predvsem veliko šolske mladine, ki je imela prost vstop na gobarsko razstavo. Sicer pa je prireditelj prodal okrog 10 tisoč vstopnic. Za letošnje prireditve je bil sicer značilen bolj skromen nastop gorenjskih tekstilcev in lesarjev; tisti, ki so bili tokrat na sejmju med razstavljalci, pa so ocenjevali, da vendarle na tej specializirani sejamski prireditvi kljub zmanjšani kupni moči ni šlo zgolj za sodelovanje, marveč so zabeležili tudi zadovoljiv poslovni rezultat. Še posebno pa je tudi letošnje prireditve popestrila gobarska razstava, na kateri pa so številni obiskovalci vseeno (kljub cenam) pogrešali nekatere specialitete iz prejšnjih let, A. Ž.

Kmečka romantika le še v muzejih - S prodiranjem vse močnejše modernizacije tudi v kmetijstvo, ko se brez stroja ne opravi skorajda nobeno delo na kmetiji, in namesto nekdanjih iskrih konj štejejo le strojne konjske moči, ostajajo dobri, stari komati le še spomin na lepo, dobro, kmečko romantiko. Naš posnetek je nastal na zadnji razstavi domače in umetne obrti v Slovenj Gradcu. - Foto: D. Dolenc

Nov elektroenergetski center

Jesenice, 24. oktobra - V jeseniški Železarni so že ob začetku gradnje elektrojeklarne začeli razmišljati o območnem centru vodenja elektroenergije, ki so ga pred nedavnim tudi odprli.

Jeseniška železarna je med največjimi porabniki električne energije ne le v Sloveniji, temveč v vsej Jugoslaviji. Električna energija pa je v zadnjih letih postala izjemno draga, zato so v Železarni že leta 1982 začeli razmišljati, kako bi najbolj racionalno obdržali ravnotežje med proizvodnjo, dobavo in porabo električne energije. Količina in kakovost vsake proizvodnje sta zelo odvisni tudi od kvalitete električne energije, ki jo lahko dosežejo le z natančnim vodenjem elektroenergetskega sistema.

Ob začetku gradnje jeklarne na Beli so začeli načrtovati tudi izgradnjo območnega centra vodenja električne energije v Železarni, v obratu Elektroenergija. Zgolj z lastnim znanjem

jim je uspelo na enem mestu združiti vse operative funkcije sistema, tako da so pomembno prihranili pri investiciji območnega centra vodenja elektroenergije, ki so ga pred nedavnim odprli v jeseniški Železarni.

D. SEDEJ

Priznanja Žirovcem

Ziri, 24. oktobra - Na osrednji proslavi ob žirovskem krajevem prazniku 23. oktobra, ki je bila v petek, so med drugim izrekli priznanje peterici krajanov za uspešno delo na različnih področjih.

Priznanja so prejeli: Marija Kavčič za delo v organizaciji Rdečega križa, Lojze Kolenc za aktivno družbenopolitično delo v krajevni skupnosti, Alojz Firšt za delo v ribiški družini, zlasti pri varovanju narave, in Polde Filipič, zaslužen za razvoj smučarskega, zlasti skakalnega športa; Pavel Krvina je za uspešno delo med gasilci prejel knjižno nagrado.

H. J.

Nove telefonske številke

Škofja Loka, 24. oktobra - Telefonski naročniki iz Škofje Loke so dobili nove šestmestne številke. Objavljene so v telefonskem imeniku, ki je pred kratkim izšel in se ga vsi, ki pogosto telefonirajo v Škofji Loki oziroma po Škofji Loki spleča kupiti, saj je listanje po imeniku hitreje in preprosteje kot klicanje informacij 988.

Pesem iz mladih grl - Zgodaj je treba začeti, pravijo vzgojiteljice v škofovskih vrtcih in svoje najmlajše varovance navdušujejo za pesem. Dobro so jih naučile. Ko so pred dnevi s svojo mlado pesmijo nastopili pred zbranimi aktivisti OF nekdanjega škofovškega vojnega področja na Podnu, so poželi vse priznanje. Čestitamo! - Foto: D. Dolenc

Jubilej Rdečega križa in prostovoljnega krudajalstva

Med krvodajalci vse več mladih

Radovljica, 22. oktobra - Občinska organizacija Rdečega križa radovljica je ob 125-letnici Rdečega križa in 35-letnici prostovoljnega krvodajalstva pripravila v soboto popoldne v radovljiški osnovni slovesnost s kulturnim programom in podelitvijo priznanj, plaketa in značk.

Kot je poudaril Justin Zorko, predsednik občinske organizacije ideja Rdečega križa vzniknila v Ženevi pred 125 leti z željo, da v vojnih spopadih in v najtežjih dneh človeka ohrani človeštvo. Nevsko konvencijo je takrat podpisalo dvanajst držav, zdej pa Rdeči križ organiziran v 185 državah na svetu. Čeprav so med nami velike družbene in gospodarske razlike, se ideja Rdečega križa še vedno krepi, razvija in postaja vse bolj trdna vez med narodni bol miru in človečnosti, simbol milijonov ljudi, ki so pripravljene pomagati.

V Sloveniji so prva društva Rdečega križa nastala že 1886. Organiziran razvoj pa sega v leto 1944, ko je Rdeči križ sprejel števna pravila in razširil dejavnost na šolanje bolničarjev, nego njih, zbiranje sanitetnega materiala, opremljanje bolnišnic, šolskih kuhinj in podobno. Splošni razmah krvodajalstva se je začel v vojni, darovalci krvi pa so takrat prejemali za kri denar. To je zročalo nevednosti, nekaterim je bilo le za zaslužek, takšen pa ni vodil k množičnosti. Pred 35 leti se je začelo prostovoljno krvodajalstvo, ki je poudarjalo humane odnose med ljudmi, plečnščustva, nesebičnost, pomoč v stiski... Tisti, ki so menili, da med mi ne bo odziva, so se zmotili. Že prvo leto je darovalo kri več kot v vseh prejšnjih. Podobno je bilo tudi v radovljiški občini, k število krvodajalcev raslo iz leta v leto. Pred dvema letoma je darovalo kri kar 1909 občanov, največ doslej, medtem ko je za mlajše to tako kot za vso Slovenijo značilno rahlo zmanjšanje. Razlog je dejal Justin Zorko - pojav aidsa in nepopolno osveščanje bivalstva o tej bolezni. V organizaciji Rdečega križa se prizadevajo pripraviti ljudi, da krvodajalstvo zanesljivo ni vzrok možnega bolezni; sicer pa so najbolj zadovoljni s tem, da je med krvodajalci vedno več mladih.

Na slovesnosti, ki so jo popestrili z nastopom Ladka Korošca, Hodevar, Rajka Koritnika in Leona Engelmana ter dramske igralka Jožeta Logarja, so podelili več priznanj. Franc Ducek Brezovice pri Kropi, ki je doslej že petdesetkrat daroval kri, je prejel plaketo. Jože Seliga iz Bohinjske Bistrice in Branislav Tudi Radovljice, 45-kratna darovalec krvi, sta dobila značke, prav tako tudi Martin Poček in Marjan Rijavec iz Radovljice ter Janko iz Zgornjih Gorij in Stane Resnik iz Rodin, ki so doslej darovali že 35-krat. Šest občanov je prejelo značke za 30-krat darovanje, 19 za 25-krat in 31 za 20-kratno darovanje. 39 posameznikov, 100 darovalcev in aktivistov, in 18 organizacij, ki imajo največ krvodajalcev oziroma najbolj pomagajo Rdečemu križu, pa je dobilo jubilejne plakete.

C. Zaplotnik

Gremo v neznanu

Glasov izlet

Samo še pet dni nas loči od našega jesenskega izleta. Celotno informacijo skupaj s seznamom izžrebancev objavljamo na strani našega časopisa. Zaradi velike želje, da bi se lahko izletu ta udeležili tudi tisti, ki nimajo sreče pri žrebanjih, smo rezervirali pri turistični agenciji "Odisej" iz Kranja, kjer se lahko prijaviš in vplačate stroške izleta, še 45 dodatnih sedežev. Število je omejeno, zato bomo lahko na izlet vzeli samo tiste, ki bodo prišli v to število. Velja torej pohiteti!